The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVERINS
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammu adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVERIŅS,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $150; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

78./306. n-rs SESTDIEN, 1954. G. 2. OKTOBRĪ 4. GADS

No Vācijas var iecelot 2000 latviešu

ASV un Kanadas latviešu organizācijas kopējā darbā. — ALAs valdes sēde 25. septembrī Ņujorkā

Pēc vasaras pārtraukuma Amerikas latviešu apvienības valde sanāca uz sēdi 25. septembrī Baltijas brīvības namā Ņujorkā. Sēdē piedalījās pr-dis prof. P. Lejiņš, pr-ža vietn. A. Bērziņš, vicepr. P. Eglītis, E. Freivalds, A. Klaupiks, A. Līdacis, V. Vuškalns, sekr. D. Maļinovskis, sekr. vietn. V. Klīve un kasieŗa vietn. A. Ūdris. Nebija ieradušies E. Gallens un G. Meierovics.

KĀ IZRAUDZĪJA DELEGĀCIJU APSPIESTO NĀCIJU ASAMBLEJAI?

Prezidija ziņojumā pr-dis P. Lejiņš sniedza pārskatu par latviešu delegācijas izraudzīšanu Apspiesto nāciju asamblejai, kas sanāca 20. septembrī. Komiteja Latvijas brīvībai oficiāli lūdza ALA's atbalstu delegācijas sastādīšanai. 15. septembrī sasauktajā ALA's valdes ārkārtējā sēdē, kurā piedalījās 4 Vašingtonā dzīvojošie valdes locekļi un A. Bērziņš no Ņujorkas, vienojās, ka jāpieturas pie tiem pašiem sadarbības principiem ALA's un KLB starpā, kādi ievēroti, sastādot komisiju Kerstena komitejas atbalstīšanai, dodot vienādu skaitu delegātu no ALA's un KLB, kā arī pieaicinot pārējo zemju biedrību, baznīcu un jaunatnes pārstāvjus. Principā atzina, ka delegātiem jābūt Latvijas pavalstniekiem. ALA's delegāti ir A. Bērziņš, P. Eglītis, A. Līdacis, G. Meierovics un A. Ūdris. KLB delegāti ir V. Māsēns, A. Bļodnieks, A. Klīve, R. Drillis un E. Laimiņš, baznīcas pārstāvji ir archibīskapa vietnieks J. Ķullītis un monsinjors E. Stukels, bet jaunatnes pārstāvis — K. Valters, jun. Kanadas, Eiropas un Austrālijas pārstāvju uzaicināšanai ir vairāk simboliska nozīme, jo nav gaidāms, ka tie varētu ierasties Ņujorkā. Jautājums par asamblejas sanākšanu galīgi noskaidrojās tikai īsi pirms noliktā sanākšanas termiņa, kad delegācijas izraudzīšanai bija palicis maz laika. „Tas ir pirmais gadījums, kad latviešu organizācijām ASV dažu dienu laikā bija jāvienojas un jāpieņem svarīgi lēmumi, kas arī sekmīgi izdevies, kaut arī vienā dienā man vajadzēja runāt 4 ar pus stundas pa tālruni no Vašingtonas ar Ņujorku," piezīmēja pr-dis P. Lejiņš.

Tālāk pr-dis ziņoja, ka viņš nosūtījis apsveikuma telegramu ASV bij. prezidentam H. Huveram 80 gadu jubilejā un saņēmis no viņa atbildi. Huvers ir vienīgais no ASV prezidentiem, kas kādreiz atradies uz Latvijas zemes. Pēc Pirmā pasaules kaŗa Huvers vadīja palīdzības darbu Eiropā.

ASV UN KANADAS LATVIEŠU SADARBĪBA

ASV un Kanadas latviešu draudzības dienās Niagārā, kā ALA's pārstāvji ieradās prof. P. Lejiņš, E. Freivalds un ģenerālsekretārs B. Albats, kas piedalījās LNA Kanadā valdes sēdē. Jautājumā par kopēja Ziemeļamerikas Kultūras fonda radīšanu Kanadas un ASV latviešiem ir atšķirīgi uzskati. ALA ir nolēmusi piedalīties apvienotajā Kultūras fondā ar 50 proc. sava Kultūras fonda līdzekļiem, bet pārējo summu patur savā rīcībā. Kanadas LNA ir tajās domās, ka abi Kultūras fondi pilnīgi sapludināmi kopā un atsevišķi fondi likvidējami.

E. Freivalds domā, ka Kultūras fondi atsevišķās zemēs nebūt nav likvidējami, bet tiem jāturpina darboties. Ziemeļamerikas Kultūras fonda radīšana nav uzskatāma par gala mērķi, jo gribam panākt visas pasaules Kultūras fondu. Sākot ar 1955. g. 1. janvāri ASV kultūras fonds iemaksās 50 proc. no saviem līdzekļiem, lai apvienotais fonds varētu sākt darboties. ASV Kultūras fondā ir 4.000 dol., kamēr Kanadas Kultūras fondā tikai 400 dol. Jautājuma skaidrošanu turpinās sarakstes ceļā.

PIEDERĪBA PIE DRAUDZES UN PAVALSTNIECĪBAS IEGŪŠANA

ALA's valde saņēmusi prāv. Ozola rakstu no Grand Rapidiem, kurā tas norāda uz otrās Grand Rapidu draudzes biletenā ievietoto paskaidrojumu, ka sastāvēšana draudzē varot ietekmēt pavalstniecības piešķiršanu. ASV pilsonis nevarot būt par locekli kādā organizācijā, kas pakļauta citas valsts jurisdikcijai. Minēto biļetenu izdod Vienības draudze ar māc. Lazdu priekšgalā. Šī draudze iestājusies vienā ASV sinodē. Otra draudze ar prāv. Ozolu priekšgalā ir neatkarīga draudze.

A. Klaupiks aizrāda, ka latviešu dzīvē arvien vēl nākas sastapties ar iebaidīšanas paņēmieniem, iztēlojot valsts varu kā kādu bubuli. Šeit nav policijas režīms un šeit ir pilnīga reliģijas brīvība.

P. Lejiņš atzīst, ka ALA'i nebūtu jāiejaucas draudžu dzīvē, bet, ievērojot prāv. Ozola lūgumu sniegt paskaidrojumu, valde konstatē, ka pavalstniecības iegūšanas procesā personas izvērtēšana lielā mērā atkarājas no vietējiem tiesnešiem un nav iespējams iepriekš noteikt no kādiem apsvērumiem tie katrā atsevišķā gadījumā vadīsies. Tomēr ir jāpieņem, ka reliģiskā pārliecība šinī absolūtās ticības brīvības zemē nespēlē nekādu lomu pavalstniecības piešķiršanai.

IEROSINĀJUMS IZRAUDZĪT ALA'S VALDI TIEŠĀS VĒLĒŠANĀS

Prof. Lejiņš tālāk ziņo par savu viesošanos Čikāgā. ALA's valdes vicepr. E. Gallens sasaucis Čikāgas latviešu organizāciju pārstāvju sanāksmi, kurā ieradušies ap 45 cilvēku. ALA's pr-dis sniedzis paskaidrojumus par ALA's darbību.

Daži sanāksmes dalībnieki izteica vēlēšanos, lai ALA's valdi ievēlētu tiešās vēlēšanās. Prof. Lejiņš paskaidrojis, ka šis jautājums apspriests ALA's kongresos, bet vairākums izteicies pret to. Tad E. Gallens ierosinājis, lai nākošo ALA's kongresu sasauc Čikāgā, ko visi sapulcējušies vienbalsīgi apsveikuši. Vēlāk prof. Lejiņš bijis pārsteigts, lasot „Laika" 18. septembra numrā atreferējumu par LNC Čikāgas sapulci, kas satur ALA's uzbūves kritiku un uzbrukumus ALA's valdei un priekšsēdim. Šinī sapulcē izteikta neapmierinātība ar ALA's pašreizējo uzbūvi un ieteikta valdes izraudzīšana tiešo vēlēšanu ceļā.

Daži valdes locekļi ieteica uz to reaģēt, citi atzina, ka katrai organizācijai un personai ir tiesības izteikt savas domas. ALA's valde ir gatava apsvērt katru nopietni domātu projektu. Pārrunājot šo jautājumu viena otra valdes locekļa runā bija manāma nevēlamas neiecietības pieskaņa.

Kanadas LNA izteikusi nepamierinātību, ka nekas nav darīts latviešu pasaules apvienības lietā. ALA nav varējusi nekā tālāk uzsākt, jo pēc plkv. Januma viesošanās nav saņemta nekāda atbilde no LAK Eiropas centra. ALA tāpēc nosūtīs atgādinājumu LAK EC izteikt savas domas grozītā projekta lietā. (Nobeigums 6. lpp.)

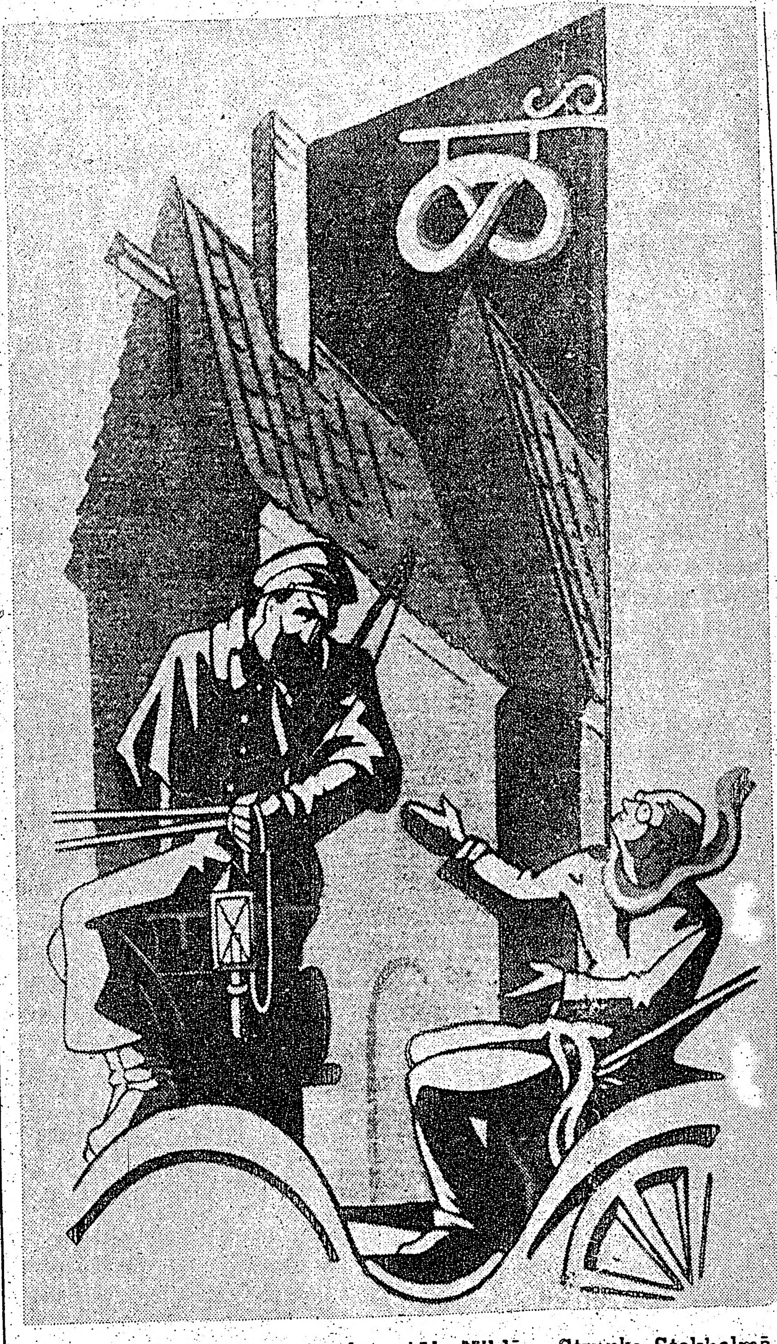

Sirmās Rīgas dvēseles gleznotājs Niklāvs Strunke Stokholmā 6. oktobrī pārkāpj 60 gadu slieksni. Uzņēmumā viņa illustrācija A. Čaka dzeju grāmatā Mana paradīze, kas uzbur tipisku Vecrīgas ainavu

2000 dolaru žņaudzēja uzrādītājam

Pagājušā nedēļā Toronto atkal pastrādāts neģēlīgs noziegums. Uz ielas atrasta izģērbta un nogalināta sieviete. Viņas drēbes izmētātas visapkārt nozieguma vietai. Visas pazīmes norāda, ka nelaimīgā nožņaugta. Šis ir jau šogad trešais gadījums, kad kāda nezināmā slepkavas rokām par upuri kritušās sievietes. Visas tās bijušas jaunkanadietes — iecelotājas. Domā, ka šīs slepkavības pastrādājis kāds sadists. Slepkavas uzrādītājam vai ziņu sniedzējam, kas varētu dot drošus norādījumus nozieguma atklāšanai, policija izsolījusi 2000 dolaru pateicības algas.

Sadista pēdējais upuris ir 46 g. v. ukrainiete Marija Lipovecka. Viņa bijusi precējusies un ģimenē ir viens dēls, kas apmeklē koledžu. Noslepkavotās vīrs bijis pazīstams kā ukraiņu brīvības komitejas loceklis, dedzīgs pretkomunists, tādēļ daži laikraksti min, ka slepkavība varētu būt arī politiska rakstura. Lipovecka strādājusi Toronto King Edvard viesnīcā un pusnaktī ar Dundas ielas dzelzceļu braukusi no darba uz savu dzīves vietu Šeridana avēnijā. Šinī laikā dzīvojamo māju rajonos ielas ir klusas, un kupli salapojušie koki rada dziļu krēslu. Noziedznieks, domājams, paslēpies kādā māju spraugā, kur nogaidījis sievietes tuvošanos; tad to pēkšņi satvēris aiz kakla. Kailais līķis atrasts turpat ēku spraugā, starp ielu un auto garāžām. Noziegums varējis norisināties pusstundas laikā, no plkst. 12.30 līdz 1.00 pēc pusnakts.

Policija visu laiku enerģiski turpina noziedznieka meklēšanu. Darbā stājušies labākie detektīvi. Nogalinātā jau kremēta piedaloties daudz pavadītājiem. Visi norādījumi liecina, ka slepkava par savu darbības lauku izvēlējies Toronto pilsētu.

„Kaŗa spēlēs" pārbauda Eiropas armiju

Kādā rītausmā pagājušā nedēļā apmācību novadā pie Bilefeldas sabiedroto karaspēks uzsāka atomkaŗa spēles, pārbaudot iespēju kā aizsargāt Rietumeiropu bez ASV sauszemes karaspēka palīdzības. Kaut gan ASV atomartilērija atbalstīja „frontes aizsargātājus", lielais vairums no 137.000 karavīriem, kuŗi piedalījās šajos plašajos manevros, bija eiropieši.

Kaŗa spēles komandēja britu ģenerālis, kuŗam bija pakļauti 130.000 britu, beļģu un holandiešu, kā arī 5500 kanadiešu un 1800 amerikāņu. Manevru nolūks bija pārbaudīt, cik spēcīga varētu būt eiropiešu aizsardzība viena pati pret iebrucēju Rietumvācijā. Britu ģen. sers Ričards Gēls ar šiem manevriem cer noskaidrot, kādā veidā skaitliski nelielas vienības, kas pilnīgi apgādātas ar atomkaŗa ieročiem, var stāties pretim skaitliski lielā pārsvarā esošam ienaidniekam bez pilnīgiem atomkaŗa ieročiem. (kk).

SEPTIŅU VALSTU ALIANSE EIROPĀ

BRISELES LĪGUMA PAPLAŠINĀJUMS

Mendess-Fränss ar Adenaueru divatā

Deviņu nāciju ārlietu ministru konference Londonā turpinās Francijas min. prezidents Mendess - Fränss un Adenauers runā par Zāras apgabalu un Adenauers atstāj ļoti labu iespaidu uz Mendesu - Fränsu.

Londonā. — Franču diplomātiskās aprindas ziņo, ka Londonas ārlietu ministru konferences otrā sēžu dienā pārējie dalībnieki piekrituši Francijas ministru prezidenta Mendesa-Fränsa plānam, kas paredz, ka Eiropas kontinenta valstu armijas un bruņošanās atradīsies septiņu nāciju pārraudzībā. Līdz šim pārējās Eiropas valstis, tās kas piedalās Londonas ārlietu ministru konferencē, prasīja, lai šādas pārraudzības funkcijas tiktu uzticētas Ziemeļatlantijas organizācijai, kurā tiktu uzņemta arī neatkarīgā un bruņotā Rietumvācija.

Jaunais septiņu valstu līgums nav nekas cits kā 1948. gadā parakstītā Briseles līguma paplašinājums. Pašreiz šo līgumu pārstāv Francija, Anglija, Holande, Beļģija un Luksemburga. Jaunie biedri būtu Rietumvācija un Italija. 1948. gada pakts paredzēja, ka visas piecas pakta valstis agresijas gadījumā sniegtu viena otrai militāru palīdzību pret Vācijas agresiju. Tagad šis līguma paragrafs tiek pārstrādāts, lai līgumu varētu piemērot jaunajiem apstākļiem. Briseles līguma pārplānošanu izdara Anglijas, Francijas, Beļģijas, Holandes un Luksemburgas valdību pārstāvji, kas ieradās Londonā vienlaicīgi ar ārlietu ministriem.

Londonas konferences otrā sēžu dienā privāti apspriedās Francijas ministru prezidents Mendess-Fränss un Rietumvācijas kanclers Ādenauers. Tā bija pirmā reize, kad abi valstsvīri sastapās divatā. Privātsarunu laikā kas noritējušas vislabākā saskaņā, Mendess-Fränss un Ādenauers, starp citu pārrunājuši arī gadiem ilgi akūto Zāras apgabala jautājumu. Saruna notikusi 15 minūtes ilgāk nekā tas sākumā bijis paredzēts. Konferences dienai beidzoties Francijas ministru prezidents žurnālistiem izteicies, ka Ādenauers uz viņu atstājis vislabāko iespaidu.

Beidzot sapratušies

Italija un Dienvidslavija vienojas par Triestu

VAŠINGTONĀ. DIENVIDSLAVIJA UN ITALIJA ATRADUŠAS KOMPROMISU, AR KUŖA PALĪDZĪBU PANĀKTA VIENOŠANĀS DEVIŅU GADU ILGĀ TRIESTAS STRĪDA LIKVIDĒŠANAI

Tuvāko dienu laikā Londonā sastapsies Dienvidslavijas, Italijas, Sav. Valstu un Anglijas pārstāvji, lai oficiāli parakstītu jauno Triestas līgumu. Līdz šim vēl vienmēr vienošanās panākšanu traucēja kāda kilometru gaŗa un pusotra kilometra dziļa strēmele Lazaretto ciema tuvumā, pussalā, kas dominē Triestas ostas dienvidus ieeju. Uz Sav. Valstu priekšlikuma pamata Lazaretto ciema apkārtnes territorija tiks sadalīta divi daļās un pieskaitīta Italijas un Dienvidslavijas pārvaldes joslām.

Vēlāk līgums tiks nodots Apvienoto Nāciju Drošības padomei, kur sagaida, ka Padomju Savienība cels iebildumus sakarā ar līguma „vienpusību un Italijas miera līguma pārkāpšanu". Kā zināms, Italijas miera līgumu bez Anglijas un Sav. Valstīm parakstīja arī Padomju Savienība. Izbeidzot Triestas strīdu, Sav. Valstis un Anglija neturēja par vajadzīgu sazināties ar komūnistiem.

700 milj. dolaru Indoķīnai

Vašingtonā. — Sav. Valstis un Francija panākušas vienošanos palīdzības turpināšanai Indoķīnai. Pēc Sav. Valstu valdības pārstāvju ziņām palīdzības turpināšana amerikāņiem izmaksās 700 milj. dolaru gadā. Franči savukārt ziņo, ka Dienvidvietnamā esošās viņu 10 divīzijas pagaidām vēl paliks pilnā sastāvā un tiks pamazām samazinātas tikai tad, kad Dienvidvietnamas armija būs pietiekoši liela lai stātos aizejošo franču karavīru vietā.

Jaunais financiālās palīdzības līgums ir ļoti zīmīgs tai ziņā, ka Sav. Valstis kaut kādu iemeslu dēļ ir nākušas pie atzinuma, ka komūnisma plūdus Indoķīnā var apturēt. Citādi netiktu riskēts ar tik milzīgu naudas summu.

NEGAIDĪTS ĪDENA PAZIŅOJUMS

4 ANGĻU DIVĪZIJAS EIROPAS AIZSARDZĪBAI

Rietumvācija sargās Eiropu no komūnistiem, kamēr angļi sargās Franciju no vāciešiem. Dallesa brīdinājums atvilkt amerikāņu karaspēku no Eiropas — labākais līdzeklis sarunu veicināšnai ārlietu ministru konferencē Londonā.

Londonā. — Anglija, atrazdamās vaigu vaigā ar Sav. Valstu brīdinājumu par konsekvencēm, ar kādām Eiropai jārēķinas, ja atliktu Rietumvācijas bruņošanās līguma pieņemšanu, pārsteidza ārlietu ministru konferenci Londonā, paziņojot, ka tā nolēmusi atstāt savu karaspēku Eiropā. Lai arī turpmākie Eiropas aizsardzības sistēmas plāni nesabruktu līdzšinējo franču baiļu priekšā no bruņotas Rietumvācijas, Anglijas ārlietu ministrs Īdens konferences dalībniekiem paskaidroja, ka Anglijas valdība nolēmusi nākamo 44 gadu laikā turēt Eiropā 4 armijas divīzijas un zināmu daudzumu lidmašīnu. Līdz ar negaidīto Īdena paziņojumu cerības par sekmīgu konferences iznākumu sasniedza savu kulminācijas punktu.

Kā tagad noskaidrojās, Anglija par šādu soli izšķīrās kādā dramātiskā ministru kabineta sēdē, kas notikusi pēc Sav. Valstu ārlietu ministra Dallesa divu dienu ilgā Bonnas un Londonas apmeklējuma. Londonas vizītes laikā Dalless brīdinājis Anglijas ministru prezidentu par sekām, ar kādām Eiropai jārēķinas gadījumā, ja tā turpina kavēties ar Rietumvācijas apbruņošanu. Dallesa brīdinājums bija arī tas, kas lika Anglijai atkāpties no savas līdzšinējās politikas nejaukties Eiropas darīšanās.

Anglijas lēmums ārlietu ministru konferencē tika uzņemts ar vislielāko sajūsmu. Francijas ministu prezidents Mendess-Fränss sacīja, ka „tagad šai svarīgajā jautājumā ir piepildījušās mūsu visaugstākās cerības." Tikpat pacilāti izturējās arī Rietumvācijas kanclers Ādenauers, kas angļu soli nosauca par „vēsturisku notikumu," paredzēdams sekmīgas konferences beigas jau tuvāko dienu laikā.

NO PASAULES GALVASPILSĒTĀM

LONDONĀ

Viens no lielākiem šķēršļiem brīvās pasaules kopības panākšanai ir fakts ka sabiedrotie paši lāga netic viens otra plāniem. Tādā atmosfairā sākās arī ārlietu ministru konference Londonā. Vācu diplomāti vairs nespēj sevi piespiest ticēt, ka franči domā nopietni par neatkarīgu un bruņotu Vāciju. Rietumvācijas valdība nespēj atmest šaubas, ka Francija nekad neļaus vāciešiem bruņoties, vienīgi, varbūt, uz ārkārtīgi pazemojošiem noteikumiem Franciju tai pašā laikā vajā tās pašas vecās bailes, ka Anglija ir par tālu un par daudz maz ieinteresēta, lai to pasargātu no atdzimušā vāciešu militārisma. Tāpat Dallesa pēdējo nedēļu izturēšanās liek frančiem nezinā grozīt galvas un vaicāt, vai tad patiesi Sav. Valstis, Rietumvācijas ietekmētās, būtu ieinteresētas dabūt pie malas Francijas ministru prezidentu Mendesu-Fränsu? Anglija, nemaz nerunājot par neskaidrību pašu tālākajos plānos, ar ilgošanos gaida ko darīs Francija un Rietumvācija; tāpat ir nesaprašanā par Sav. Valstu tālākiem soļiem. Vai Sav. Valstīm Eiropas iekšējie ķīviņi būs tā apnikuši, ka tās vienkārši pagriezīs muguru visai savai līdzšinējai Eiropas politikai?

Katrā ziņā, atmosfaira kādā 9 nāciju ārlietu ministri mēģinās saglābt Eiropas aizsardzības sistēmu nav visai iepriecinoša, kaut arī konferences sākumā Anglijas ārlietu ministrs Īdens izteica cerību ātrām un sekmīgām sarunu beigām.

Viena no „visaizdomīgākām" personām Londonas konferencē, bez šaubām, ir Francijas ministru prezidents Mendess-Fränss. Nevienam nav skaidrs, kas īsti franču premjēram ir aiz ādas — vai viņš patiesi domā par Vācijas apbruņošanu? Vai Mendess būtu nolēmis, ka sadarboties ar komūnistiem ir izdevīgāk nekā ar Rietumiem un Rietumvāciju? Šādi jautājumi paceļas ne tikai kā Bonnā un Londonā, bet arī Parīzē, jo frančiem nebūt nav skaidrs ko viņu ministru prezidents īsti nodomājis darīt.

Ir iespējams arī kāds cits gājiens: Mendess-Fränss, runā par Ziemeļatlantijas organizācijas valstu bruņošanas samazināšanu! To viņš dara tādēļ, lai ievilinātu krievus nopietnās atbruņošanās sarunās. Padomju Savienība ir „likusi Francijai saprast," ka arī tā būtu ieinteresēta šādu sarunu uzsākšanā. Franči, protams, pagaidām vēl ir pietiekami naivi, lai komūnistiem neticētu. Sabiedroto diplomāti nešaubās, ka Mendess-Fränss ir viens no tiem politiķiem, kas vienlaicīgi saviem draugiem acīs skatīdamies un smaidīdams spēj tirgoties ar ienaidnieku. Ne par velti Mendess-Fränss bija tas, kas panāca vienošanos ar komūnistiem Indoķīnā un tas pats, kas, neatbalstīdams kollektīvo līgumu, ir vainojams Eiropas armijas priekšlaicīgā nāvē. Vēl līdz šim nevienam nav bijusi izdevība pārliecināties, kurā sētas pusē Mendess-Fränss beigās īsti nostāsies.

Kā Londonā tā arī Bonnā valda liela steiga Rietumvācijas ātrākai apbruņošanai. Tas nav tādēļ ka pēdējā laikā būtu palielinājušies agresijas draudi no Austrumiem, bet gan tādēļ, ka vācieši un angļi ir norūpējušies par to, ko amerikāņi savās dusmās varētu izdarīt, jo Rietumvācijas apbruņošanu ir jāpanāk vēl šogad, citādi Sav. Valstu draudi var pārvērsties rūgtā patiesībā un amerikāņi var evakuēt savu karaspēku no Eiropas, vai, labākā gadījumā, atstāt Franciju vārāmies pašu savā sulā. Anglijas ministru prezidents Čērčils šai sakarā jau ir brīdinājis Mendesu-Fränsu kādā privātsarunā. To pašu, tikai publiski, pateica arī Beļģijas ārlietu ministrs Spāks. Franči līdz šim ir bijuši par daudz pašpārliecināti. Viņi domā, ka viņu lielākais dūzis ir Francijas ģeografiskais stāvoklis Eiropā, resp., ka bez Francijas Eiropas sekmīga aizsardzības sistēmas nodibināšana nav iespējama. Bet, Francija var arī maldīties...

SAIGONĀ

Eiropas skatuvei nonākot politisko stramešu gaismā, līdz šim populārā Indoķīna cilvēku prātiem sāk jau aizmirsties. Bet arī tur, par spīti pamieram, valda nekas cits kā vienīgi jukas un nekārtība. Daži piemēri: Dienvidvietnamas ministru prezidents atcēla no amata līdzšinējo armijas komandieri un pavēlēja pēdējam nekavējoties izceļot uz Franciju. Bet ģenerālis neklausīja, palika Saigonā un sacīja, ka viņam tur patīkot. 126.000 vīru lielā Dienvidvietnamas armija klausa savam komandierim un nevis ministru prezidentam! Lai stāvokli vēl saraibinātu, Dienvidvietnamā radušās arī vairākas privātas armijas, kas maisās visiem pa kājām, kamēr pilnīgā nesaprašanā nonākušie franču leģionāri vēl joprojām mēģina ievest kaut kādu kārtību..

Teorētiski Dienvidvietnamas valdības priekšgalā atrodas agrākais valdnieks Bao Dei, kam vajadzētu mēģināt ievest kārtību savā kaŗa izpostītā un politiskā sajukumā nonākušajā valstī. Bet praktiski Bao Dei mierīgi atpūšas franču Rivjērā. Viņam tur ļoti patīkot...

Runājot par Indoķīnu, vienmēr tiek pārspīlēta pilsētu nozīme. Lielākā cilvēku daļa dzīvo uz laukiem un šie lauku ļaudis būs tie, kas izšķirs vai pēc diviem gadiem gaidāmās vēlēšanās Vietnama vēlēs par vai pret komūnistiem. Rīsa apgabalos komūnistu aģitātoru iespaids ir liels un ciemu iedzīvotājiem (arī Dienvidvietnamā) tiek nepārtraukti stāstīts un likts pie sirds, lai viņi savu balsi nodod par komūnistiem. Ir ļoti iespējams, ka viņi to arī darīs. Milzīgās Mekongas rīsa lauki atrodas zemes lielīpašnieku rokās, kas paši dzīvo Saigonā. Šajos apgabalos komūnistiem jo sevišķi auglīgs darba lauks, jo viņi nekautrējās reklamēt zemes reformu, ja nāktu pie varas. Ziemeļvietnamā šāda propagandas cīņa nav nepieciešama.

Pēc 2 gadiem vispārējās vēlēšanas rādīs, vai indoķīnieši izšķirsies par vai pret komūnistiem. Pašreiz visā Vietnamā komūnistu ietekme ir milzīga, ko pavairo iekšējās nekārtības Dienvidvietnamā. Stāvoklim nemainoties, komūnistu uzvara vispārējās vēlēšanās ir ļoti iespējama.

LATVIJAS UNIVERSITĀTES GADA SVĒTKI TORONTO

Latvijas universitātes 35 g. dibināšanas atceres svinības notiks 3. oktobrī, pl. 17,30 sv. Trīsvienības baznīcas telpās, 619 Sherbourn St. (pie Bloor St.) Svētbrīdi vadīs māc. A. Lūsis, aktu atklās mag. oec. F. Freibergs, uzrunās prof. B. Burkevics, bet akadēmisko runu teiks māc. A. Čops. Pēc akta turpat tējas vakars. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Aicināti visi tautieši.

LATVIJA

> Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
> Draugi grib mūs asimilēt,
> Bet mēs gribam palikt latvieši.
>
> Archibīskaps T. GRINBERGS

BĒRU MIELASTS BRĪVĪBAI

5. oktobra 1939. gada atcerei

Brammanīgais padomju militārais pārstāvis pulkvedis N., kurš samērā reti apciemoja Armijas stābu, ar septembra mēneša pēdējām dienām kļuva gandrīz vai par ikdienas viesi ēkā, kur mita mūsu armijas „smadzenes." Karš jau plosīja Polijas territoriju, sataukdams pārējo valstu politiķu prātus. Kāpa augstspriegums arī „miermīlīgajam" kaimiņam austrumos, un iedomājies, ka „vajadzētu nodrošināties" pret vācu uzvaras gājienu, tas sāka uzmākties saviem kaimiņiem gan ar noteikumiem, gan pieprasījumiem, kas drīz arī pārvērtās varas diktātā. Sakarā ar to arī padomju pulkvedim N. bija vairāk „darīšanu" stābā nekā parasti, līdz pienāca brīdis, kad padomju valdība 1939. gada 5. oktobrī piespieda parakstīt savstarpējās palīdzības paktu, saistītu ar sarkanarmijas novietošanu Latvijas territorijā. Neviens neticēja šī pakta legālam reālizējumam — tā bija cilpa Latvijas brīvībai. Bažu iekārtošanas jautājumā darbojās jaukta techniska komisija. Protams, tur bija arī armijas vīri. Bija jāpanāk „visciešākā sastrādāšana," protams, zem ienaidnieka diktāta. Kā jau tas diplomātiskos darījumos parasts, arī kopējā kapa rakšana nepagāja bez bēru mielasta. Šim bēru mielastam bija izraudzīts Armijas virsnieku klubs, kuru tolaik pārzināja kapteinis N. Sācies mielasts — viņš stāsta. Galds bagātīgi klāts ar „atspirdzinošiem" dzērieniem. Tērzēts, ēsts diezgan paskaļi. Bet tad iestājies mazs apjukuma moments. Ēdienu kartē lepni izcēlies arī mūsu žāvētais zutis. Krievu virsnieki, nonākuši strupceļā — ko darīt ar zuša ādu? Valstījuši, valstījuši pa muti, un tad uz vecākā virsnieka neuzkritošu mājienu — norijuši! Ja jau nu padomju valdībai bija izdevies sagremot lielākus upurus, kas tad sarkanarmijas virsnieku māgai viena zušu ādiņa?

Bažu karaspēka iepludināšana Latvijas territorijā atgādināja kādu tumšu darbu, jo galvenā pārvietošanās notika naktīs, lai „kultūrālās podmju zemes karavīri" neredzētu to, kas tiem atklājas, šķērsojot bagāto, skaisto Baltijas jūras piekrasti.

Ar bažu karaspēka ešeloniem tuvāk saskārās mūsu dzelzceļu ierēdņi, kas kārtoja šo ešelonu kustību stacijās. Viņi zināja stāstīt, ka iespaids bijis apmēram tāds, it kā Latvijā iepludinātu milzīgu noziedznieku masu. Pilnīgi noslēgti no saskarsmes ar ārpasauli, apmēram tāpat kā mūsu moceklu aizvešanā, sarkanarmieši pārvietoti uz bažu pilsētām. Mums kļuva tolaik baigi tos uzlūkojot. Ja arī pāris gadu vēlāk, vācu uzvaras gājienā kaut kas pazibsnīja no mūsu kādreizējās brīvības, ko tikpat ātri nomāca brūno okupantu varaskāre, tad tagad mēs vairs nevaram runāt par sarkanarmijas bazēm Baltijas valstīs, bet par visu šo platību un tautu iekļaušanu komūnistiskās lielvalsts nelaimīgo tautu saimē. Pirms 15 gadiem ārzemju prese, komentējot notikumus Baltijas valstīs, nebija vienprātīga savos atzinumos. Daļa uzsvēra, ka tas ir dabisks process, un tie, kas to rakstīja, arī pašreiz ir komūnistu labākie draugi un sabiedrotie. Bet paldies Dievam, ka vēl šobaltudien ir vara, ar ietekmi visā brīvajā pasaulē, kas neatzīst komūnistu vardarbīgās metodes. Vai pienāks brīdis, kad apspiesto tautu vēsturē atkal atausīs laikmets, ko iezvanīs ar brīvības zvanu, kas iekārts Eiropas sirdī? Vai arī bēru mielasts izvērtīsies aizvien skaļāks un plašāks, dziļāk un dziļāk aprokot verdzināto tautu brīvību?

A. Vilks

Latviešu kultūras dienas Kanadā

Apdzīvotos latviešu centros tās notiek visu oktobra mēnesi, bet Toronto no 9.—16. oktobrim

LNAK Kultūras un Izglītības nozare jau trešo gadu oktobra mēnesī rīko tradicionālās latviešu kultūras dienas Kanadā. Latviešu apdzīvotos centros šogad Kultūras dienas notiks visu oktobra mēnesi pēc vietējām iespējām, bet Toronto no 9.—16. oktobrim ar mākslas izstādi, rakstnieku vakaru, koncertu, teātra izrādēm un priekšlasījumiem.

Kultūras dienās mēs atgādinām sev un citiem, ka esam tauta ar augstu un senu kultūru, ka joprojām esam gatavi un spēka pilni nacionālo tradiciju glabāšanai un tālākai veidošanai. Kā visās pārējās zemēs arī mēs, Kanadas latvieši, šādos brīžos apliecinām nacionālu vienību un gribu cīņai par mūsu kopējiem ideāliem.

Kultūras un Izglītības nozare aicina visas latviešu organizācijas, draudzes, kopas un tautiešus visā Kanadā iespēju robežās oktobra mēnesī atzīmēt Kultūras dienas ar piemērotiem aktiem, sarīkojumiem, izstādēm etc. Jau iepriekš izplānotos sarīkojumus lūdz organizēt Kultūras dienu ietvaros.

Kā nacionāls kultūras darbs nevar veikties bez latviska sirds siltuma, tā tas nevar sekmēties arī bez materiāla atbalsta. Radošu gara darbu sekmē Latv. Kultūras fonds, kas LNAK un ALA's sadarbībā pārvērsts par Ziemeļamerikas latv. Kultūras fondu.

Nozare lūdz visas draudzes un organizācijas no Kultūras dienu un visiem pārējiem sarīkojumiem atlikt daļu ziedot Kultūras fondam mūsu vadošo mākslinieku atbalstīšanai. Kultūras fondam atvēlētās summas lūdz iemaksāt LNAK birojā: adrese — St. Andrew's Church, Carlton and Jarvis Sts., Toronto, vai P. O. Box 2885, Terinal „A", Toronto, Ont.

Nozare lūdz iesūtīt pārskatus resp. ziņojumus par Kultūras dienu norisi.

JAUNA BIOLOGE

Vija Marta Odeiko beigusi Mercyhurst koledžu (Erie, Pa, ASV) ar BA gradu bioloģijā. O. ir latviešu katoļu stud. apv. Dzintars locekle. Strādās Indiānāpoles slimnīcas laborātorijā.

Nāciet talkā celt stipru un neatkarīgu AUGUSTDORFAS LATVIEŠU ĢIMNAZIJU

Skolēnu kopgalds par 12 centiem dienā

Ģimnazijas budžets 1954./55. māc. gadam (t. i. no 1954. g. 1. apr. līdz 1955. g. 1. apr.) ir — DM 31.480.00 liels, bet iztrūkums bērnu ēdināšanai un skolotāju algām līdz mācības gada beigām (1955. g. 1. apr.) sastāda DM 16.870.00 vai apm. $4.200. No ģimnazijas un tautskolas 12 skolotājiem tikai 4 algo vācu pārvalde, pārējo skolotāju algas ir jāsedz ar tautiešu ziedojumiem. Tas pats ir sakāms par bērnu ēdināšanu: tā ir atkarīga no devīgām rokām un atsaucīgām sirdīm, jo internātā bērnu ēdināšana nometnes virtuvē nav pietiekama. Mēs paši atceramies laikus, kad Vācijā saņēmām devas no nometņu virtuvēm: tagad tās ir vēl trūcīgākas, jo vairs nav amerikāņu produktu, bet produktu cenas Vācijā par pēdējiem 3 gadiem ir kāpušas uz augšu par apm. 40 proc. Es pats, apmeklēdams Vāciju pag. gada beigās, varēju par to pārliecināties. Un katra bērna uzturam tiek izdots tikai 50 Pf., vai 12 centi dienā! Izņemot pienu un dažus sezonas augļus un saknes produkti Vācijā ir dārgāki nekā Sav. Valstīs vai Kanadā. Un ko par 12c dienā šeit varētu dot, kaut arī būt kopgalds? Tikai pateicoties archibīskapa Tēva gādībai bērni pēdējos mēnešos saņem vēl ceturto maltīti plkst. 8 vakarā; glāzi svaiga piena un sviestmaizītes. Kanadā un ASV dzīvo ap 70.000 mūsu tautiešu (ieskaitot sievas un bērnus). Pieņemsim, ka apm. 20 proc. no tiem strādā un ir pārtikuši. Ja nu, tikai 1/4 no šiem labāk pārtikušiem tautiešiem visur nodibinātu Augustdorfas ģimnazijas labvēlību vai patronu kopas, apņemoties ziedot ģimnazijas vajadzībām tikai $1.00 mēnesī, tad jau pirmā mēnesī budžeta iztrūkums būtu segts, tālāk varētu domāt par lielāku uztura uzlabojumu audzēkņiem. To viņi pelnījuši, jo internātā 25 istabas arī galdautus, aizkarus, palagus un veļu mazgā paši skolnieki. Meitenes mācās arī šūt, bet zēniem ir ierīkota galdnieku darbnīca. Visi bērni ir nodarbināti ādas apstrādāšanā. Tā kā jau agrāk rakstīju, latviešu grupa Vācijā ir krietni mazāka par lietuviešu, bet viņu ģimnazijā Weinheimā mācās jau ap 250 skolnieku. Lietuvieši pilnā mērā uztur savu ģimnaziju, sedzot arī transporta izdevumus no visas Vācijas internāta audzēkņiem. Pierādīsim, ka arī mēs to varam, tādējā veidā pateicoties Augstākam par to, ka Viņš mums ir palīdzējis ne tikai izkļūt brīvā pasaulē, bet arī tikt pie turības. Un bērni ir mūsu vislielākā manta: Vācijā daudzbērnu ģimeņu skaits mūsu tautiešu vidū tomēr nav retums, (kāds tas ir šeit!). Darīsim visu, lai šie bērni tiktu pie izglītības Augustdorfā — priekšlaicīgi nepaniktu vai arī neasimilētos, jo garīgi un miesīgi stipra jaunatne būs vajadzīga nākošai brīvai Latvijai! Uz to lai Dievs mums palīdz!

Rob. Stuls

Ziedojumi Augustdorfas ģimnazijai sūtāmi uz šādu adresi Herrn Director A. Dreimanis, Lettisches Gymnazium, Augustdorf b/ Detmold, Germany.

Latvijas universitātes atcere Bostonā

25. septembrī Bostonā darbojošās piecas latviešu akadēmiskās organizācijas atzīmēja Latvijas universitātes 35 gadu dibināšanas dienu Latviešu namā ar svinīgu aktu, ko ievadīja mācītāja A. Galiņa svētvārdi. Saknodamās kristīgajā garā, Latvijas universitāte nebija kādas vienas šķiras augstākā mācības iestāde, bet īstena tautas gaismas pils, kur ieeja bija brīva katram latvietim, kas vēlējās studēt, — teica mācītājs Galiņš. Svētrunai sekoja Latvijas universitātes profesora P. Putniņa akadēmiskā runa par temu „Noslēpumi eksaktajās zinātnēs", sniegdams plašu pārskatu par mikro- un makrofiziku līdz pat pēdējo laiku atklājumiem un atziņām šajā zinātnē, kas ar atomu enerģijas atklāšanu un izmantošanu ievada vēsturē jaunu laikmetu.

Pārskatu par latviešu studentu darbību trimdā sniedza Latvijas studentu centrālās savienības valdes locekle mag. phil. V. Tūmiņa. Referente seviški uzsvēra, ka latviešu jaunatne līdz pat atgriešanās dienai uz atbrīvoto dzimteni vēlas krāt zināšanas un, otrkārt, darīt savu daļu Latvijas atbrīvošanai ar sakaru izveidošanu ar cittautu akadēmiskās jaunatnes organizācijām, un, piedaloties starptautiskos kongresos, kur tad vienmēr tiek atgādināts Baltijas valstu liktenis.

Koncerta daļā pianiste Ilona Vilde atskaņoja Šopēna un Debisī skaņdarbus, bet dziedātāja Anna Jākobsone no Vilimantikas dziedāja latviešu komponistu dziesmas akta beigās nodziedot arī Jāzepa Vītola komponēto Latvijas universitātes himnu. Klātesošie dziedāja arī Latvijas himnu un Gaudeamus igitur.

Aktā bija ieradušies 94 akadēmiski izglītoti latvieši, viņu vidū vairāki Latvijas universitātes mācības spēki. Zāli bija svinīgi dekorējis A. Karitons. Pēc svinīgā akta viesi kavējās pie kafijas galda.

V. L.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
5210 VICTORIA AVE, APT. 16
Tel. AT 7798
MONTREĀLĀ, P. Q.

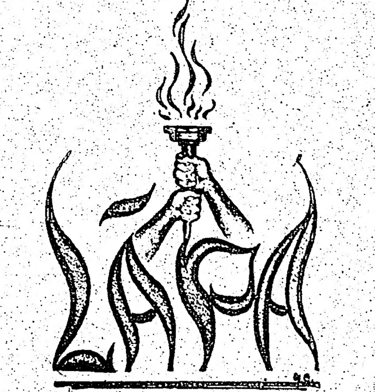

2. oktobrī pulciņš atzīmēs gada pastāvēšanu. Plkst. 2 DV namā, 123 Huron St. paredzēts akts, balvu pasniegšana godalgoto dzejoļu autoriem un jaunatnes darbu skate. Skati atklās LNAK valdes priekšsēdis A. Svenne. Tā būs atvērta līdz 8 vakarā un svētdien no plkst. 10 līdz 5 pp. Visi tautieši laipni lūgti apmeklēt jaunatnes darbu skati. Plkst. 6 vakarā jaunatnes deju vakars TLB telpās, 198 Osler St. Būs arī deju demonstrējumi. Uz redzēšanos Lāpas gada svētkos!

*

Moderno deju pudurs atsāk savu darbību svētdien, 9. okt. TLB telpās deju skolotāja N. Švānebacha vadībā. Tuvāku informāciju varēs dabūt no pudura vadītāja D. Ikera Lāpas gada svētkos.

LASĪTĀJU VĒSTULES

JAUNIEŠI PĀRSKATĪJUŠIES

Izlasot LA 18. septembra n-rā A. Kalniņa atreferējumu par Jauno dzejnieku vakaru Toronto, bezgala pārsteigta ieraudzīju tur arī savu vārdu. Gribu pateikt jauniešiem paldies par maniem darbiem pievērsto uzmanību, bet, kā redzams, viņi nav zinājuši, ka ne rakstīšanā, ne gados vairs neesmu gluži jauna.

Anna Riekste.

„ZĀLAMANA" SPRIEDUMS

Mīļš paldies „Zemgales smējējam, Vāczemē" par skaisto pāmācību LA š. g. 22. septembra numurā latgaļu lietā. Jūsu atrastā formula pārspēj Ņutona un visu citu pasaules gudro prātojumus. Tā ir dzimusi un veidojusies pirms 100 gadiem, un, cik redzams, tā nekad nemainīsies!... Saprotama lieta: „Ja kalps tu esi dzimis, par kalpu tev jāpaliek. — Nelec kungiem acīs!"

Saki nu, ka pārnovadniekos trūkst vīru ar smadzenēm! Šīs ģeniālās galvas priekšā Edisons izliekas tikai iesācējs. Vēlreiz paldies. Komentāri šeit lieki.

Latgaļu „censonis" J. Grodnis, Bramptonā

BARGI VALDNIEKI

28. aug. LA lasīju, ka vienai tautietei vecāki atsūtījuši puķu sēklas no viņas dzimtajām mājām Latvijā.

Saņēmēja sēklas iesējusi šeit savas mājas dārzā, ar nodomu ziediem puškot altāri latviešu dievkalpojumā, bet sēklas vēlu iesētas un nesušas maz ziedu, kādēļ labais nodoms izpalicis.

Tā, varbūt, daudzās sirdīs ir klusas ilgas labiem mīlestības darbiem, bet rodas dažādi „bet," kas nodomus izjauc.

Arī kāda latviešu skolas skolotāja Kanadā ar mācītāja ziņu bija nolikusi uz altāra viņai bērnu dāvinātos pateicības ziedus par mācīšanu latviešu skolā, bet draudzes dāmu komitejas priekšniece par to viņai izteikusi bargu pārmetumu, ar nosocījumu, ka ziedu nolikšanai jāprasot viņas atļauja.

Jābaidās, vai šādas rīcības dēļ jūtīgas dvēseles neaizies un neierausies sevī kā gliemezis vākos, bet sabiedrība tiesās par atkrišanu no savas tautas.

Baznīca taču ir tā vieta, kur katrs celinieks var nolikt savu lūgšanas un pateicības ziedu, nemaz par to iepriekš nerunājot.

Arī dzimtenē dažās draudzēs bija skaista paraža, ka ne tikai meitas nesa ziedus no sava dārziņa un puškoja baznīcu, bet arī puiši aizsprauda ziedu aiz cepures. Tāpat sievām un vecajām māmiņām bija, ja ne vairāk, tad dievkociņš vai piparmētras rokās, un visa baznīca bija kā Dieva dārzs, ziedu un smaržu pilna. Nevienam toreiz nenāca prātā izsludināt sevi par atļaujas izdevēju ziedu nolikšanai pie Kristus krusta.

Lai Dievs mūs pasargā no „uzkundzēšanās" progresa, ka nenotiek tā, ka drīz arī baznīcā ielaidīs tikai ar atļaujām!

B. D., Kanadā

DAUGAVAS VANAGI

DV Hamiltonas nodaļas gada svētki

DV Hamiltonas nodaļa savas darbības 4 gadu atceri atzīmēs sestdien, 2. oktobrī, 213 James Str. N. (Sv. Michaela zālē). Sākums pl. 7 p. p. (precīzi.) Atceres vakars sāksies ar svētbrīdi, ko vadīs māc. Art. Voitkus. Pēc tam sekos A. Kalupnieka referāts: „Daugavas Vanagu vieta trimdas saimē". Aktu ar solo dziesmām kuplinās Alma Skudra - Kārkliņa. Pēc tam sekos apsveikumi un saviesīga dzīve. Deja pie labas deju mūzikas. Būs gādāts arī par atspirdzinājumiem un uzkožamiem.

DV Hamiltonas nodaļa dibināta 1950. gada 11. oktobrī. No šī laika nodaļa ir nemitīgi augusi. Iesākumā nodaļā bija tikai 35 biedri, bet šodien biedru skaits vairs nav tālu no 200, ar ko tā ierindojās Kanadā otrā vietā, tūlīt pēc Toronto nodaļas. DV Hamiltonas nodaļa savas darbības smagumpunktu ir likusi uz trūkumcietēju aprūpi Vācijā, kādam nolūkam savākts un uz Vāciju nosūtīts $1431,00 gan naudā, gan arī drēbēs un produktos. Tāpat DV Hamiltonas nodaļa aktīvi piedalās Hamiltonas latviešu sabiedriski - kultūralajā dzīvē, rīkojot koncertus, teātra izrādes un saviesīgus vakarus. DV Hamiltonas nodaļai ir vislabākās attieksmes ar pārējām Hamiltonas organizācijām un draudzēm.

Pie nodaļas darbojas sporta kopa „Sparta" Ivara Lejas vadībā, Drāmatiskā kopa ar administrātoru E. Mauriņu un režisori Lidiju Lapsu un Vanadžu komiteja ar Vēru Immuru priekšgalā. DV Hamiltonas nodaļas priekšnieks ir Pēteris Immurs, kas veltījis daudz laika un pūļu Hamiltonas nodaļas darbam. DV Hamiltonas nodaļai ir savs karogs un arī sava mītne, ko izbūvējuši paši Vanagi ar namsaimnieka A. Vītola materiāliem.

Ik mēnešus iznāk DV Hamiltonas nodaļas biļetens „Daugavas Vanagi", kas piedzīvojis jau 24 numurus. Biļetenā bez DV ziņām un sludinājumiem gandrīz katrā numrā ir arī pa nacionāli politiskam rakstam. Hamiltonas biļetens tiek izsūtīts visām DV nodaļām Kanadā.

Politiskā laukā nodaļas mērķis ir mūsu nacionālo spēku saglabāšana vienīgam uzdevumam — mūsu Latvijai. Šai darbā lai mūs vada prezidenta Kārļa Ulmaņa vārdi: „Ne savstarpēju apkarošanos, bet vienotu domu."

J. G.

MEKLĒ JĀNI IVANU

DV Kanadas valde meklē Jāni Jāņa d. Ivanu, dzim. 1913. g. Koknesē, Latvijā, bij. Latvijas virsnieks pēdējā karā.

Lūdzam personas vai organizācijas, kam būtu kādas ziņas par minēto karavīru, rakstīt DV Kanadas valdei. Adrese: Mr. A. Putniņš, 280 Wright Ave., Toronto, Ont., Canada.

DV Kanadas valde.

IEVĒRĪBAI

DV namā, 123 Huron ielā Toronto, svētdienās paredzētie deju vakari jaukā laika dēļ pagaidām atlikti un sāksies pēc viena mēneša.

TORONTO

● 18. novembra rīcības komitejas sēdi vadīja LNAK valdes priekšsēdis A. Svenne. Valsts svētku svinības notiks turpat kur pagājušā gadā, skaistajā Centrālā technikuma zālē. Svētku akts un koncerts sāksies sestdien, 20. novembrī, pl. 8,00 vakarā. Koncerta daļā piedalīsies viešņa no ASV, operdziedāja Izolde Pulciņa - Baumane (koloratūrsoprāns). Pie klavierēm un ērģelēm būs komponists T. Keniņš. Koncertā piedalīsies arī vīru dubultkvartets Kalvis, Dainas koris Ērikas Freimanes vadībā, bet ar deklamācijām, cik zināms, — V. Pukāts.

A. Svenne informēja rīcības komiteju par pārrunām, kādas notikušas latviešu skolotāju konferencē, kur tika izteikts vēlējums, lai skolēnus aktīvi iesaistītu Valsts svētku svinībās. Rīcības komiteja nolēma rezervēt sarīkojumā vietas latviešu skolu audzēkņiem, kas ieradīsies aktā skolotāju pavadībā. Ieeja būs pret ziedojumiem. Sarīkojuma budžetu līdzsvaroja uz 400 dolariem.

● 24. septembrī vēlu vakarā notika vēl Kultūras un izglītības nozares izraudzītā prof. L. Bērziņa godināšanas vakara rīcības komitejas sēde. Sēdē piedalījās Dr. H. Tichovskis, B. Senkēviča, māc. A. Čops, K. Tannis, nebija ieradušies pārējie locekļi — māc. A. Lūsis un M. Matīsa. Par rīcības komitejas priekšsēdi ievēlēja Dr. H. Tichovski. Sakarā ar tautas balvas pasniegšanu prof. L. Bērziņam, nolēma viņa godināšanas vakaru sarīkot 27. novembrī plkst. 7,00 vakarā sv. Andreja baznīcas telpās. Vakarā paredzēts priekšlasījums un atmiņas par prof. L. Bērziņa personu un literāro darbību. Priekšnesumos iesaistīs arī skolēnus un jaunatni. Ieeja būs pret ziedojumiem.

● 24. septembrī Dr. H. Tichovska vadībā notika ārkārtēja Kultūras un izglītības nozares sēde, lai apspriestu dažādus jautājumus sakarā ar priekšā stāvošām latviešu kultūras dienām Toronto. Mākslinieks Ed. Dzenis ziņoja par gleznu izstādes organizēšanas gaitu. Paredzēts arī iespiest katalogu, kuru varēs saņemt pret nelielu atlīdzību. Ieejas maksa izstādē būs 50c, bet bērniem un skolēniem brīva. Ar šiem ienākumiem rīkotāji cer līdzsvarot izstādes budžetu. Sēdē noskaidrojās, ka grūtības radušās tradicionālā kultūras dienu koncerta sarīkošanā. Koncerts bija nolikts svētdienā, bet tā kā mākslinieki, kas iebrauks no ASV, ir saistīti arī ar savu kārtējo maizes darbu, tad viņi nevar savlaicīgi atgriezties darbā. Tāpēc vienojās, ka koncerts notiks sestdien, 16. oktobrī Sv. Andreja baznīcas zālē, plkst. 5 pp. Līdzšinējā pieredze rāda, ka sestdienu pēcpusdienā koncerti ir labi apmeklēti. Kultūras dienu sarīkojumu skaits Toronto šogad būs necerēti bagāts un tās ievadīs LPB Kanadas kopas rīkotais rakstnieku vakars un tēlojošās, kā arī lietišķās mākslas izstādes. Kultūras dienu koncertā sestdien, 16. oktobrī, plkst. 5.00 pp. sv. Andreja baznīcas zālē solisti Ksenija Brante un O. Kellijs ar pianistu Okolo-Kulaku pie klavierēm atskaņos Kanadā dzīvojošo latviešu komponistu darbus. Iespējams, ka komponists J. Cīrulis sniegs arī īsu priekšlasījumu par latviešu komponistiem Kanadā. Pēc koncerta turpat notiks Toronto Latviešu Nacionālā Teātra izrāde, uzvedot Ingridas Vīksnas drāmatizējumu Brāļa atgriešanās un R. Blaumaņa Pēc pirmā mītiņa. Nedēļu vēlāk, 23. oktobrī, Toronto viesosies HLB teātris. 30. oktobrī TLB sarīkojumā koncertēs operdziedātājs V. Stots ar savu meitu Veltu Stoti-Meihūberi, bet 31. oktobrī Latviešu kultūras dienas noslēgs TLB teātris ar R. Blaumaņa Pazudušo dēlu. Iespējams, ka DV Toronto nodaļa savukārt latviešu kultūras dienu ietvaros sarīkos priekšlasījuma vakaru.

KANADĀ

HAMILTONA

● Hamiltonas latviešu šacha kopa pēc vasaras pārtraukuma atjauno šacha spēles, kas notiks katru svētdienu pl. 2 p. p. DV Hamiltonas nod. mītnē, 116 Hughson St., S. Pirmā sanāksme šai rudenī notiks svētdien, 3. oktobrī, pl. 2 p. p. Kopas vadītājs aicina ierasties ne tikai vecos kopas dalībniekus, bet arī ikvienu latvieti, kam interesē šacha spēle, lai pēc iepriekšējā gada parauga varētu sastādīt komandu un mēroties spēkiem ar mūsu kaimiņiem Toronto un citur, kā arī ar Hamiltonas cittautiešiem.

● Hamiltonas latviešu biedrības 6 gadu pastāvēšanas atceres vakars notika sestdien, 25. septembrī, pl. 7.00 Centenary baznīcas sarīkojumu zālē Main St. W. Vakaru ar īsu uzrunu atklāja HLB priekšnieks O. Zvirgzdugrauds. Sakarā ar gada svētkiem DV Hamiltonas nodaļas vārdā biedrību apsveica A. Kalupnieks. Programmas daļā dziedāja M. Zemīte, pie klavierēm bija Anna Medne - Silkovska. Deklamēja Plostniece - Martinova. Ar tautas dejām tautas tērpos uzstājās Hamiltonas latviešu skolas audzēkņi Noras Pulciņas vadībā. Pēc priekšnesumiem bija tējas vakars ar groziņiem. Vakarā bija ieradies arī prof. P. Ķikauka.

● Svētdien, 26. septembrī sv. Pāvila baznīcā Hamiltonā notika svinīgs introdukcijas dievkalpojums, kur ev. - lut. baznīcas Kanadas sinodes prezidents māc. Jakobi Kristus draudzē ieveda mācītāju Artūru Voitkusu. Dievkalpojumā piedalījās Hamiltonas ev. - lut. mācītāji: Ed. Pavasars, A. Kivissikk, F. Millers, A. Dātars un P. Edytt. Dievkalpojumu ar solo dziesmām kuplināja Alma Skudra - Kārkliņa. Dievkalpojums bija pulcinājis pilnu dievnamu dievlūdzēju.

Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšas telpās notika draudzes tējas vakars ar viesu piedalīšanos.

J. G.

SADBERIJĀ

● Sadberijas latviešu ev. - lut. draudzes Dāmu komitejas rīkotā vakarēšana 25. septembrī bija pulcinājusi kopā vairāk kā pussimts tautiešu, kurus apsveica Dāmu komitejas priekšniece Līna Boka.

Programmu ievadīja Ērikas Ķerģes referāts: „Sieviešu raksturi Zentas Mauriņas darbos." Referente analizēja raksturīgākos rakstnieces sieviešu tipus, secinājumā sintezēdama visus tās apskatīto varoņu īpašības, kas svešumā palīdzētu saglabāt mūsu latvisko personību.

Deklamācijas Jāņa Vuškāna izjustā sniegumā izpelnījās publikas atzinību.

LONDONA, ONT.

● Londonas latviešu organizācijas svētdien, 10. oktobrī, plkst. 18, Dundas ielā 555 rīko iecienītā audzinātāja un sabiedriskā darbinieka mag. hist. Pētera Dreimaņa 75 gadu mūža gājuma atceri.

Rīkotājas organizācijas mīļi lūdz tautietes un tautiešus piedalīties šinīs atceres svinībās kuplā skaitā. Galda kartes ā $1.50, skolēniem 50 centu. Lūgums pieteikties līdz 6. oktobrim pie V. Caunes, 406 Tecumseh Ave. tālr.: 3 - 1464 J., London, Ont.

Londonas latv. kopas valdes sekretārs P. Zvagulis.

● Londonas latviešu kopa rudens sarīkojumu sezonu ievadīja ar bazāru un saviesīgu dzīvi jaukajā 100F (OOD FELLOWS) zālē š. g. 25. septembrī. Bazāru rīkoja Kopas dāmu komiteja enerģiskās I. Epneres vadībā. Viņu atbalstīja visas komitejas dāmas, gan ziedojumus vākdamas pagājušā vasarā, gan bazāra iekārtošanā un vadībā. Dāmu komiteju atkal atbalstīja gandrīz visi latvieši Londonā, īpaši čaklās tautietes ar saviem rokdarbiem — latviskiem raibajiem cimdiem, skaisti izrakstītiem spilveņiem, prievītēm, lellēm un citiem rokdarbiem. Bija arī gleznas; kāda no tām — vērtīgs Londonas latvietes darbs. Patīkami minēt arī kādu lauku mātes austu un izrakstītu dvieli ar uzrakstu Z „Sveiks rītā". Otro vietu ieņēma skaistā latviskā keramika — vāzes, krūzītes un citi priekšmeti. Netrūka arī cepumu. Bez tam bija citi ziedojumi, kas kopsumā ar iepriekšējiem pārsniedza 200. Vispāri tautiešu atsaucība bija liela, par ko dāmu komiteja pateicas un izsaka atzinību par skaisti darinātiem latviskiem priekšmetiem. Tos arī sarīkojuma apmeklētāji pozītivi novērtēja un centās izlozē iegūt, kāpēc loterejа un laimas aka izbeidzās vienā stundā.

Tad ar polonēzi sākās saviesīgā dzīve ar dzīvu piedalīšanos tanī uniespēju ērti dejot plašajā zālē. Tā kā šinī naktī pulkstens bija jāatgriež atpakaļ par vienu stundu, tad uz dejotāju vēlēšanos saviesīgā dzīve par 1 stundu tika pagarināta.

Sarīkojums bija labi apmeklēts un deva L. L. kopai labu ienākumu, kas domāts aprūpei un latviešu namam Londonā.

● Š. g. 9. oktobrī plkst. 19.30 DV Londonas nodaļa rīko sezonas atklāšanas balli pie labas deju mūzikas, pilnas bufetes un latviskiem uzkožamiem. Sarīkojums notiks Lietuviešu zālē, 255 Clarence ielā, ieeja caur ēdamzāli.

Ps.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka. Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrigth Ave. Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās. Ziedojumi atbrīvoti no ienākuma nodokļim.

APSPIESTO AIZSTĀVIS

Willson Woodside

Daudzi jaunkanadieši, kas dzīvo Trinitijas apgabalā, joslā starp Lake Shore līdz St. Clair Ave., un starp Bathurst un Dovercourt ielām, varbūt nezina, ka viņu rajonā pašvaldību vēlēšanu kandidāts konservatīvo partijā ir dedzīgais immigrantu interešu aizstāvis, žurnālists un CBC komentātors, Saturday Night ārlietu redaktors, Vilsons Vūdsaids (Willson Woodside). Viņš ir arī viens no pirmajiem kanadiešu publicistiem, kas jau Otrā pasaules kara vidus posmā sācis kanadiešus brīdināt no komūnisma, tā kļūdams šai laikā bīstami „nepopulārs." Vienmēr būdams mazo valstu aizstāvis, viņš asi izteicies arī pret Minchenes un Jaltas nolīgumiem, tāpat allaž uzsvēris Rietumu demokratisko spēku koncentrēšanas vajadzību cīņā ar komūnismu.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

MAZAS PĀRDOMAS LATVIEŠU BAZNĪCAS LIETĀS

Mūsu laikrakstā nemitīgi atgādinātie mūsu archibīskapa tēva vārdi par ienaidniekiem, kas grib mūs iznīcināt un draugiem, kas vēlas mūs pārtautot, guvuši šinīs dienās dziļāku nozīmību. Grand Rapidu Vienības draudzes mēnešrakstā „Draudzes dzīve" 6. n-rā uz kāda draudzes locekļa jautājumu, vai sastāvēšanai „neatkarīgajās" latviešu draudzēs, kas ir ārpus ASV sinodēm, varētu ietekmēt ASV pavalstniecības iegūšanu, draudzes vadība devusi apstiprinošu atbildi, paskaidrojot, ka esot zināmi vairāki gadījumi, kad par to iztaujāti pavalstniecības lūdzēji. Ziņas par piederību latviešu draudzēm ietilpstot arī FBI datos. Pavalstniecības iegūšana un sastāvēšana „neatkarīgās" draudzēs, kuras deklarē savu juridisko pakļautību Latvijas baznīcai, būšot divi nesavienojami jēdzieni, kas ātrāk vai vēlāk varot atklāties un attiecīgām personām sagādāt „ievērojamus sarežģījumus".

Pārdomājot, vai tas tiešām tā varētu būt, jeb vai augšējais raksts draudzes ziņās nav tikai baidīšana vien, lai tautieši neiestātos „pastāvīgās draudzēs", jāsecina, ka dažā labā vietā, kur mūsējo baznīcu strīdi kļuvuši pavisam asi, patiesi varētu notikt tā, ka „pakalpīgi garīņi" par aktīvākiem neatkarīgo latviešu draudžu darbiniekiem, kuri ir pret iestāšanos ASV sinodēs, varētu FBI iesūtīt partejiskus ziņojumus. Zinot, ka FBI aktīs tiek patiesi uzkrāti pat tādi ziņojumi, ko kāds kaimiņš ziņo par otru, kas izgājis neizdērbies uz „norēu" pēc rīta laikraksta, nebūtu jābrīnās, ka daža laba latvieša aktī uzkrātos ziņojumi arī par viņa „šovinistisko darbību". Bet nav jāaizmirst, ka pavalstniecības piešķiršana vai nepiešķiršana ASV ir attiecīgā tiesneša diskrēcijā, kurš jau gan šādus sīkumus pratīs pareizi izvērtēt. Bez tam lēmumu arvien ir tiesības pārsūdzēt. Atzinums: Nebaidi kaķi ar pūsli, nebaidi latviešus viņu ticības lietās ar ASV pasi!

Ka tomēr Latvijas baznīcas dzīves vadītājiem ASV lietu izkārtošanā vajadzētu vairāk ievērot reālās dzīves prasības, par to atklāti runā visur. Pašreiz vērojama savāda bezrūpība: ASV sinožu latviešu draudzes un neatkarīgās latviešu draudzes samet visas vienā katlā, pamaisa, pakur guni, un baznīcas alķīmiķi paziņo, ka līgatūra ir „Latvijas ev. - lut. baznīca trimdā". Kad mācītāju sanāksmē Čikāgā Latvijas baznīcas pārvaldes vadītājs adv. Eglītis apgalvoja, ka piederība pie ASV sinodēm „neesot nekāds šķērslis turēties pie Latvijas baznīcas pārvaldes", māc. Ed. Kiploks viņam tūlīt pateica, ka tas nav tiesa un ka latviešu mācītāji, kurus algo ASV sinodes, faktiski uzskatāmi par izstājušamies no Latvijas baznīcas, jo viņi taču formāli zvērējuši uzticību un padevību savai ASV sinodei, tādēļ arī nevar piedalīties nedz Latvijas ev. - lut. baznīcas vēlēšanās trimdā, nedz satversmes pieņemšanā. Rezultātā: baznīcas pārvaldes vadītāji kā strausi iebāž galvas smiltīs un gaida notikumus „risināmies pašus no sevis".

Bet tā vien šķiet, ka prāvests Skrodelis Kanadā praktiski parādīs, kā tās lietas kārtojamas...

Kursiķis.

„BĀRDAS" DABŪJUŠI PA STILBIEM

Kādā latviešu kolonijā Vašingtonas valstī, kur nesen notika bērnu svētki, dažādās sacensībās piedalījušies arī vecā paaudze. Rezultātā — vienam dalībniekam izmežģīta kāja, otram roka un trešam pēc ārsta sprieduma, gultā jāpavada vairākas nedēļas, bet bērni visi sveiki un veseli...

Saki nu vēl, ka „bārdām" nav jātaisās nost no ceļa, kad nāk „puikas".

-da

Fraternitas Vesthardianas 30 gadi

Laikā pēc pirmā pasaules kara, kad Rīgā nodibinājās Latvijas universitāte, tanī saplūda liels latviešu jauniešu pulks, kam par iemeslu bija kara laikā aizkavētā izglītība un mūsu tautas neapslāpējamā dziņa pēc zināšanām.

Latviešu studentu korporāciju tanī laikā nebija daudz un tās nevarēja uzņemt visus reflektantus, kādēļ dibinājās daudzas jaunas, lai jaunajiem latviešu studentiem dotu iespējas augt arī buršu garā un tradicijās.

Tā pirms 30 gadiem, 1924. g. 8. oktobrī, nodibinājās korporācija Fraternitas Vesthardiana (Viestura brālība). Tās dibinātāji galvenokārt nāca no Zemgales — no teiksmainā Viestura dzimtenes un arī visos tālākos gados korporācijas saime pieauga galvenokārt uz Zemgales dēlu rēķina.

Korporācijas krāsas: pelēks — sarkans — zelts un to nozīme — tērauda griba, dzimtenes mīla, tēvijas zelta brīvības ķīla! Devīzes: „Tautas slava, paša gods" un „Būt vai nebūt." Komangu garantēja pie Selonijas.

Jaunās korporācijas prezidijs pēc nodibināšanās ļoti rūpīgi raudzījās, lai uzņemtie buršu saimes locekļi izaugtu par krietniem tautiešiem par prieku sev pašiem un jaunajai korporācijai. Šis prezidija pūles arī vainagojās panākumiem, jo jau 1926. g. 27. aprīlī notika krāsu atsegšana un līdz ar to uzņemšana Prezidiju Konventā.

1928. g. pavasara semestrī jau nodibinājās Fraternitas Vesthardianas Filistru palīdzības biedrība, kuras pirmais priekšsēdētājs bija Dr. Emīls Elsbergs. Divus gadus vēlāk tā jau tika uzņemta Filistru biedrību savienībā. Desmit gadu laikā — konventa Filistru palīdzības biedrībā bija filistrējušies jau 34 korporācijas locekļi. Filistrs mag. iur. Kārlis Gulbis bija ilgus gadus Filistru biedrību savienības sekretārs, līdz tās slēgšanai 1940. g.

Savas pastāvēšanas laikā korporācija ir uzņēmusi 16 goda filistrus no latviešu zinātnieku, saimnieciskā darbinieku, kā arī militāristu aprindām. Starp tiem varam minēt: prof. K. Straubergu, prof. E. Lindemani (miris Latvijā 1948. g.), ģen. A. Auzānu (miris Anglijā 1953. g.) u. c. Sevišķi labā atmiņā visiem konventa locekļiem ir palicis ģen. A. Auzāns, kas ar savu jaunekļa sirdi un možo garu ir rādījis labu priekšzīmi jaunajiem studentiem viņu mācību un darba gaitās.

1940. g., kad komūnistu okupācijas vara slēdza visas korporācijas, komangu pie Fraternitas Vesthardianas bija garantējuši jau 212 latviešu studenti.

Aizvadītajos 30 gados, pēc t/l prezidija ziņām, uz kapu klusi aizvadīts 21 mūsu saimes loceklis, daudzi no tiem krituši cīņās laukā — sardzē par savu dzimto zemi. Līdz 1941. g. 1. jūlijam komūnistu okupācijas vara deportējusi 3 locekļus.

1944. g. rudenī sākās mūsu tautas bēgulības laiks, kas arī Fraternitas Vesthardianas locekļus ir izsējis pa visiem pasaules kontinentiem. Lielākā daļa ir palikusi dzimtenē. Brīvajā pasaulē esošie sasaucās pa jaunu 1953. g., izvēlot prezidiju, kura sēdeklis ir Ņujorkā. Uz prezidija aicinājumu atsaucās 37 mūsu saimes locekļi. Š. g. 1. maijā Fraternitas Vesthardianas konventu uzņēma L!K!A! (Latviešu korporāciju apvienība). T/l prezidijā ir ievēlēti: seniors Alfreds Ozols, viceseniors Sergejs Krilovs un sekretārs Heinrichs Mazarkēvičs. Sakarā ar dibināšanas 30 gadu atceri, prezidijs izdod vienreizēju rakstu krājumu — Fraternitas Vesthardianas 30 gadi, kurā ietilpst kā konventa vēsture, tā arī idejiski raksti par tradicionālo buršu garu un tā nozīmi latviešu studentu dzīvē. Pēc darbības atjaunošanas ir uzņemti jau divi jauni krustdēli.

Jubilejas komeršs notiks 9. oktobrī Ņujorkā.

O. Krādziņš

LATVIEŠU ATCERES OKTOBRĪ

Šī gada oktobrī ievērojamo latviešu jubileju un atceru virkni ievada dzejnieks un ārsts **Andrejs Kurcijs** (Latvijā), kam 1. datumā piepildījās 70 gadu; 2. okt. būs 110 gadu kopš architekta un lielākā latviešu filantropa (visu savu vērtīgo kustamo un nekustamo mantu novēlēja Latvijas universitātei) **Kristapa Morberga** piedzimšanas (miris 1928. g.); 6. — 60 g. vecumu sasniegs gleznotājs **Niklāvs Strunke** (Zviedrijā) un policijas darbinieks, ilggadīgais Rīgas prefekts **Pēteris Pommers** (ASV); 7. — latviešu ev.-lut. baznīcas pārvaldes priekšniekam ASV, tiesībniekam **Pēterim Eglītim** 70 g. un vēsturniekam doc. **Gustavam Lukstiņam** (Ljā) 60 g.; 9. — 75 g. vecs kļūs tiesībnieks prof. **Pēteris Lejiņš**, sen.; (ASV); 10. — piecdesmitgadniekiem pievienosies dzejnieks **Pēteris Aigars** (Anglijā), bet 70 g. būtu 1945. g. trimdā mirušajam teologam un dzejniekam prof. **Eduardam Zicānam**, un tajā pašā dienā paies 20 g. kopš rakstnieka, Staburaga bērnu autora **Valža** nāves.

11. oktobrī 75 g. piepildīsies paidagogam un vēsturniekam, rosīgam mūsu laikraksta līdzstrādniekam **Pēterim Dreimanim** (Kanadā); 12. — paies 85 g. kopš piedzima psīchologs prof. **Rūdolfs Jirgens**, tuvs Rūd. Blaumaņa draugs, (m. 1944.); 14. — lidmašīnu konstruktoram **Kārlim Irbītim** (Kan.) 50 g.; 16. — 90 g. kopš Latgales politiskā un kultūras darbinieka, baznīckunga **Franča Trasuņa** piedzimšanas (m. 1926.); un tēlniekam **Gustavam Šķilteram** (Ljā) 80 g.; 17. — Kurzemes artilerijas pulka komandierim, pulkv. **Žanim Jomertam** (deport. 1941. g.) 65 g. un žurnālistam un rakstniekam **Aleksandram Liepam** 40 g.

20. okt. 70 g. sasniegs aktieris **Voldemārs Švarcs** (Ljā); 23. — 50 g. būs tēlniekam **Voldemāram Jansonam**; 24. — bakteriologam prof. **Egonam Dāržiņam** (Brazilijā) 60 g. un tikpat — baigajā gadā boļševiku apcietinātajam gleznotājam **Albertam Silzemniekam**; 25. — pussimtu sasniegs gleznotājs **Eduards Kalniņš** (Ljā); 27. — 40 g. dzejniekam **Teodoram Zeltiņam** (ASV); 28. — aktrisei **Almai Mačai** (Kan.) 60 g. un 29. okt. paies 20 g. kopš nomira izcilais ģeofiziķis prof. **Reinholds Putniņš**.

Arv. B.

- NO VĀCIJAS VAR IECEĻOT . . .

(Pārnesums no 1. lapp.)

ROSĪBA LATVIEŠU SPORTA DZĪVĒ

Sporta un fiziskās audzināšanas biroja vadītājs V. Vuškalns ziņo, ka birojs kopā ar Kanadas sporta apvienību sarīkojis Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes vieglatlētikā, tenisā un galda tenisā Toronto, kur viņš arī ieradies. Sportisti mērojuši garus ceļa gabalus, lai tiktos ar tautiešiem. Birojs ziedojis Latvijas balvu vieglatlētikas sacīkstēm vīriešu komandai. Šī ir ceļojoša balva līdz tam laikam, kad varēsim atgriezties Latvijā. Valde akceptē 50 dol., lai izdotu balvas iegādei. 10. un 11. septembrī Mineapolē notikušas basketbola un volejbola finālu sacīkstes.

KULTŪRAS DIENAS 1955. G.

Pēc Kultūras biroja vad. E. Freivalda priekšlikuma valde nolemj, ka līdzīgi iepriekšējiem gadiem 1955. g. janvārī un februārī rīkojamas Kultūras dienas ar vienotu motīvu „Celsim tiltu no pagātnes uz nākotni". Latviešu organizācijas aicinātas Kultūras dienas atzīmēt ar sarīkojumiem, izceļot domu par latviešu jaunās audzes iepazīstināšanu ar vecajiem latviešu kultūras darbiniekiem un to radītām kultūras vērtībām. Tālāk ieteicams organizācijām vienojoties organizēt jaunatnes vadītāju kursus. Ikvienā latviešu kolonijā sekmējama jauniešu iesaistīšana jaunatnes organizācijās un aktīvizējama svētdienas skolas apmeklēšana. Kolonijas, kur bērnu vasaras nometnes vēl nepastāvētu, radami īpaši fondi bērnu vasaras koloniju ierīkošanai. Kur bērnu vasaras kolonijas pastāv, jārūpējas par bērnu vasaras atpūtas laika pagarināšanu.

Kanadas LNA ierosinājusi jautājumu saskaņot kultūras dienu rīkošanu Kanadā un ASV. ALA's valde tam piekrīt.

Nolemj Kultūras dienu laikā vākt līdzekļus Kultūras fondam. Valde aicina latviešu organizācijas ieejas kartes ballēs paaugstināt par 10 centiem par labu Kultūras fondam. Kur ballei kopēja ieejas karte ar koncertu vai priekšlasījumu, ieeja paaugstināma par 5 c.

Par žūrijas komisijas locekļiem Latvijas vēstures grāmatas autora izvēlei ieceļ: par priekšsēdi izglītības sekcijas vad. M.Celmu un par locekļiem — vēsturniekus doc. B. Aberi un E. Andersonu, rakstnieku J. Kadili un svētdienas skolu skolotāju Irēni Karuli. Sacensībai iesniegti 5 projekti: mag. hist. P. Dreimaņa, Kanadā, Dr. N. Vīksniņa, ASV, V. Kalniņa - Kalves, ASV, A. Endziņa, Vācijā, un U. Ģermaņa, Zviedrijā. Atlīdzība autoram 500 dol.

Teātra draugu biedrība panākusi vienošanos ar Amerikas latviešu teātri par teātra izrāžu turnejas sarīkošanu. Izraudzīta pirmā luga — V. Kārkliņa „Indīgā efeja", režiju vadīs J. Zaķis. Pirmizrāde notiks 11 janvārī Ņujorkā. Valde pilnvaro Kultūras biroju, skatoties pēc vajadzības, izmaksāt Teātra draugu biedrībai 1.000 dol. ALA's valde izsaka vēlēšanos, lai ceļojošā teātra izrādēs piesaistītu arī māksliniekus, kas dzīvo citās ASV pilsētās.

Kultūras fondā Z. Lazdas vietā, kas atteikusies, apstiprina J. Bičoli. ALA's valdes komisija, kurā ieiet E. Freivalds, A. Grantskalns un A. Ūdris, iepazinusies ar Karola dāvātā gruntsgabala pārrakstīšanu, ieteic to korroborēt uz ALA's vārda un apdrošināt pret nelaimes gadījumiem. Valde pilnvaro komisiju pieņemt dāvinājumu un to korroborēt, iepriekš pārrunājot ar dāvinātāju par dažu noteikumu mīkstināšanu, kas saistīti ar dāvinājumu.

IZDOS ALA'S BIĻETENU

Informācijas biroja vadītājs A. Bērziņš liek priekšā izdot ALA's biļetenu un lūdz budžetā uzņemt attiecīgu summu. Viena biļetena izdošana maksā 60—100 dol. Nolemj to izdot pa divi mēnešiem reizi, ņemot līdzekļus no Kerstena akcijai ziedoto līdzekļu pārpalikuma, jo biletens uzskatāms par minētās akcijas turpinājumu.

IECEĻOŠANAS AKCIJA

Aprūpes biroja vadītājs A. Klaupiks ziņo, ka laikā no pēdējā ALA's kongresa aprūpei uz Eiropu nosūtīts 950 dol. Jāpastiprina ziedojumu vākšana, jo citādi nebūs līdzekļu, ko sūtīt trūcīgiem tautiešiem. Valde pilnvaro Klaupiku sasaukt Ņujorkā aprūpē ieinteresēto organizāciju konferenci, lai saskaņotu aprūpes darbu.

Ieceļošanas lietā ALA līdz šim saņēmusi 100 galvojumu, no kuriem 48 jau ir pilnīgi izkārtoti. Līdz šim ziedojumos ieceļošanas akcijai ienācis 3.334 dol. un ziedojumi vēl turpina ienākt. Vācijā ir 11.000 latviešu, no kuriem ap 2.000 varētu ieceļot ASV. Cerams, ka ar tautiešu atbalstu to arī varēs panākt.

Daugavas Vanagu mērķi un trimdas sabiedrība (3)

Dr. J. Zariņa personīgas pārdomas par trimdas sabiedriskiem jautājumiem

PĒTĪŠANAS DARBA ĪSTENOŠANA

Ir daudz un dažādi veidi šī pētīšanas darba īstenošanai. Šajā darbā jāiesaista katra atsevišķa DV nodaļa un katrs atsevišķs nodaļas biedrs. Pētīšana nav izdarāma vienīgi DV, bet visā latviešu trimdas saimē, protams, lokālās robežās, jo tautiešu prasības būs atšķirīgas Kanadā, ASV un citās zemēs. Vēl sīkāk analizējot, šo atšķirību mēs atradīsim jau starp Kvēbekas un Ontario dzīvojošiem tautiešiem. Atšķirība būs jaunatnes un vecākās paaudzes prasību starpā. Stipri īpatnējas var būt dažādo politisko novirzienu prasības. DV locekļu, sevišķi karavīru, prasības atkal būs īpatnēja rakstura. Atšķirība var gadīties arī dažādu profesiju nogrupējumos, un beidzot, lai arī cik nožēlojami tas būtu, dažādu materiālo grupu starpā.

Mēs visi dzīvojam nākotnei, bet mūsu nākotnes balsts ir paša cilvēka izvēlētā šodiena un salda vai rūgta pagātne. DV organizācijai, kuru es personiskī uzskatu par vienīgo trimdā nostabilizēto organizāciju, jābūt tai, kas, pētot visas prasības un pēc tam tās pielaikojot organizācijas darbam, kļūst par latviešu izceļotāju sabiedriskā institūta prasību īstenotāju. Ja DV to nedarīs, tie var pamazām nonākt to daudzo latviešu organizāciju nepatīkamajā stāvoklī, kam palikušas tikai valdes un neīstenoti lozungi, ko tās pieņēmušas dibināšanas dienā.

Pašlaik DV organizācija ir stipra, bet nav tālu no kritiskā punkta, kur var notikt pagrieziens. Būsim atklāti, — vai daudzi mūsu organizācijā nesastāv tikai tāpēc, ka tie ir bijušie karavīri vai to piederīgie? Tieši organizācijas līdzstrādnieki un tās mērķu sekmētāji viņi nav bijuši un arī nebūs, jo mēs nezinām viņu vajadzības, nezinām viņu domu gājienu, bet visur operējam vienīgi ar valdes individuālo domu. Mums pietrūkst snieguma mūsu biedriem, bet mēs neesam arī jautājuši, ko viņi vēlas. Ja šodien iestāšanās mūsu organizācijā notiek ļoti lēni, tad vainīgs ir vienīgi tas apstāklis, ka mēs nezinām, ko tauta no mums grib un tauta nezina, ko mēs gribam no tās. Varbūt var aizrādīt, ka DV organizācijai ir pilnsapulces un delegātu pilnsapulces, prese utt., bet delegātu pilnsapulcēs ne vienmēr izpaužas sabiedriskā, toties gan atsevišu delegātu personīgā doma. No prakses mēs redzam, ka bieži šī personīgā doma var novest diezgan nepatīkamā stāvoklī, kam par iemeslu ir vienīgi tas apstāklis, ka delegāts aizmirst savu tiešo uzdevumu, bet ļauj vaļu savam personīgajam „es." Arī nodaļu pilnsapulcēs, ieradušos biedru nelielā skaita dēļ, ne vienmēr izpaužas visas nodaļas biedru kopējā doma.

Tāpēc vienīgais līdzeklis, kā nonākt tuvāk sabiedrības gribas īstenošanai, ir latviešu saimes sīka pētīšana un analizēšana. Pilnsapulcēs un delegātu sapulcēs ir jāpieņem tikai tādi atzinumi, kas radušies uz pētīšanas rezultātu pamata. Bet šodien tas bieži notiek otrādi. Delegātu pilnsapulcēs mēs pieņemam lēmumus, kas nav iepriekš analizēti, pārdomāti un sabiedriskās domas apstiprināti. Tie radušies vienīgi delegātu spontānā jūtu izplūdumā, kam sekas ir nesaskaņas un strīdi. Tam vēl plašāku veidojumu sabiedrībā devusi šo notikumu attēlošana presē.

Nākošā rakstā: Ko dosim mūsu jaunatnei?

SAVIENOTĀS VALSTĪS

VAŠINGTONAS VALSTS

51 gadu pēc kārtas Pjūlapē no 18. līdz 27. septembrim notiek Rietumu Vašingtonas gadskārtējā lauksaimniecības izstāde. Tā aizņem 40 akrus zemes un to apmeklē simtiem tūkstoši skatītāju. Notika zirgu skriešanās sacīkstes, jāšanas un akrobātikas priekšnesumi. Izstādes halles bija pārpildītas ar sugas lopiem: tur bija govis, teļi, vērši, aitas, cūkas, zirgi, truši, mājputni un citi. Bija arī visjaunākās konstrukcijas lauksaimniecības mašīnas, kas smaržoja vēl pēc fabrikas krāsas. Bagātīgi bija izstādīti lauksaimniecības ražojumi, mājturības izstrādājumi un piederumi, dažādas puķes un to sakārtojumi.

TAKOMA (VAŠ.)

Māc. E. Mačs Pirmā luterāņu baznīcā salaulājis ASV armijas veterāni Arturu Lūsi ar Līviju Auksmuktu. Abi jaunlaulātie tikai nesen apmetušies uz dzīvi Takomā.

Pēc apm. nedēļas ārstēšanās Takomas General Hospitalī mājās atgriezies māc. E. Mačs, kur turpina ārstēšanos. Slimībai par cēloni ir bijis sejas nervu apsaldējums, kas paralizēja sejas kreiso pusi. Slimības stāvoklis ir uzlabojies un māc. E. Mačs cer, ka pēc dažām nedēļām viss būšot kārtībā. Par māc. E. Mača slimības laiku dievkalpojumus notur prof. K. Kundziņš no Sietlas.

Bij. Nacionālās operas solistes Adeles Pulciņas - Karpas koncerts notika Puget Sound kolledžas telpās, 18. septembrī. Pulciņa - Karpa dziedāja Jāņa Mediņa dziesmu ciklu „Pasakas par mīlu" un citu komponistu dziesmas. Pie klavierēm bija brīvmāksliniece Elza Vāgnere. Psichiatrs Dr. Ansis Karps nolasīja savu psicholoģisko apceri „Dvēseles miers", kas sakrājusies par ilgiem prakses gadiem, nodarbojoties ar gara slimībām.

No ASV obligātā kara dienesta privātā dzīvē atgriezies Juris Eglītis, prof. M. Eglīša dēls, kurš savu dienesta laiku pavadījis Fort Bragg (Virdžinijā) izplētņu lēcēju un demolizācijas skolā. Juris Eglītis nodomājis sākt studijas Pacifika luterāņu kolledžā.

SIETLĀ (VAŠ.)

Sietlā pašlaik tiek organizētas skautu un gaidu vienības. Skautu organizēšanu ir uzņēmies Dr. V. Balodis, bet gaidu vienības — vad. I. Beleičika.

Jaunatnes pulciņa jaunā valdē ievēlēti Gunārs Švarcs, Imants Stapars, Inta Igale un I. Ezītis.

LBVS Sietlas nodaļā pašlaik ir 167 aktīvi biedri.

KOLORADO SPRINGS (COLO.)

Draudzes un biedrības pārstāvju un labvēļu apsveikts, prof. L. Bērziņš dēla Anša ģimenē nosvinēja 84. dzimšanas dienu. Rakstveidā profesoru sveicinājuši archibīskaps T. Grīnbergs, sūtnis Sav. Valstīs prof. A. Speke, bij. sūtņa Sējas kundze, prof. P. Jurevičs, prāvesti: Birznieks, Ozols un Skrodelis, Dr. A. Voits, māc. Piebalgs un Pavasaris, Pāv. Šmits u. c.

Svētdienas skolas 5. mācības gadu iesāka 19. septembrī ar dievkalpojumu, ko vadīja prof. L. Bērziņš, svētrunā runādams par augšanu tēvu valodā un tēvu zemes mīlestībā. Svētdienas skolas vadītāja Ilga Štrause apsveikdama mudināja svētdienas skolas skolniekiem būt kā kalnā kāpējiem, kas nebaidās grūtumu, lai sasniegtu galotni, no kuras pārredzētu plašākus apvāršņus un saskatītu ceļu arī uz dzimteni Latviju. — Ar šogadu pie svētdienas skolas atver bērnu dārzu B. Ziles vadībā. — Ispriekšējā svētdienā svētdienas skolas skolnieku, viņu vecāku un tautiešu kopējais izbraukums uz Monumenta ezeru, kura krastos rotaļās un citās nodarbībās aizvadīja patīkamas stundas, bija kā jauka ieskaņa šim mācības gadam.

Korejas kara dalībniekam Arvīdam Timermanim viņa kundze Ārija 18. septembrī dāvinājusi kā pirmdzimtās veselīgas dvīnītes — Ritu un Māru.

E. Z.

KALAMAZŪ

Kalamazū Sv. Jāņa ev. - lut. latviešu draudze par labu ALA's ieceļošanas darba atbalstīšanai savākusi $187.00 un šo naudu nosūtījusi pēc piederības. Kopā ar vietējo latviešu biedrību šim mērķim ir savākts $274,50.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. dr. pašpalīdzības fonds piešķīris veselības uzlabošanai neatmaksājamu pabalstu $25.00 Ievai Zarkēvicai.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. latiešu draudzes pašpalīdzības fonds rīkos latviešu strēlnieku atceres vakaru 1955. g. 7. janvārī.

Pagājušā nedēļā Kalamazū viesojās Grand Rapidu latviešu teātra ansamblis, izrādot 3 cēlienu lugu „Gatavības apliecība" A. Štama vadībā. Izrāde notika Civic Auditorium zālē, ritēja raiti un guva lielu piekrišanu.

Pēteris Lielzuika (tenors) un brīvmākslinieks V. Treimanis (ērģeles) Trīsvienības baznīcā deva garīgu koncertu ar plašu programmu.

Kalns

ROČESTRA (N. Y.)

Sestdienas skolas darbu ar uzrunu ievadīja draudzes valdes priekšsēdis A. Niedols. Bērni uzsāka savu pirmo stundu, bet viņu vecāki un pārējie skolotāji pulcējās kopējai sēdei. Tajā vecāku padomes pārstāvis A. Grabežs sniedza pārskatu par financiālo stāvokli pagājušajā gadā. Kaut arī pagājušā gadā bija pieteikušies ap 20 bērnu, skolu apmeklējuši tikai ap 10—12, bet tekošā mācības gada ievadījumā tikai 8, kas liecina par bērnu vecāku atturību un vienaldzību. Atzina, ka jāizmanto visi līdzekļi, lai pamudinātu kūtros vecākus. Vienprātīgs atzinums bija, ka galvenā vērība pievēršama mātes valodas iemācīšanai. Jaunajā vecāku padomē ievēlēja Z. Oļukalni, Austru Vilku, J. Kalniņu un A. Vidasu. Padome konstruēsies savā pirmajā sanāksmē. Nolēma piesaistīt skolai arī mazākos bērnus, nodarbojoties ar tiem pēc bērnu dārzu programmas. Pārrunāja vēlamību plašāk izvērst skolēnu pašdarbību skolas sarīkojumos, kuros visiem skolēniem piedalīšanās obligāta. Skolas vadību arī tekošajā gadā uzņēmies J. Ozols. Bez jau esošā skolotāju kadra vēl līdzdarbību apsolījuši skolotāji Kāpostiņa un Lauva. Skolotāji saņems atalgojumu, kura fondu veido bērnu vecāku mēnešmaksas, bet maksu par telpu īri sedz draudze. Skolā mācības notiek katru sestdienu no plkst. 10 līdz 12, ērtās un piemērotās amerikāņu YMCA's telpās, 100 Gibbs St.

Baltijas valstu antantes 20 gadu atceres atzīmēšanu Ročestras raidītājā bija organizējuši lietuvji, pieaicinot pārstāvjus arī no igauņu un latviešu grupām. No pēdējās ar uzrunu piedalījās A. Vilks, noslēdzot to ar divi latviešu skaņu platēm — J. Straumes „Pie Baltijas jūras" un E. Dārziņa „Mūžam zili". Lietuvju ierosinājums par šo raidījumu jāvērtē ļoti atzinīgi, jo tas devis latviešiem pirmo izdevību nonākt kontaktā ar plašāku klausītāju pulku.

Lai sagādātu gaišus un priecīgus Ziemassvētkus trūcīgiem tautiešiem Vācijā, latviešu Krusta draudzes dāmu komiteja izlozēs 3 vērtīgus latviskus priekšmetus. Izloze notiks 3. oktobrī pēc Plaujas svētku dievkalpojuma baznīcas apakšējās telpās, kur dāmu komiteja pacienās atsaucīgos tautiešus.

VIŅŠ IEIES DEBESĪS AR PĪPI ZOBOS

Mariss Vētra Čikāgā atklāj sezonu

Kā tas notika? Ne ar dziesmu, ne Radamesa ārijas dziedājumu, bet ar sava jaunā autobiografiskā romāna lasījumu un ar savu parādīšanos „vaigu vaigā" uz skatuves, no sākuma ar pīpi, beigās ar cigareti zobos.

O. Krolla mākslas aģentūras apkārtrakstā romānam bija dots arī nosaukums — Nepārtis, bet autors to jau pašā sākumā atsauca un aicināja klausītājus, skaitā 65 vai 70, palīdzēt viņam izgudrot īsto nosaukumu. Neviens tomēr neuzņēmās. Kad lasījums beidzās, tad vienam no klausītājiem tomēr bija savs atzinums, un viņš tā paklusām pateica: „Liec ar bomi pa galvu." Vai tāds nosaukums autoru apmierinās, vai nē — tas cits jautājums.

Starpbrīdī uz jautājumu, vai autors tiešām savu sacerējumu sauc par romānu, viņš atbildēja: „Nē."

Autors paziņoja, ka viņam esot pavisam 300 lappušu, ko varētu izlasīt 15 stundās, ja klausītājiem tik daudz būtu pacietības, bet nebūšot jau, kādēļ viņš lasīšot tikai dažas nodaļas. Un tā arī notika. Bet pēc trim stundām, kad klausītāji jau bija stipri noguruši un lūdza, lai nolasot vēl tikai beigas, tad to vairs nebija.

Kas tur bija?

Sniga... sniga... sniga... Sniega pārslas pārvērtās ūdens pilienos... Stokholmā. Ziema. Kārlis Skalbe un Mariss Vētra steidzās uz jaundibināto latviešu biedrību. Tā sākās lasījums. Skatulogos zīda audumi un koncertflīģeļi. „Doma nenolietojas," saka Skalbe, „krāsa gan." Uz skatuves viens pēc otra uznāk: prof. Francis Balodis, inž. Lapiņš, M. un V. Salnie. Kad sūtniecība slēgta, tad viņi vēl rīko pieņemšanas, diplomātiskas, saprotams, latviešu bēgļus nepieņem, inž. Lapiņam nedod ēst. Labi, ka Fr. Balodim ir 5 kronas, ko viņam iedot. Un Lapiņš par to ir bezgala priecīgs. „Viņa ekselence" sūtnis ketovejā un svītrainajās biksēs tikai barojas pie sava galda, jo no Latvijas savā laikā zemūdenē izvestā zelta pietiks ilgā kam laikam.

M. Vētru Stokholmas karaliskā opera uzņem par archīva darbinieku. Kāds prieks nu valda viņa mājā! Kundze vairs netaupa neko: krauj galdā sviestu, olas, vāra zirņu zupu. Puikas skraida apkārt kā negudri. Strādājot operas pagrabā, M. Vētra atceras visas Aīdas, ko viņš redzējis un dzirdējis, sākot ar Brechmani-Štengeli, visas tumšamtes — pavisam melnas - ne! Un viņš atceras arī sevi visu Eiropas pilsētu operās. Pilzenē, pēc spīdoši nodziedātās partijas, viņš apmeties viesnīcā un tūliņ gājis karstā vannā. Tur pie viņa ieradies viesmīlis un jautājis, cik kausu pilzenieša kungs pēc vannas dzeršot?

„Kas tā par jautāšanu?!" izsaucies Vētra, „nesiet šurp tik daudz kausu, cik var aplikt vannai apkārt!"

Viesmīļi tad arī stiepušies komāk.

Ar šādām atmiņām nokaujoties, no viņa krūtīm bieži izlaužas kliedziens: „Kādēļ man tagad jānīkst pagrabā? Kas tā par lielvalsti, kas draudzējas ar manas tautas iznīcinātājiem?"

Viņu pagrabā apciemo M. Zīverts, kurš strādā archīva darbus bēniņos. Un tas viņu pavedina uz smēķēšanu, un nu viņš bez pīpja vairs nevar iztikt, viņš ieies ar pīpi pat debesīs.

Bet ja Zīvertu debesīs nelaidīs iekšā par to, ka viņš Vētru samaitājis, tad Vētra ies palīgā, un Mārtiņš iekšā būs. No bēniņiem pagrabā šad tad nokāpj arī Artūrs Bērziņš, un viņi tur sariko „tālspļaušanas sacīkstes." Bērziņš, šis lielais piebaldzēns, kad viņš mazliet saliecies, varētu ļaut pa savu muguru vizināties bērniem ar kamaniņām — ietu kā no kalna lejā.

Tur parādās arī Jānis Grīns, kura seja sakot, kā viņam esot spalvainas krūtis. Kādreiz, viņiem kopā esot, rodas jautājums, kas ir traģēdija? „Traģēdija būtu," teicis Vētra, „ja mani uz operas skatuves sadedzinātu, un pēc tam nodedzinātu arī operu. Tad daudziem vairs nebūtu darba."

Pirmās čekas esot radījusi svētā baznīca, prāts — velns un elle! — sadalījis cilvēkus kapitālistos un komūnistos, kristīgajos un pagānos.

Tagad par Kurzemes upuriem smejoties pagāni.

— Prozit, Andrej! Tev reiz mati bija iesaluši vagona logā, braucot vilcienā. Ar mani tādas lietas nevar notikt, jo man matu nav — tā sarunājās Vētra ar Andreju Eglīti, klausoties pēdējā uzrunu Kurzemes aizstāvētājiem, ko pārraida Liepājas raidītājs. Beidzot Stokholmā ierodas arī Andrejs Eglītis, Veronika Strēlerte, Andr. Johansons. Viņi izbrauc jūrā peldēties, un trauslā Veronika, kas līdzinās Meisenes porcelāna figūriņai, pagriež kungiem muguru, kad tie bez peldkostīmiem metas ūdenī. Tur viņi ņemas un sprauslo kā nīlzirgi, kamēr Veronikai blūze pati velkas no svārku jostas laukā... Atmiņas, un nezin kā saklausītas un dzirdētas, vēl ir par Edv. Virzu, Kārli Jēkabsonu, Antonu Austriņu un citiem. Virza reiz esot iekāries Jēkabsonam rokā un palicis karājoties. Jēkabsons griezies ap savu asi un Virza lidojis ap viņu. Aleksandrs Grīns esot rakstījis ar abām rokām un nemetis miera, kamēr romāns gatavs.

Beidzamajā lasījuma daļā bija par 12 leģionāru bēgšanu no Zviedrijas uz Angliju, lai netiktu izdoti komūnistiem, un šī daļa laikam M. Vētras atmiņu grāmatā būs visvērtīgākā. Tajā ir daudz traģisma, bet arī tautiešu atsaucība. Divus bēgļus savā mājā paslēpis arī autors pats.

Par grāmatu savu vārdu varēs teikt kritika, kad tā būs iznākusi. Tāpat kā Marisa Vētras pirmajā grāmatā — Mans baltais nams — arī šajā ir daudz kultūrvēsturiska materiāla. Autors gan centies sniegt notikumus tēlojumos, bet tie, pieblīvēti ar sīkumiem un subjektīvu lietu skatījumu, neatraisās no vielas smaguma. Kārlis Jēkabsons būtu teicis: „Marisa Vētras darbā trūkst olimpisko līniju."

S. C.

DV SANĀKSME ŅUJORKĀ

Daugavas Vanagu apvienības Ņujorkā pirmā biedru sanāksme pēc vasaras pārtraukuma notika 25. septembrī. Apvienības priekšnieks R. Turks sniedza ziņojumu par valdes darbību. DV priekšnieka vēlēšanas visās zemēs jāizdara līdz 1. novembrim. Ievērojot ASV likumus, šeit dzīvojošie formāli nedrīkst šādas vēlēšanas sarīkot, toties DV var izteikt simpatijas vai apsveikt savas organizācijas vēlamo augstāko vadītāju. Sanāksmē simpātijas izteica plkv. V. Janumam — 11 locekļi, ģen. V. Skaistlaukam — 7 un G. Odiņam — 5, atturējās — 1. Pārējie biedri var izteikt savas domas ar vēstuli.

No Vācijas iebraukušais DV valdes vicepriekšsēdis G. Odiņš iepazīstināja sapulcējušos ar dzīves apstākļiem Vācijā. Viņš tuvāk pakavējās pie apstākļiem invalidu namā Bērzainē. Freiburgas pilsētas valde neatļauj izdarīt pārbūves, kādēļ nav vietas vairāk invalidu novietošanai. Pašreiz tur dzīvo 40 invalidu. Tur novietotie invalidi padevušies apatijai un nav apmierināti ar nama saimniecību.

DV apvienības nākošā sanāksme notiks 30. oktobrī, kad Karola Dāle lasīs referātu par Mārtiņa Zīverta jaunākām lugām.

CEĻA VĀRDI

Jaunība ir avots, no kura smeļam visu mūžu.

Rainis

*

Ja, kas tad tauta ir? Tā ir noslēgtas debesis, kur zvaigžņu vietā mirdz un laistās ģimenes, kas visas griežas ap māju, no kurienes tās cēlušās.

Ed. Virza

o

Mūsu tautai ir rokas akmens cietas, kas panesušas visgrūtākos darbus. Ar akmens cietu dvēseli gadu simteņus mēs esam nesuši likteņa pārestību un no tēviem esam saņēmuši nesalaužamu dzīves spēku.

Jānis Lapiņš

o

Latvijai mēs piederam, un mūs kopā tur Latvijas svētais vārds.

Kārlis Ulmanis

OSKARS PERRO

REAL ESTATE BROKER

Aktīvākais latviešu nekustamu īpašumu birojs Kanadā

BEZMAKSAS AIZDEVUMU SAGĀDE UN PADOMI MĀJU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS JAUTĀJUMOS KATRĀ LAIKA

MU 1779 UN JU 9865

Oakwood - Davenport. Ja jums nav svarīga garāža, bet vēlaties skaistu dārzu, tad ar $2.500 iemaksu varat pirkt lielu 7 istabu divstāvu atsevišķu ķieģeļu māju ar balkoniem, modernu plašu virtuvi un sausu pagrabu. Ievākšanās nekavējoties.

Pilsētas mākslas mūzeja rajonā liela trīsstāvu 12 istabu dubultķieģeļu īres māja ar visām mēbelēm, segām, palagiem utt. (inventāra saraksts birojā), privāts iebraucamais ceļš, garāžas iespējas, lielas telpas, mēnešmaksa — $148. Iemaksa apm. $3.500, 5,5% obligācija

Dufferin — Hallam skaista atsevišķa 7 istabu 2 ģimeņu ķieģeļu māja, garāžas, 10 pēdu plats iebraucamais ceļš starp mājām un aizmugures ceļu, jauna moderna apkure, divas virtuves, divas vannas istabas ar dušu, pagalmā darbnīcas telpas (500 kv. pēdu) ar radiatoru apkuri un atsev. tualeti un izlietni. Iem. apm. $4.000

KOPŠ 1910. GADA

Kanadas vīrieši pasūtina Tip Top Tailors — Kanadas vecākajā un lielākajā apģērbu darbnīcā. Tip Top pēc mēra gatavotās drēbes ir vispopulārākās Kanadā tāpēc, ka tām ir gaumīgs stils, laba kvalitāte un tās ir vērtīgas. Pajautājiet saviem kaimiņiem — tie jums pastāstīs.

Tip Top tailors

Jūsu tuvumā arī ir Tip Top veikals vai pārdevējs

Kanadas plašākā drēbju izvēle

RIDOUT REAL ESTATE LIMITED

Labākā zīme!

VIENALGA, pērkot vai pārdodot

MĀJAS — APBŪVES GABALI — UZŅĒMUMI — RŪPNIECĪBU ĪPAŠUMI — FARMAS —

Zvaniet jūsu pārstāvjiem

Toronto — ARNOLDS BĒRZIŅŠ WA 4-5761 birojs 1172, Bay St. mājās tel. LA 6569

Hamilton — EDUARDS BALIŅŠ LI 9-4121 birojs 913 Main St. E. mājās LI 9-9877

RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED

Biroji visā Ontario — Kanadas plašākais Realtors

REAL ESTATE LTD.

A. W. FARLINGER

MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

JUMS PIEDĀVĀ:

SPECIĀLPIEDĀVĀJUMS

DANFORTH — GREENWOOD 6 istabu mūŗa māja ar modernu virtuvi, garāžas iespējām, klusā ielā. Izdevīgi maksāšanas noteikumi. Iemaksa $3.500.

YONGE — HEILSDALE 7 istabu mūŗa māja ar izbūvētu viesistabu pagrabā, moderna virtuve, privātais iebraucamais ceļš, ūdens-eļļas apkure. Pilna cena $15.500.

BLOOR — HIGH PARK 8 istabu mūŗa māja, cietkoka grīdas. Tuvu satiksmei. Pilna cena $15.000.

PALĪDZAM AIZDEVUMU SAGĀDĒ

VOLDEMĀRS KĻAVIŅŠ

2475 BLOOR ST., W., TORONTO

Tel. MU 8151, mājās, MU 5836

KEN WILLES, REAL ESTATE

173 DANFORTH AVE, TORONTO

Mājas pērkot un pārdodot jums palīdzību sniedz

Latviešu pārstāvis RAIMONDS ŠILDERS

Tel. darbā GE 1178 — Tel. mājās GL 2155

GREGORY CHARLAP

B.A.M.Sc., M.C.L.

ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR

Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas.

Birojā UN 6-8791 MONTREAL, P.Q. Mājās AT 1858

University Tower Bldg., 660 St. Catharine St. W., Room 604.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

Drēbnieks J. Grīslis 188 Davenport Rd. Toronto WA 3-5295 Agrāk: Rīgā, Berlīnē Stokholmā

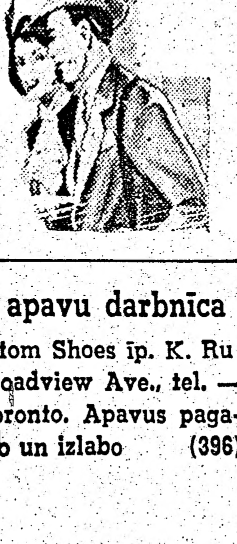

Latviešu apavu darbnīca

Carmen Custom Shoes īp. K. Ruģelis, 866 Broadview Ave., tel. — GE 0994, Toronto. Apavus pagatavo un izlabo (396)

GERALD H. MARSDEN

Advokāts un notārs

6 Adelaide St. E. Room 809

EM 6-9614

runā vāciski un krieviski

Mr. A. KERSON, igauņu jurists,

mājās MA 0141, Toronto (697)

GETULIO VARGAS DZĪVE UN AIZIEŠANA

KĀDA VALSTSVĪRA TRAĢĒDIJA

Brazilijas prezidenta Getulio Vargas pašnāvība ir kāda baiga zīme ne tikai šis valsts, bet visas Dienvidamerikas kopumā. Tā ir zināma noslēguma scēna vairā kā 300 gadu ilgai saimnieciski - politiskai drāmai. Tie bija zelta un citu zemju bagātību izsalkuši vīri, kas 15. un 16. g. s. no Spānijas un Portugāles buroja pāri Atlantijas okeanam. Šī atziņa pārgāja no paaudzes uz paaudzi viņu pēcnācējos, baltajā kreatu aristokratijā, kas Brazilijā ieguva milzīgus zemes īpašumus un kuŗu apstrādāšanai tie tāpat kā kādreiz ASV ieveda ne tikai Afrikas nēģerus, bet piespieda sev kalpot arī mežonīgos Dienvidamerikas indiāņus. Kā sekas tam radās drausmīga sociālā šķiru plaisa: vienā pusē plantāciju aristokratija, ģenerāļi, vēlāk arī labi atalgotā intelliģence un fabriku īpašnieki, bet otrā — miljoni skrandās un pusbadā, garīgi sakuši starp kristietību un elkdievību, gatavi visāda veida noziedzībām. Pagājušā gadsimta vidū Brazilija izveidojās par lielāko kafijas pupiņu ražotāju. Taču jau ap tā paša gadsimta maiņu radās kafijas pārprodukcija, un seko pirmā krize, kad plantāciju īpašnieki cenu stabilizēšanai tiek spiesti ik gadus sadedzināt tūkstošiem tonnu kafijas pupiņu. Šinī laikā Getulios Vargas ir tikai jauneklis, un vajadzēja vēl paiet gadu desmitiem „kafijas dieva" raditajā postā, līdz viņš iedomājās sevi esam pietiekoši spēcīgu, lai uzstātos pret to. 1930. gadā, kad Brazilija atkal pārdzīvo kārtējo kafijas krizi, Vargas pirmoreiz kandidē prezidenta postenim kā strādnieku un nemantīgo pārstāvis. Demokratiski gan viņu neievēl, bet aiz viņu sapulcējušies visi izsalkušie, un tā kā smagā krize ir satricinājusi arī kafijas baronu nervus, tad Vargas bez asins liešanām pārņem varu. Šinī pirmajā viņa valdīšanas periodā, kas ilga 15 gadus, tiek ievesta astoņu stundu darba diena, ar likumu garantēts algas minims un strādnieku bezdarba pabalsti. Protams, tas viss nemaz nav pa prātam Brazilijas aristokratijai, tāpat kā tās kafijas galvenajam noņēmējam — ASV importsabiedrībām, un 1945. g., kad visas nacionālās diktātūras gandrīz globāli tiek izsludinātas „ārpus likuma", arī Vargam ir jāiet... Taču ar viņa aiziešanu arī Brazilijas strādnieku labklājība sāk par jaunu pasliktināties, jo ne par velti tie viņu ir iesaukuši par „nabagu tēvu".

1950. gada vēlēšanās Vargas atkal kandidē prezidenta amatam, un tauta sapulcēs sauc: Queremos Getulio! (Mēs gribam Getulio).

Un šoreiz viņš pārņem Brazilias vadību pēc visiem demokratisko doktrīnu tikumiem. Bet viņa nostāja pret kafijas baroniem nav mainījusies, un tāpat viņš neuzticās arī ASV baņķieru kristīgajai kapitāla filantropijai. Viņš grib padarīt Brazilijas valsti saimnieciski neatkarīgu. Šai milzīgajā zemē aug ne tikai kafija vien, bet tur ir uzieta nafta, rūdas u. c. bagātības. Taču, ja piem. Kremļa komūnistu partijas akciju sabiedrība Polija nekad nepieļauj kādas citas partijas dibināšanu, tad savukārt mums arī jāzina, ka pasaulē ir vēl arī „nepolītiskas" naftas akc. sab., kas gan neinteresējas, par kādu partiju brazīlietis balso, bet — kas urbs naftu Brazilijā? Un prezidenta Vargas iedoma, ka braziliešiem pašiem jāaudzina ne tikai kafija, bet jāurbj arī nafta, jāceļ elektriskās spēkstacijas un dzelzs lietuves — bija ķecerība! Brazilijas eļļas lauku atklājējs inženieris Žozē Bachs, kam Vargas valdības uzdevumā uztic organizēt šo bagātību izmantošanu, tiek noslepkavots, bet nozieguma cēlonis un pēdas paliek „mīkla".

Naftas izmantošanas uzbūve no valsts prasa milzīgus ieguldījumus (10 miljardus kruzeiru — 500.000.000 dolaru) un tā kā Vargas atsakās iesaistīt tur ārzemju kapitālus, tad viņš ķeras pie bīstamas spekulācijas: viņš aiztur uz laiku kafijas eksportu, tādā kārtā cerēdams panākt pasaules tirgus labvēlīgākas cenas un iegūt valdības rīcībā vairāk ārzemju valūtas savu plānu neatkarīgai īstenošanai. Taču starptautiskie rebinieki neguļ. Tie vēl brangi nopelna uz saviem krājumiem sakarā ar Vargas rīcību, bet Brazilijā aizturētā kafija nepaliek dārgākā, drīzāk otrādi. Valstī rodas inflācijas draudi, patēriņa priekšmetu cenas kāpj, bet strādnieku algas atpaliek. Pēdējie jau sāk šaubities par „nabago tēva" sirdi. S. g. maijā Vargas izšķiras par pavisam strupu rīcību. Ar valdības dekretu strādnieku pamatalgas tiek dubultotas. Tas ir izaicinājums Brazilijas kafijas „ģenerālitātei" un viņu starptautiskajos tirgos nodrošinātājiem kontiem, bez tam Vargas politikai jau sen ir Amerikas kontinentam nepiemērota sociālisma piegarša. Vajaga tikai atrast reakciju izraisītāju satricinājumam, un tas tiek radīts Vargas aizmugurē, kur „kļūmīgā" kārtā kādā atentātā nenogalina vis Vargas pretinieku — sabiedriskās domas taisītāju Lavardu, bet kādu aviācijas majoru. Pazīdams sava kontinenta un tautu vēsturisko pieredzi, temperamentus un kaislības, Vargas saprot, ka, paliekot uzticīgam saviem politiskiem mērķiem, asins izliešana nav novēršama. Un 71 gadu vecais vīrs izšķirās pats par savām asinīm, un pirms pašnāvības, starp citu, veltī Brazilijas tautai šos vārdus: „Man nav vairāk atlicis jums ko dot, kā sirds asinis. Ar tām es vienmēr palikšu pie jums...

Va-. Pe-.

SIEVIETE, KAS ZIEDOJAS CITU LABAD

Latviete stāsta par dzīvi Himalaju kalnu piekājē

Grand Rapids, Mich., apciemot radus bija ieradusies misionāre Margrieta Vitante. Jau 16 gadus viņa ir projām no dzimtenes, bet runā nevainojamā latviešu valodā. Bez tam V. labi pārvalda vācu, krievu, angļu, nepāliešu, tibetiešu un hindu valodu. Sevišķi pēdējās trīs tai ļoti svarīgas misijas darbā. Vitante nav aizmirsusi Latviju un savas jaunības tekas Jaunpiebalgā.

M. Vitante dzimusi Pēterpilī 1899. g., kur viņas tēvs bijis farmaceits. Vectēvam piederējušas Jaunpiebalgas dzirnavas, kur V. pavadījusi brīvdienas, kas saistītas ar jaukām atmiņām.

Izglītību baudījusi Pēterpilī un Vācijā. 1929./30. gados apmeklējusi Apvienotās misijas skolu Sankrešunas pilsētā Šveicē un turpinājusi bībeles studijas Rostokā, Vācijā. Strādājusi iekšmisijas darbā pie mācītāja A. Piebalga Cēsīs, līdztekus darbojoties arī ārmisijas darbā.

Ilgas pēc Dieva, izprast Tā esību un būtību, pamudinājušas viņu pret izvēlēties misionāres darbu. Nav atbaidījuši attālumi, nedz cenu grūtības, ne dzīve pilnīgi svešā vidē un apstākļos. Apveltīta ar lielu ticības spēku V. 1938. g. devusies uz Angliju, lai saņemtu vīzu un no turienes dotos tālāk uz Deredunas pilsētu Indijā, kur sācies misijas, evanģelizācijas un skolas darbs.

Lielāko daļu no Indijā nodzīvotiem gadiem M. Vitante pavadījusi Darjēlingas pilsētiņā, ziemeļos no Kalkutas, Himalaju kalnu pakājē.

Par saviem iespaidiem un turienes dzīvi M. Vitante labprāt stāsta. Viņa raksturo šo zemi kā visai nabadzīgu, kur plašas iedzīvotāju masas dzīvo lielā tumsībā, māņticībā un bailēs no ļaunā. Protams, netrūkst arī bagātu ļaužu un cilvēku ar izglītību.

Stāstītāja vairāk pieskarās sava novada ļaudīm un dzīvei. Tie dzīvojot diezgan primitīvi celtās būdās, akmens vai koka, sadalītās dzīvojamā telpā un virtuvē. Pirmā, izcilākā vieta pie vienas sienas piederot elkiem. Virtuve pavisam vienkārša, izbūvēta māla plīts ar ūdens katlu un vietu ēdiena gatavošanai.

Cilvēki staigājot apkārušies elkiem. Sevišķi daudz tos nēsājot budistu priesteri — lāmas un hindu priesteri — brāchmaņi. Ejot pa ceļu, tiekot grieztas lūgšanas dzirnaviņas, lai nepieliptu ļaunums, un nepārtraukti skaitīts: „Ak, tu skaistā lotospuķe..." Tādējādi cerot iegūt pestīšanu. Esot ierīkotas arī lielas, ar ūdensspēku dzenamas lūgšanu dzirnavas. Neesot elektrības, nekādu mēchanisku satiksmes līdzekļu, ceļi ļoti sliktā stāvoklī. Galvenais satiksmes līdzeklis — zirgs, bet arī cilvēki, kas pārvietojoties kājām, veicot milzīgus attālumus un nesot lielus smagumus uz muguras saknu vai rīkstīšu grozos. Ejot pat pusgadu un ceļā pārtiekot no tējas, kurā iemaisot speciāli sagatavotus graudus, kas esot ļoti veselīgi un dodot lielu spēku. Maizi gatavojot plāceņu veidā no kviešu vai miežu miltiem un zodas. Ēdot arī rīsa plāceņus un cūkgaļu.

Indieši mīlot bērnus un ar dziļu cieņu izturoties pret veciem ļaudīm. Pie budistiem katrā ģimenē vecākais dēls un meita izvēloties priestera amatu. Bez tam esot speciāla mūķeņu (priesterieņu) šķira, kas neprecoties, neēdot gaļu, olas un vispār tādus produktus, kuros mājojusi dzīvība, vai tāda varētu rasties. Šīs mūķenes parasti nerunājot, vai arī to darot sevišķi retos gadījumos. Viņu lielākais grēks esot iznīcināt dzīvību, tādēļ pat uts tiekot saudzēta... Budisti savus mirušos sadedzinot un pelnus izkaisot upēs, bet augstākos priesterus balzāmējot un novietojot aizslēgtās alās. Kristību un laulību ceremonijas stāstītāja neesot novērojusi.

Burvības esot lielā cieņā, pie kam ar buršanu nodarbojoties ne tikai pieaugušie, bet pat mazi bērni. Dažkārt priesteri uzliekot atbaidošas maskas, un, kalpojot saviem dieviem, izdarot mistiskas kustības.

Latviešu misionāre M. Vitante (no kreisās) īpatnējā indietes tautas tērpā Šveicē. Arī pārējās šveicietes redzamas indiešu tērpos.

Noziedzības iedzimto starpā esot reta parādība, satiksmē ar svešiniekiem tie esot laipni un izpalīdzīgi. Arī priesteri uz kristīgās ticības sludinātājiem neturot ļaunu prātu, kaut gan viņu vēlme esot, lai ļaudis paliek vecajā ticībā. Panākumi misionāru darbā neesot visai lieli, lai gan šur tur nodibinātas nelielas kristiešu draudzes. M. Vitante sev par palīgiem sagatavojusi divus vietējos jaunekļus evanģelizācijas un skolas darbam. Sievietes gatavojot brīnišķus audumus, jostas, prievītes, priekšautus, bruņčus. Varot vērot daudz un dažādus tautas tērpus, bet ikdienas apģērbs izskatoties nabadzīgs. Kājās sandales, kurpes vai zābaki sarkanā krāsā, līdzīgi krievu valenkiem.

Vīrieši esot labi šāvēji ar loku. Svētku gadījumos notiekot dejas, bet parasti vīrieši dejojot ar vīriešiem un sievietes ar sievietēm.

Klimats Himalaju kalnu piekājē — maigs, piemērots arī eiropiešiem. No kalniem nākot vēsākas gaisa strāvas. Labi padodoties citroni, afelsīni, banānas u. c.

M. Vitante Indijā darbojusies dažādu misiju uzdevumā. Tur misiones darbu veicot vairāki simti baptistu, presbiteriāņu, pentakosiešu, luterāņu u. c. misionāri. Turpmāk viņa atradīsies Jaunās cilts misiones dienestā (New Tribes Mission, INC, Chico, California, USA) un atgriezīsies vecajā dzīves un darba vietā — Indijas ziemeļu daļā.

Latviešu misionāre pasvītro, ka uz norādīto adresi varot sūtīt ziedojumus, jo misijai esot padomā viņas darba vietā uzcelt nelielu baznīciņu.

Sarunas nobeigumā M. Vitante piezīmē, ka ilgas pēc dzimtenes dažkārt bijušas neatvairāmas, bet ticība uz Dievu un lūgšanas palīdzējušas šo smagumu pārvarēt.

„Neesiet auksti un remdeni, katram ir jādeg sevī par ticību un taisnību, jo caur to iegūst pestīšanu," saka sieviete, kas ziedojas citu labad.

V. Zirnītis

Agr. J. Lejiņš, LNAK saimn informāc. noz. vad.

KANADAS LATVIEŠU FARMAS SKAITĻOS

Vērtējumos jābūt saudzīgiem, jo gandrīz visi farmeŗi ir tikai iesāčēji

II

Aŗamzemes platība starp 17—170 akreim, vidējā 91 akrs, bet, atskaitot dārzsaimniecības, 105 akri uz farmu.

Pļavas dabiskās ir tikai 5 farmās no 2—20 akriem katrā. Šinī ziņā liela starpība ar Latvijas apstākļiem, lopbarību tāpēc jāaudzē uz aŗamzemes.

Ganības dabiskās ir 12 farmās ar 10—50 akriem katrā.

Meža nav tikai 2 dārzsaimniecībām. Tā platība 7—140 akru, vidējā — 49 akri.

Krūmi uzdoti 6 farmām ar platību no 1—160 akriem. Atšķirība starp mežu un krūmiem ne vienmēr strikti tiek ievērota un, liekas, krūmāju platība vairākos gadījumos būtu paplašināma uz mežu rēķina.

Nederīgas zemes vienā farmā 80 akru, pārējās daži akri vai nemaz.

Augsna: smilšains māls 6, mālaina smilts 5, smilšaina 2, pārējās neatbild.

Mitrums slikti ietekmē vienu un daļēji otru farmu; no sausuma cieš viena farma.

Kultūraugu saraksts, to platība, ražu lielums un to atmaksāšanās — atbildēts pavirši vai nepilnīgi, kāpēc par šiem jautājumiem nav iespējams sniegt drošas ziņas. Varbūt to varēs nākotnē.

Augļu koki ir tikai 11 farmās un ļoti necīgos daudzumos — no 5—37 katrā. Tāpat niecīgs ir ogulāju skaits 7 farmās, kur tādi vispār ir (3—150). Arī šinī ziņā liela atšķirība no Latvijas apstākļiem. Daļēji tas izskaidrojams ar to, ka „latviešu apriņķis" vispār augļkopībai nav piemērots un augļi šeit ļoti lēti. Paredzams, ka nākotnē latvieši tomēr parādīs savu iedzimto mīlestību par augļu dārziem, vismaz sava patēriņa apmēros.

Lauksaimniecības mašīnu nav daudz, tomēr nepieciešamākās vairumam ir; pārējie tās rentē. Traktoru ir 12, pussmagie auto 5, kombainis 1, gateris 1 un lielāks skaits mazāku mašīnu.

Govis ir visās farmās, bet piecās tikai pa 1 (tātad patēriņam), piecās pa 3; lielākais skaits 15, caurmērā 4,3.

Mazā lopu skaita dēļ pusei farmu piena pārdošanai nav nemaz vai ļoti maz. Tātad galvenais un drošākais ienākums pagājis garām. Domājams, ka pāris tuvākos gados piena lopu skaits pieaugs un tas palīdzēs nostabilizēt saimniecības. Tā kā teļu skaita caurmērs ir tikai 6 uz farmu, tad straujāks pieaugums gan var rasties vienīgi pirkšanas ceļā.

Buļļu 4 farmās ir 6. Vērši tiek turēti 4 (2, 3, 4, 14).

Cūkas ir 10 farmās, bet vairākumam tikai dažas, divās farmās pa 12 un 16. Siveni ir 5 farmās, caurmērā 13 katrā.

Aitu un jēru nav nevienā.

Vistas ir 15 farmās, no 10—2500, caurmērā 345 katrā.

Cāļi ir 9 farmās no 500—2500, caurmērā 1833 katrā. Visas šīs farmas atrodas latviešu apriņķī, kur saimniekošana sākuma posmā vairākumā ir balstījusies vai vienīgi uz cāļiem. Ar cāļiem vien saimniecību nostabilizēt būs grūti. Cerams, ka pakāpeniski veidosies citas ienesīgākas un drošākas nozares.

Zirgi ir tikai 5 farmās un ne vairāk par 5 katrā. Pārējie iztiek ar traktoriem vai tos rentē. Zirgu turēšana neatmaksājoties niecīgā darba dienu skaita dēļ gadā. Arī šinī ziņā parādās krasa starpība ar Latvijas apstākļiem.

Pienu pārdod ar pienotavu starpniecību tikai 3 farmas, krējumu pārdod 6 farmas un pārējās nepārdod nemaz. No pienotavas viena farma saņem $4.11 un otra $5.00 par 100 mārciņām, kas ir labs ienākums. Krējuma cena ir svārstīga, atbildes publicēšanai nav drošas. Tāpat atbildes nedod pietiekamu skaidrību par izslaukumu no govs.

Mājputni pārdoti 8 farmās no 40 — 1750, caurmērā 858 katrā. 8 farmās vēl kopā pārdotas 17 govis, 41 cūka un 15 teļi.

Tīrasiņu govis uzdotas 6 farmās.

Apmierināti ar dzīvi farmās visi bez izņēmuma (pāris pat ļoti). Viens gan grib farmu pārdot tāpēc, ka nav ganību un trūkst lopbarības, bet 3 grib farmas paplašināt.

Kādas grūtības ir galvenās? Tikai viens atbild, ka grūtību nav. Pārējie bez izņēmuma saka: — naudas trūkums. Vēl citi min ilgtermiņa kredita trūkumu un latviešu trūkumu tuvumā.

Īpaši dažu farmeŗu ieteikumi: 1) Nepirkt farmu mazāku par 150—200 akriem. Pirkt tikai labu, kaut dārgāku. Jāiegādājas savas mašīnas. 2) Ieteic izmantot vietējo agronomisko palīdzību, jo nezinātājs nevar dot padomu otram nezinātājam. 3) Kad farma nopirkta, palikt vēl algotā darbā, kamēr iegādāts inventārs un uzkrāts rīcības kapitāls.

SECINĀJUMS

Konspektīvi tas būtu viss, ko devusi aptauja. Secinājumu iespējas tomēr ļoti plašas, bet šī raksta ietvaros ierobežošos ar nedaudziem, proti:

Neviens uzņēmums nedos labus ienākumus un vieglu dzīvi īpašniekam, ja iesākts bez pietiekama rīcības kapitāla. Farmas nav izņēmums vispārējā ekonomiskā likumībā. Nevienam no šeit minētiem 20 farmu īpašniekeim nav bijis pietiekams rīcības kapitāls un inventārs, kāpēc viņu grūtības pirmajos gados ir nenovēršamas.

Farmās jātur piena lopi, kur un cik vien lopbarības sagāde to pieļauj. Piena lopi gan prasa zināmu kopēju piepūli, bet par to ir drošs un nepārtraukts ienākuma avots.

Visās farmās jāizveido vairākas nozares un jābrīdina no riskanta mēģinājuma — ienākumu saistīt ar kādu vienu nozari.

Uzņēmība un možs gars grūtajā sākuma posmā farmerim nav zudis, kāpēc maz iemesla bažām par pagurumu nākotnē. Vēlēsim visi labas sekmes latviešu lauksaimniekiem viņu svešniecības gaitās.

Dr. K. Berga kgs,

lūdzu Jūsu tālruņa Nr.

O. L.

EARL BROWN

ADVOKĀTS-NOTĀRS

AIZDEVUMU UN OBLIGĀCIJU SAGĀDE

221 Victoria St. Toronto

EM 3-5179

Kāpēc baidīties bezdarba, ja .

WILLIAM BOLLAND

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

1120 College St., Toronto, LL 3744

JUMS PIEDĀVĀ BAGĀTĪGĀ IZVĒLĒ:

VEIKALUS, AUTO REMONTU DARBNĪCAS, FABRIKAS un DZĪVOJAMĀS MĀJAS

kur ikviens ar savu ietaupījumu var sev un savai ģimenei nodrošināt darbu un maizi.

8 ISTABU DIVSTĀVU mūŗa māja, liels, labi iekopts dārzs. Māja atsevišķi būvēta, cietkoka grīdas, eļļas apkure, moderna virtuve un vannas istaba. Māja ļoti labā stāvoklī. Pilna cena tikai $15.000. Iem. $4.500 (prasīta). Māja atrodas Toronto austrumu daļā.

8 ISTABU DIVSTĀVU mūŗa māja (duplekss), 2 virtuves, 2 vannas istabas, 2 atsevišķas ieejas. Cena $13.900. Iemaksa $1.850. Māja atrodas Toronto austrumu daļā

AUTO REMONTDARBNĪCA, benzīna tanks un 5 istabu atsevišķa mūŗa māja 20 jūdžu no Toronto. Iespēja pirkt visu īpašumu vai arī īrēt uzņēmumu un dzīvokli.

Pēc tuvākas informācijas zvanīt LL 3744 dienā un pēc pl. 6 vak., bet no 4—6 un svētdienās LL 7606 prasot

V. MUKTU

Iegaumējiet, ka mums ir bagātīgā izvēlē dzīvojamās mājas visos pilsētas rajonos par katra kabatai piemērotām cenām

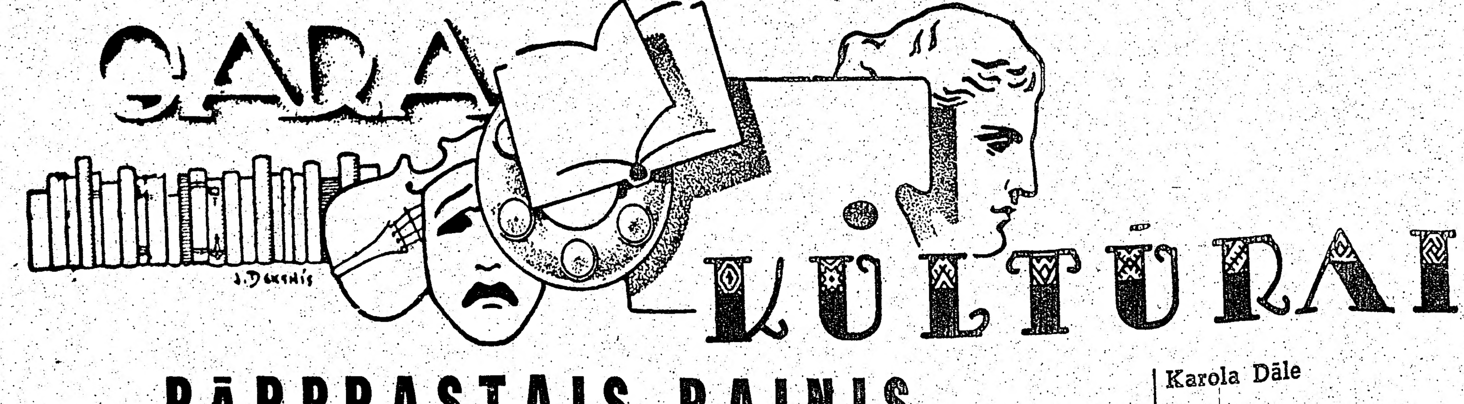

GARA KULTŪRAI

PĀRPRASTAIS RAINIS

Dr. H. Biezā piebildumi par Raiņa piemiņas godināšanu Stokholmā

Mēs ne vienu reizi vien esam lasījuši par Raiņa darbu patvarīgu tulkošanu dzimtenē, kur komūnisti arī viņa idejas cenšas pielaikot savām propagandas prasībām. Tādas vajadzības taču nav brīvajā pasaulē, tādēļ vēl jo vairāk tas duŗas acīs, ja tas notiek arī šeit. Jau Latvijā bija vērojama kāda nepiedodama diletantisma parādība, ka Rainī gan no vienas, gan otras puses vērtētāji neatšķīra politiķi un dzejnieku. Tas radīja to nepanesamo stāvokli, ka sociālisti domāja, ka tam, kas cienī Raini kā mākslinieku, ir jāpieņem arī viņa kļūmīgie politiskie uzskati, bet no otras puses tie, kas noraidīja viņa politiskos uzskatus, savukārt bieži nevarēja atzīt viņa mākslu. No Raiņa nāves ir pagājuši 25 gadi, mēs atrodamies trimdas apstākļos, kur varam nepiespiesti un brīvi skatīties kā uz Raiņa mākslu, tā uz viņa politiskajiem uzskatiem.

Tādēļ, liekas, nav lieki, ka paskatāmies uz nupat Stokholmā Raiņa piemiņas fonda rīkoto Raiņa godināšanu. Liekas, ka Raiņa piemiņas akta rīkotāji vēl nebija atraisījušies no tā gara, ko tik satriecošos vārdos priekš dažiem gadiem Stokholmas sabiedrībai raksturoja viņa paša partijas biedrs un centrālkomitejas loceklis F. Cielēns. Neviens, kas dzirdēja Cielēna vārdus, nešaubījās, ka tie bija teikti ar atbildību, ka Rainis ir bijis partijai laba izkārtne, bet centrālkomitejas locekļu vidū viņš uzskatīts par Antiņu (!!!). Ja nu tagad Raiņa godināšanas aktā, kas taču bija domāts Raiņa kā mākslinieka godināšanai, dzirdējām veco sociālistu dziesmu, tad tas atstāja nepatīkamu vilšanās sajūtu. Bet kā trimdas latvieši bija pareizi jau iepriekš uzminējuši, ka tagad Rainis ir propagandas priekšmets partijas mērķiem, to rādīja tik neticami mazais akta dalībnieku skaits salīdzinājumā ar iepriekšējā vakara Pūt, vējiņi izrādi. Teātra izrādē skatītāji sastapās ar Raini pašu, bet piemiņas aktā ar politiķu izķēmoto Raini. Vai nebūtu laiks, ka mūsu sociālisti saprastu, ka Rainis ir pāraudzis viņu galvām un pieder visai tautai, un ka Raiņa godināšanas akts nav pārvēršams par propagandas forumu?

Rainis jau bija miris, kad atnāca 1934. g., vai tad nu bija vietā un vai ir savienojams ar kaut cik kultūrālu domāšanu N. Valtera atklāšanas runa, kas nodarbojās ar 15. maija diktātūras iztirzāšanu? Kas zina, vai Raiņa pravietiskajam garam nebija tuvāks vienotās tautas nacionālais gars, nekā partiju sašķeltā un sarīdītā tauta... Viņš bija kļuvis taču svešinieks pats savā partijā. Ko tad tagad līdz viņu par jaunu iežņaugt tās spaidos?

Daudz kultūrālāks bija bijušā partijas biedra prof. A. Švābes referāts par Raiņa radošo personību: viņam bija drosme pateikt, ka visi Raiņa darbi nav skatāmi no partijas viedokļa. Bet to jau arī Švābe varēja atļauties kā bijušais partijas biedrs. Taču viņa pamatteze, ka Rainis ir pravietojis brīvu valsti un pats to arī īstenojis, ka no tautas atmodas laika skatījumā ved ceļš uz piepildījumu caur Raini, ir problēmatisks. Vēl nav radies tas latviešu vēsturnieks, kas būtu uzrakstījis, kad tas īsti notika un kuŗš vai kuŗi bija tie vīri, kuŗu krūtīs ne tikai dzima, bet arī tika izteikta doma par patstāvīgu Latvijas valsti. Tas ir vēstures faktu jautājums. Katrā ziņā tas nav Rainis, kas to ir teicis. Kā nepatīkams joks skan vēstures profesora mutē Raiņa vārdi, kas esot viņa politiskais testaments, proti: „Zeme, tā ir valsts!," ko Rainis teicis 1916. g. Patiesība ir tāda, ka 1916. g., katrs sociāldemokrats prasīja ko citu, proti, — Latvijas republiku Krievijas republiku federācijā. Šeit viņa vārdi: „Mēs latvieši kā atbrīvošanu neprasām atraisīšanos no Krievijas, bet brīvu nacionālu attīstību uz latviešu valodas un īpatnību pamata, kā tā mums visas Latvijas apmērā politiskās autonomijas un krievu valsts apvienībā ir iespējama." (Raiņa parakstīts uzsaukums Kastaņolā 1916. g. 22. aprīlī, iespiests: Austra Osolin, Russland oder Deutschland, Olten 1916. g. 43. lpp.).

Tai pašā runā dzirdējām, ka Raiņa darbos minētais velns esot vācu muižnieks, ko latviešu paziņa dzemdējusi muižnieka rijā. Mēs visi zinām tās vārdā nenosaucamās pārestības, ko mūsu tēvi ir izcietuši no muižniekiem, bet mēs arī zinām, ka tas pieder pagātnei. Jo ātrāk mēs spēsim atraisīties no pagātnes smeldzes radītām asociācijām, jo ātrāk mēs kā kultūras tauta ieņemsim to vietu, ko esam pelnījuši citu tautu starpā. Rainis pārāk nopietni bija studējis latviešu folkloru, lai nezinātu, ka tā būtu kļūmīga mūsu folkloras iztulkošana.

Tās ir dažas pārdomas, kas rāda, cik mēs vēl tālu esam no tā, lai visi varētu cienīt un pulcēties piemiņā ap vienu no mūsu tautas lielākajiem radošajiem gariem. Bet ceļš uz to ved caur patiesības ieskatīšanu, ko nevar aizstāt ar politiskās propagandas nolūkiem.

Cik liela ir Raiņa māksla, tikpat liela ir kļūdīšanās laikmeta politikā.

M. Biezais

Karola Dāle

ROŽKOKA PAVĒNĪ

Mēness dziesošā spīdumā
Nespodri blāvas top lietas,
Rītausmas agrajā svīdumā
Viss plūst un nestāv uz vietas.

Zvaigznes šķiet mūžības cipari
Vēji tās debesīs skaita,
Dienas kā mirdzoši dzīpari
Tinas un mijas bez skaita.

Rožkoka pavēnī atlaidies
Noglāsti sulīgo zāli,
Ilgu pilns vēro vai atlaidies
Putns no ziemeļiem tāli.

Jānis Veselis

SVEICIENS DRAUGAM UN MĀKSLINIEKAM

Tas bija 1920. gadā, kad gandrīz reizē ar Latvijas valsti dzima arī latviešu jaunā māksla. Notika liels strauju, bagātu ideju uzplaukums un ieplūdums mūsu zemē; jauni formu meklējumi, kas sākumā pārsteidza, vēlāk visiem likās dabiski, nepieciešami saskaņā ar lielo pārvērtību uzvandīto cilvēces garīgo lauku. Vesela plejāde jaunu dzejnieku, gleznotāju izteica šo gadu burvīgo saviļņojumu. Šo mākslu sākumā sauca par ekspresionismu, taču vēlāk, sadaloties, noskaidrojoties īpatnībām, neviens vairs negribēja nedz šo, nedz citu etiķeti. Ja pieminēsim, ka tolaik šajos veco formu salauzēju rindās mūsu mākslā bija tādi vārdi kā Jāzeps Grosvalds, Jēkabs Kazāks, Valdemārs Tone, Konrāds Ubāns, Atis un Uga Skulme, Ģederts Eliāss, Romāns Suta, Ludolfs Liberts, tad ir skaidrs, ka šī grupa bija noteicēja mūsu mākslā visas mūsu brīvvalsts pastāvēšanas laikā. Radikālākais, asākais jauna stila izkopējs bija Niklāvs Strunke, mākslinieks ar dzīvu dedzību, labu krāsas un formu izjūtu, meklētājs un savas gleznojumu pasaules atradējs, kas šogad pārkāpj 60 mūža gadu slieksni, jo ir dzimis 6. oktobrī 1894. gadā.

Tai pašā 1920. gadā iepazinos ar viņu, mūsu draudzība turpinājās visu laiku, tikai cilvēciskās satikšanās iespējas izbeidza smagā bēgulība, viņu aizmezdama uz Zviedriju, kur viņš joprojām mājo, mani uz Vāciju, vēlāk uz Amerikas kontinentu. Bet lai cik tāli būtu telpas iegruvumi starp mums, kā šodien atceros viņa straujo valodu, nesaudzīgos, drošos spriedumus, debatējot par jauno mākslu un tās problēmām. Pirmajā laikā visbiežāk satikāmies mākslinieku ēstuvē Sukubs, Rīgā, Merķeļa ielā, kur arī citi jaunie gleznotāji, dzejnieki pulcējās. Niklavam Strunkem dabā bija kaut kas no dzīvsudraba, straujas pēkšņas kustības, negaidīti pārlēcieni mazliet raustītā valodā, apžilbinoši domu zibšņi. Viņš arī bija viens no tiem retajiem, kas nenoslēdzās „profesionāli" tikai savā mākslā, bet bija pastāvīgā kontaktā ar radniecīskām strāvām, kustībām dzejā, mūzikā, skatuves mākslā. Viņa toreiz vēl pabrūnie mati „skrēja" atpakaļ no augstās pieres, ne visai lielais augums bija lunkans, viņš it kā gribēja biedēt godīgus pilsoņus ar nerātniem izteicieniem, it kā pārbaudīja katra jauna paziņas spējas panest mākslinieka brīvo valodu, bet tuvākā satiksmē galīgi valdzināja viņa lielā sirsnība, dvēseles jūtīgums, pamatos liriskā iedaba, draudzība uz kuŗu vienmēr varēja paļauties, jo tā bija nesavtīga, bez blakus domām. Pēc kāda laika viņš mani ieaicināja apskatīt viņu darbnīcu Marstaļu ielā. Darbnīcai bija lieli logi, viena siena sastāvēja gandrīz no stikla vien. Pa tiem ieplūda Rīgas nakšu zaļgani mānīgā gaisma, kas priekšmetiem piešķīra savādu pasakainu nereālitātes izteiksmi. Tur viņš vienā stūrī bija savācis tos mākslas paraugus, ko viņš dēvēja par savu „skolu" — itāliešu primitīvus, bizantiskās ikonas pāri lāviņai, uz kuŗas gulēja pats, uz kuŗa sēdēja viesi, kas visai bieži te pulcējās. Citur bija novietotas vecas latviskas pūra lādes, vāceles, kāds koka bezmens. Uz plauktiem Latgales māla podniecības paraugi; no šīm māla krūzītēm, tasītēm viesi dzēra tēju, no bļodiņām ēda īpatnēji pagatavotas sēnītes. Tad tur bija Strunkes pirmā gleznošanas posma „ekspresionistiskie" darbi. Atceros vienu viņa darbu — gleznu, kas darbnīcā palika līdz Rīgas dienu beigām. Tur visas priekšmetu formas bija vienkāršotas, novestas līdz atvalkanai būtībai: cilvēks ieiet istabā, kur tukšs ģeometrisks galds, uz kuŗa krīt apaļas spuldzes gaismas kons. Krāsas tīras, neizraibinātas, dziļa noslēpumaini apgarota vientulība dvesa no šīs gleznas. Tīras formas likās izstarojam mīklainu gaismu. Ja domāju par Niklāvu kā gleznotāju, tad vispirms man nāk prātā šis viņa agrīnais darbs.

Niklāvs Strunke kādā šīs vasaras izbraukumā klinšainajā Zviedrijā.

Divdesmito gadu otrā pusē, apprecējies, Niklāvs Strunke aizbrauca uz ārzemēm, uz Itaļiju, kur uzturējās vairāk gadus. Neredzēju viņu ilgi, bet no turienes viņš pārbrauca ar padziļinātām, nostiprinātām atziņām savā mākslā. Arī dzimtenē mākslas klimats bija pārmainījies. Straujie vērtību pārvērtēšanas gadi bija pagājuši, sākās nosvērtāks,

(Nobeigums 8. lpp.)

Niklāvam Strunkem 60 gadu

Anšlavs Eglītis

MEISTARS, BOHĒMIETIS, CĪNĪTĀJS

Ir vārdi un cilvēki, bez kuŗiem nav iespējams iedomāties vecās, labās Rīgas mākslas un mākslinieku pasauli. Viens no tiem ir Niklāvs Strunke. Kas gan viņu nepazīst? — Neliela auguma vīrs, kupliem, pagaŗiem, kaut arī pret galvvidu pašķidriem matiem, apgrieztiem īpatnējā, it kā sencīgā veidā. Sejā pa laikam vīzīgs smīns, mutē neganti, sulīgi un tieši vārdi, kas ar savu špetno strūklojumu samulsināja katru un visus, ar ko vien Strunkem nācās sastapties. Savu stāju Strunke nemainīja nekur un nekad. Viņš bija šķietami neiztērējamas enerģijas pielādēts; allaž viņš iedrāzās kā vētra un visur, kur vien tas ieradās, spēji uzkūsāja smiekli, strīdi, pat ķīviņi. Strunke vienmēr kaut ko apliecināja, kaut kam uzbruka, kaut ko nosodīja, slavēja vai pieprasīja, un vienmēr, kā mēdz sacīt: „par visu banku". Sīkāka argumentēšana, analīze nebija viņa dabā un viņu garlaikoja, viņš noskaldīja savas tezes kā izaicinošu apgalvojumu — ar dūri uz galda un basta!

Bohemietis „par excellence", bet arī apbrīnojami čakls strādātājs, parasti viņš nekur nekavējās ilgi, tikpat viesulīgi un pēkšņi kā iebrucis, viņš arī pazuda. Un allaž palika sajūta it kā omulīgu karūsu dīķim izdrāzies cauri ass un neganti spurains ķīsis; gluži aprīt viņš mūs nevarēja, bet krietni iztramdīt un sabaidīt gan. Un katru reizi gribējās teikt: „Nē! Rīga negul! Rīga vārās, rūgst un kūsā. Rīgas mākslā ir dzīvība un tās māksliniekos nerimstoša rosme."

Strunkes vārds mūsu tēlojošā mākslā raksturo veselu laikmetu, kam sākums meklējams 1. pasaules kaŗa veco strēlnieku laikos, kad Rīgā, Jēkaba kazarmēs pie Pulveŗtorņa pulcējās Zaļās puķes gleznotāji, veidodamies par Rīgas ekspresionistu grupu, kas vēlāk pārdēvējās vienkārši par Rīgas grupu. Grupas novatoriskās īpatnības visspilgtāk iezīmēja Jāzeps Grosvalds un Jēkabs Kazāks — tiekšanās projām no naturālistiskās pliekanības uz brīvu, māksliniecisku uztveri: vienkāršojumu, pasvītrotu izteiksmību un stingru lineāru struktūru. Pēc abu pieminēto gleznotāju pāragrās nāves, viņu virzienu vistiešāk turpināja Niklāvs Strunke un Romāns Suta, veidodami Rīgas grupas mākslinieciskā ziņā „kreisāko", zīmētāju un figurālistu spārnu. Pārējie grupas locekļi, ar Valdemāru Toni priekšgalā, iestūrēja tīrās glezniecības ūdeņos, kur līnijas bija pakalpinātas plankumiem, šķautnes apjomiem, raksturs noskaņai, un galvenās tēmas bija statiska pusfigūra un pusabstrakta klusā daba.

Strunke ir neparasti vispusīgs mākslinieks. Ļoti intensīvi viņš darbojies grāmatu grafikā. Neskaitāmas latviešu grāmatas grezno viņa darinātie vāki. Viņš izveidoja īpatnēju burtu rakstības veidu, ko varēja uz vietas pazīt kā „strunkīsku". Šo sasniegumu spēj pienācīgi novērtēt tikai retais, kas pats pazīst grūto burtu rakstīšanas mākslu un to, cik grūti iedvest „personību" matēmatiski izkalkulētajam un tradicijās iekaltajam zīmolam burtam. Mēģinājumu individuālizēt burtus „latviskā" garā nav trūcis, tie parasti beidzās ar to, ka burti pārvērtās nesalasāmos krikumojumos. Strunkes burti palika samērīgi, nesašķobīti un pavisam viegli salasāmi.

Strunke darinājis lielu vairumu illustrāciju, gan vien- gan daudzkrāsainu. Austrumnieku un eksotiskās pasaules teikām viņš stilizēja illustrācijas persiešu miniatūru garā un zināmā mērā pielāgoja šo izsmalcināti primitivizēto, dekoratīvo manieri arī latviskajiem motīviem. Viņš izstrādāja savu paņēmienu — izvilkdams vienkāršotās figūras ar paresnu, mežģīnes veidā izlocītu kontūru, ko iespieda nevis ar parasto melno krāsu, bet viegli gaišpelēku. Strunkes asi raksturotajām figūrām allaž piemīt īpatns dekoratīvs statiskums, kompozīcijai allaž ritmisks, ļoti stabils izkārtojums, kas Strunkem palicis „asinīs" vēl no jaunības dienu aizraušanās ar kubismu un konstruktīvismu. Strunke daudz darbojies ap latviskiem, senlatviskiem un mitoloģiskiem motīviem. Latvisko formu pasaulē viņš iedziļinājās lielā rūpībā, pētīdams mūzeju krājumus, vākdams senlietas. Viņa Latgales māla pīlīšu kolekcija Rīgā bija kļuvusi jau par leģendu. Reizēm Strunke strādāja arī oriģinālitechnikās, kā piem. darinot litografijas Jāņa Veseļa „Latvju teiksmām".

Rīgā Strunkes darbnīca atradās kāda veca, labirintam līdzīga Mārstaļu ielas nama augšstāvā, kur savā laikā mitinājās arī Valdemārs Tone un ainavu gleznotājs Alberts Silzemnieks. No darbnīcas platā loga atklājās neaizmirstams tuvskats uz brīnumaino Pētera torni un viduslaicīgi smailajām ģevelēm ap to. Ar lielu mīlestību Strunke savos zīmējumos tēlojis Vecrīgu, piem. illustrējot Aleksandra Čaka poēmu Umurkumurs u. d. c. Bet Strunke tēloja arī jauno laiku Rīgu, Rīgas nomales, nedaudzām skopām līnijām, dažu zīmīgu sīkumu uzburtas raksturīgas, grūti aizmirstamas ainas. Trimdas gados šiem zīmējumiem pievienojušies iespaidīgi izpostītās dzitenes, bēgļu posta, bēgļu laivu tēlojumi, gan illustrējot piem. Andreja Eglīša poēmu Dievs, Tava zeme deg, gan veidojot atsevišķu zīmējumu serijas.

Strunke savā laikā darinājis daudzus ievērojamus inscenējumus gan Nacionālajam teātrim, gan operai. Viņa dekorācijām bija liela līdzība ar krāsainajām illustrācijām: vienkāršoti, noteikti, nereti šķautņaini apveidi, košas piesātinātas gammas, maz pustoņu, to vietā priecīgi pretstati, kas viss kopā sniedza spriganu, dekoratīvu skatuves ainu, kas nemaz nemēģināja sniegt reālitātes illūziju, bet tieši pasvītroja, ka tā ir skatuve, ko atklāj priekškars — efemera, spoža un teiksmaina, kurā varbūt vislabāk iederētos dellarte komēdijas fantastiskie ķipari.

Strunke darinājis diezgan daudz dažāda veida telpu un stikla gleznojumu, piem. Rakstnieku un žurnālistu pilī Siguldā u. c.

Pretēji pārējiem grupas biedriem, kurus vairāk vai mazāk saistīja franču „fovi" un beļģu ekspresionisti, Strunke bija pārdevies Itaļijai. Viņu sajūsmināja primitīvie trečento un kvatročento (14. un 15. g. s.) meistari, visvairāk lielais konstruētājs un stilizēto kompozīciju meistars Džoto. Stilizācija, tipizēšana, vienkāršojums un allaž zināma romantiska noskaņa ir lietas, kas iezīmē arī paša Strunkes darbus.

Daudzi mākslas mīļotāji un pazinēji uzlūko Strunkes košās krāsainās illustrācijas par viņa labāko māksliniecisko sasniegumu un domā, ka tikai pavisam retiem no mūsu meistariem piemītot tik smalka spēja „piemeklēt" toņus. Strunkem pašam to nekad nedrīkst teikt. Viņš apvainojas, ja viņu nodēvē par grafiķi. Viņš uzlūko sevi par gleznotāju, kas tikai reizēm pablēņojas arī ar grafiku. Tas nav gluži bez pamata, jo visu laiku Strunke ir līdztekus neatlaidīgi gleznojis arī eļļā.

Strunkes gleznojumus tīri ārēji raksturo sacerējums. Viņa fantāzijai vajaga noteiktu tēlu. Vai nu tie ir Donkichots un Sančo Pansa kā rēgaini silueti pret dienvidnieciski skaudrām debesīm, vai Itaļijas baltmūrainās kalnu pilsētiņas, Latvijas jūrmalas zvejnieku būdas, klusās dabas ar „kjeantī" vīna salmos iepītajām pudelēm, krāsainām šallēm un salmu platmalēm, vai arī — lai „uztrauktu pilsoņus" — tikai veci,novalkāti zābaki, izgleznoti lielā, spītīgā rūpībā, saturs allaž spēlē ievērojamu lomu, pasvītro un izceļ gleznas noskaņu. Interesantas un īpatnējas ir Strunkes ģīmetnes; novestas gandrīz līdz plakātiskai vienkāršībai, tās asajā, mazliet pārspīlētajā raksturojumā robežo ar šaržu. Bet līdzsvarotā kompozīcija, un krāsu vērīgais, smalkjūtīgais skaņojums, piešķir tām svinīgumu, mieru un dažkārt pat monumentālitāti.

Kā parasti meistari mūža otrā pusē pamet sīkizstrādājumu, ar ko spīdējuši jaunībā un pievēršas sintetiskākām technikām, tā arī Strunke pēdējos gados arvienu vairāk laika veltījis tīrajai glezniecībai. Labākais, ko varētu meistaram novēlēt, ir — lai viņa plašo mantojumu mēs kādreiz visi kopīgi varētu aplūkot kādā no jaunās Rīgas mūzejiem.

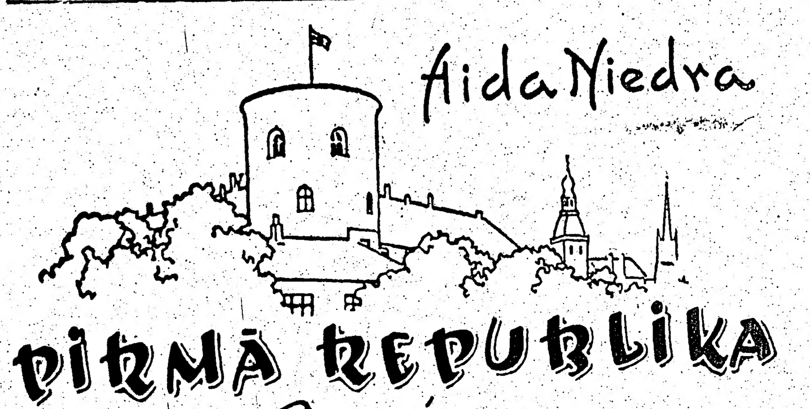

Aida Niedra

PIRMĀ REPUBLIKA

Romāns

Pirmā grāmata — ODZES ZEM PAPĒŽIEM

Visas tiesības patur autore.

67. turpinājums

„Dzeŗ kafiju," Abgara Kūmene pasniedza viņam tasīti.

„Paldies," viņš ņurdēja un paņēma arī cepuma gabaliņu un pret atzveltni atšāvies jautāja:

„Nu, vai esi no sprukām ārā? Vai tevi beidzot laikrakstā paturēs un kāda ir noskaņa, jo visu gadu tiki kopta uz ledus un dzīes no tevis raksta gala neesmu lasījis! Kas tad samaksās šo dzīvokli, ja tevi pilnīgi aizmirsīs un izdzēsīs, jo tik ātri, māsiņ, vis šie laiki nepārskries!"

„Nebažījies," atteica Abgara Kūmene un pasniegusies paņēma šī vakara laikrakstu un rādīja, „trešajā lappusē ir raksts par tavu teātri un tevi pašu un šo rakstu sacerēju es..."

„Vai patiesi?" iesaucās režisors, „tas ir labi, ka tu māki pastāvēt, jo mums ir jānoturas pirmajās vietās, kaut gan mani neviens nevar aizstāt..."

„Aizstāt var, ar ko vien grib," pārlaboja Abgara Kūmene, „kam ir vara un spēks, tas var darīt, kā grib, un kādu gudrību tu no Ulmaņa vari sagaidīt?"

Viņi brīdi klusēja, un režisors ēda un dzēra.

„Jā, tagad esam nodrošināti, maize un darbs būs un arī vecais gods un cieņa," viņš vilcinājās un murmināja, „tie politiskie pabalsti man lāga nepatīk, tos arī neviens par velti nedod, un tas laiks vēl aiz kalniem, kad tē sagaidīsim sarkano armiju, kaut gan labi zinu, ka Ulmanis nav buņgojis un nobungojis un viņu izmetīs aiz pakša, kad robeža atvērsies."

Pulkstenis jau rādīja pirmo stundu pēc pusnakts, un režisors dzīrās iet peldināties, kad viņš, pēkšņi kaut ko atcerējies, jautāja:

„Saki, ko teica Arne Ceple, kad tu viņu aiz neapdomības ievedi Nollendorfa teātrī, šinī visdemokratiskākajā vācu mākslas templī?"

„Ha, ha," Abgara Kūmene smējās un nožāvājās, „viņa nepazīst Nollendorfa pagātni!"

„Man šī sieviete nepatīk," Emanuels Žulpis sūkstījās, „viņa agrāk maisījās pa mākslinieku sanāksmēm, kaut gan no mākslas nesajēdz nenieka un tagad kā žurnāliste ar sirdi un dvēseli aizstāv teļu kupču valdību."

„Viņa ir nekaitīga jūsmotāja," teica Abgara Kūmene, „es ar viņu nodibināju draudzību."

Kad režisors kūpēdams iznāca no vannas istabas, viņš īsu brīdi apmetās zvilnī un iebaudīja vēsu ogu limonādi un tad piecēlās, izdzēsa uguni un devās zilajā guļamistabā.

ASTOŅPADSMITĀ NODAĻA

Arne Ceple skatījās pa sava dzīvokļa bibliotēkas istabas logu lejup uz auksto un pelēko Alberta ielu, kur pie namiem plandījās sarkanbaltsarkanie Latvijas karogi, jo šodien galvaspilsēta un visa latviešu zeme svinēja savus lielākos svētkus, astoņpadsmito salnas mēneša dienu, Latvijas neatkarības svētkus. Šinī rudeņa drūmajā un krēslainajā laikā Alberta ielas dzīvoklis bija silts un patīkams, jo milzīgās Holandiešu krāsnis divas reizes dienā piebāza pilnas ar bērza malku un tās spīdēja no karstuma.

Arne pagriezās no loga un ievēroja, ka pulkstenis jau rādīja pirmo pēcpusdienas stundu. Ēdamistabā apaļais galds bija apklāts ar Eglienes audējas izausto linautu, un uz tā stāvēja nolikts kristalla trauks ar sarkanām un baltām neļķēm un galds bija sakārtots deviņiem ar vienkāršu baltu porcelānu, ar sudraba nažiem un dakšiņām. Virtuves pavarda karstajā iedobē cepās labi iegrozīts stirnas cepetis, un pavarda mute jau kopš rīta gailēja sarkana, jo advokāts Ceplis un viņa sieva gaidīja svētku mielasta ielūgtos viesus.

Šinī brīdī, kad Arne atkal paskatījās pulkstenī, ieskanējās durvju zvans un viņa dzirdēja, ka vīrs priekšnamā apsveicināja pirmo atnācēju, dzejnieku Edvartu Virzu. Dzejnieks cēli un svinīgi ienāca bibliotēkas telpā, kur stāvēja Arne un teica:

„Esiet sveicināta..."

Viņš vāri satvēra un noskūpstīja Arnes pirkstgalus un turpināja:

„Es atvedu arī Kārli Jēkabsonu, jo viņš neatturami jums grib noskandēt dažus Misē pantus..."

„Ļoti priecājos," smaidīja Arne, „man patīk šis smalkais latviešu dzejnieks."

Ar Edvartu Virzu Arne bija pazīstama jau kopš pirmajiem iesācējas gadiem Rīgā, kad dzejnieks viņu bija ieteicis zemnieku laikrakstam, un viņa arvienu atceŗējās šo atbalstu.

Pa to laiku bibliotēkas durvīs jau bija iestājies Kārlis Jēkabsons, un, piesteidzies pie Arnes, viņš ar savu plato plaukstu mīksteni nošļaucīja viņas roku un varenīgi atgāzies iesaucās:

„Godātie draugi, es visu nakti esmu pavadījis dzejīgās pārdomās ar francūzi Misē un vēl tagad atrodos viņa burvības varā un tamdēļ atļaujiet man noskandēt šos pantus...," un, durvju zvanam vairākas reizes spalgi skanot, viņš iesāka skaitīt aizgrābts un pacilāts Misē Maija nakti...

MŪZA

Dzejniek, ņem kokli un skūpsti mani,
Mežrozes atveŗ savus ziedus,
Pavasaris dzimst šovakar, un vēji iesāk pūst,
Un avju gani gaida rītausmu...

„Tas neder," Edvarts Virza pretojās, lielā ziņkārē lūkodamies uz durvīm, pa kuŗām bibliotēkas istabā ienāca stalts un sparīgs Tīruma direktors Ādams Prūsis, „tas neder, mīļais draugs," viņš atkārtoja, „tev jāskandē cēlsvinīgas Igo vārsmas."

„Tu mani nevari varmācīgi piespiest atteikties no Misē, ja visu nakti esmu viļņojies viņa pantos," bārās Jēkabsons un neveltīja nekādu ievērību Ādamam Prūsim, kuŗš ļoti dabīgi apsveicinājās ar Edvartu Virzu un, izvilcis no kabatas strupu koka kaļķiti, piebāza ar stipru tabaku un piemetās dziļsēdeklī blakus dzejniekam.

„Hm," noņurdēja pēdējais, „es neesmu nožēlojams nelga no Rīgas augstākās sabiedrības, kas sūc lepnas tabakas, jo smēķēdams šo marku...," viņš sameklēja kabatā savu Sporta papirosu kārbiņu, „es spēju iztēloties okeana klejoņus matrožus svešu ostu smakās un smaršās..."

„Ha, ha, ha, es jūs saprotu," smējās Ādams Prūsis, un viņš savukārt ziņkārs aplūkoja mazo dzejnieku.

Pa tam zvans skaņēja atkal, un bibliotēkas telpa piepildījās ar viesiem, Cepļu ģimenes pazīstamiem laika biedriem, un viņu vidū Arnes vīrs vienīgi rakstnieku Alfonsu Franci redzēja pirmoreiz savā mājā un tagad atcerējās viņu nejauši sastapis jūrmalas dzelzceļa vagonā.

„Patiesi," atzinās rakstnieks, „es reiz biju kopā ar dievturi Urdzi..."

Viesi sadalījās pulciņos, un Edvarts Virza bija iegrimis sarunā ar Tīruma direktoru par jaunajām rūpnīcām, bet Alfonss Francis, lepnīgi un plati smaidīdams, pieplaka Kārlim Jēkabsonam un iesāka ķīviņu par franču līriku.

(Turpinājums sekos)

KULTŪRAS APSKATS

Minchenē nesen notika mūzikas festivāls. Sajūsmu vācu publikā radījusi Richarda Štrausa operas Sieviete bez ēnas (Die Frau ohne Schatten) izrāde.

No Austrālijas turnejas ASV atgriezies slavenais vijolnieks Isaks Šterns. Par vienu pašu koncertu Sidnejā mākslinieks saņēmis vēl līdz šim nedzirdēti lielu honorāru — 4.500 dolaru.

Plaša ziedojumu vākšanas akcija uzsākta Rietumberlīnē Berlīnes filmharmoniskā orķestra koncertzāles celšanai, jo Otrā pasaules kaŗa laikā sabumboto auditoriju vairs neatmaksājās atjaunot.

Bruno Purins

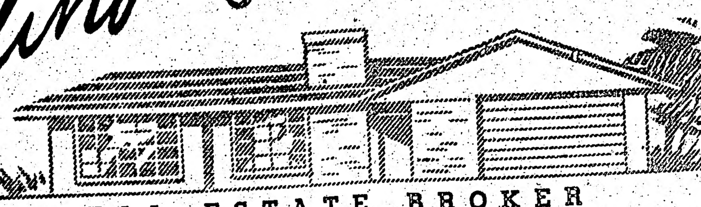

REAL ESTATE BROKER

Active Member of Toronto Real Estate Board

PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PĒRKOT: PIEDĀVĀJAM PLAŠĀ IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.

PĀRDODOT: 20 LABĀKIE AĢENTI JŪSU RĪCĪBĀ

FARMAS: ORANGEVILLĒ, SHELLBOURNĀ UN DUNDALKAS APKĀRTNĒ

AIZDEVUMU SAGĀDE: LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ

PĀRSTĀVJI FARMU LIETĀS
VALTERS GOBA. Tel. 94J13 Dundalk
NICK. BORISS, R.R.3. Waldemar, Ont.

GALVENAIS BIROJS **OL 7561**

1318 BLOOR St. W. Toronto. Birojs atvērts no pl. 10-10

Pārbaudiet mūsu pārdodamo namu sarakstu

GERRARD — EASTWOOD rajonā 6 istabu atsevišķa ķieģeļu māja ar garāžas iespēju. Prasītā cena $11.500. Iem. $2.000.

DUPONT — BATHURST rajonā 8 istabas divos stāvos. Atsevišķa ķieģeļu māja, eļļas apkure, 3 garāžas, privāts iebraucamais ceļš, pilna cena tikai $13.500. Iemaksa $3.500.

HIGH PARK rajonā 7 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, ūdens eļļas apkure, garāža ar privātu iebraucamu ceļu. Iemaksa $5.000.

Tuvākai informācijai par augšminētiem un citiem īpašumiem zvanīt

E. PUĶĪTIM, OL 7561

LIELĀ IZVĒLĒ 1954. GADA

METEOR, MERCURY un LINCOLN

vieglo un vairāk kā 125 jaunu modeļu — katram darbam piemērotu — MERCURY smago automašīnu. Tāpat vairāk kā 100 visu firmu lietotu mašīnu izvēle

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED

1543 BLOOR ST. WEST, TORONTO

Pārstāvis P. BERNĀTS

Tel.: darbā OL 7531, mājā LL 1470

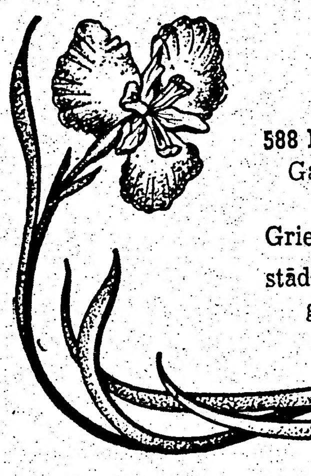

Iris PUĶU VEIKALS

588 BLOOR ST. W. TORONTO. Tel. ME 5665

Gaumīgi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem

Griezti ziedi, podu puķes, palmas, zaļumu stādi. Līdzīpašniece latviete — sējēja ar ilggadīgu praksi. Organizācijām rabats

---

SINGER SEWING MACHINE CO

SEZONAS IZPĀRDOŠANĀ PIEDĀVĀ

Jaunas šujammašīnas, kuŗas tika demonstrētas Kanadas nacionālā izstādē un lietotas, sākot ar 20 — 25 proc atlaidi

Lūdzu stājieties sakaros ar latviešu pārstāvi

H. VOITU, tel. EM 6-6292

346 Queen St. West, Toroto

Dr. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.) no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL 1681

Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ

740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto

no plkst. 5—7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās MU 6324.

Dr. ANNA LAUKS

86 BLOOR ST., WEST, TORONTO

Physicians & Surgeons Building, ieeja no sāniem, istaba 614, no plkst. 6—8 vakaros, sestdienās no plkst. 10—12 priekšpusd. Tel. kabinetā WA 2-8855, mājā LY 6349,

---

Dr. SILVIJA UZANS

BĒRNU, IEKŠĶĪGĀS UN ĀDAS SLIMĪBĀS

No pl. 6—7 ik dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās, ceturtdienās, sestdienās arī no plkst. 12—1

52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2892

TORONTO

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
SPECIĀLISTS IEKŠĶĪGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

Dr. Inese Ziedins

ĀRSTE ZOBU SLIMĪBĀS

218 Greenwood Ave, Toronto, Ont. RI 2922

Pieņem no 1—9 katru dienu, sestdienās no 9—1

ZOBĀRSTE

ŅINA ČERNAVSKIS, Dr. med. dent. D.D.S.

pieņem pirmdien un trešdien no 2—9 vakarā, otrdien un piektdien no 9—5 vakarā.

660 Broadview Ave, Toronto, tel. RI 4643

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(LIETUVIETIS)

Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)

Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu

Runā vācu un slavu valodas Slēgts no 14. — 28. augustam

O.E. CARSON

LTD.

REALTOR

MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

490 College St., Toronto WA 4-7121

LATVIEŠU AĢENTS

K KAMPE

Viena no lielākām un aktīvākām firmām Toronto piedāvā nekustamus īpašumus visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām.

MĀJAS PĒRKOT—

sagādā aizdevumus par zemiem proc. līdz 2 gadiem

UZ PASŪTINĀJUMU PAGATAVOJU KUNGU UN DĀMU APĢĒRBUS

V. KUČĀNS

387 Milverton Blvd. Tel. GE 6813, Toronto

Lielā izvēlē jaunākās un labākās angļu drānas, rudenim un ziemai. Rūpīgi pielaikoju, glīti nostrādāju, lietoju astru drēbi, kamieļvilnas audeklus, satīna oderes un labākos pārējos piederumus.

Ātrs pasūtinājuma izpildījums

● Zemas cenas ●

Katru dienu no pl. 9-21, setd. no pl. 9-16

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

GENERAL INSURANCE AGENCY

Automobiļu — mājas pret uguni — slimības un nelaimes gadījumu — zādzību — mēbeļu, kažoku apdrošināšana u. c.

227 Lauder Ave, Toronto. Tel. LA 6569

Radio un televīzijas technikis A. EGLĪTIS

pieņem labošanā visāda veida radio un televīzijas aparātus. Pārbūvē Eiropas aparātus. Izbrauc arī mājās. Garantēts darbs.

62 LANGLEY Ave Toronto. Tel. RI 6477

ELZA PĒRKONE runājama ik dienas

AMARYLLIS COSMETOLOGICAL INSTITUTE

61 Charles St., West., Toronto, tel. WA 1-9011

Sejas, galvas ādas, matu kopšana. Kalna saule, diatermija, galvanizācija. Ilgviļņi, matu krāsošana. Amaryllis preparāti.

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1/2 EUCLID Ave. WA 1-6708
TORONTO (552)

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 DUNDAS St., W.

Spadina stūrī.

Zvanīt EM 8-9038, Toronto (168)

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

260 St. Clair Ave, W. Toronto

Runas stundas no 2—7 pp vai uz iepriekšēju norunu pa tel

WA 1-0556 vai MA 5243

Dr. JĀNIS REKAI

chirurgs un dzemdību palīdzība

Dr. PAULS REKAI

iekšķīgās slimībās un Rentgena uzņēmumi

219 St. Clair Ave, W.

Toronto, Ont.

Iepr. telef. pieteikšanās

WA 3-2395

Dr. S. V. FEINMAN

Vīnes universitātes ārsts-chirurgs
Tel. LL 5739.

Pieņem 6—9 vak., sestdien no pl. 2—7 vak.

251 CRAWFORD St.

(Dundas stūrī) Toronto.

Runā vāciski un krieviski

Dr. med.

K ŽYMANTIENE

Ārste chirurge sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave) Pieņem katru dienu no 1—4 un 5—8 un pēc vienošanās. OL 6851

Runā latviski un vāciski

Dr. MICHAEL BALKANI

spec. sieviešu slimībās un dzemd. palīdzībā.

202 St. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus. Tel. WA 1-9632 un HU 8-7841

Eiropas Dr. med.

Irena Coopersmith

Vispārīgā prakse: Sieviešu slimības un dzemdību palīdzība

Pieņem no 1—3 pp. un 7—8 vakaros katru dienu. Ceturtdienās un sestdienās no plkst. 1—3 pp. vai arī pēc norunas pa tel. DO 1965

358 Labadie, Montreal

(5136 Park Ave. stūrī)

PIEPRASIET KONSERVĒTUS

ŽĀVĒTOS ZUŠUS

un

ZUŠU GALERTU

Pasūtinājumus lūdz adresēt

A. ROSE

10 WIDMER ST., TORONTO

Tel. EM 8-7000

IECEĻOŠANAS, IZCEĻOŠANAS vizu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legalizācijas un citas lietas administrātīvās iestādēs kārto

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto

(pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

FAIRBENKS-MORSE

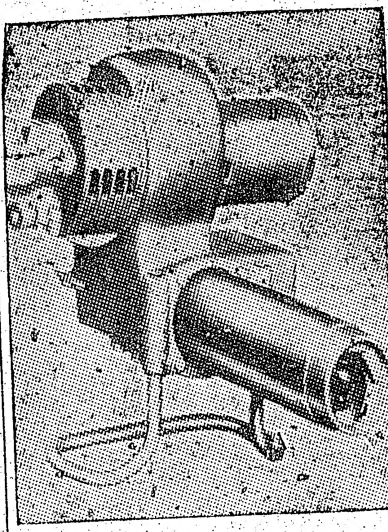

Laboju un iekārtoju pēc izvēles visu firmu eļļas apkures (burner)

sākot ar $320.00
uz nomaksu 6%

Gada garantija.

Tiem, kas vēlētos pasūtināt eļļu $5.00 PRĒMIJA

Iekārtoju un laboju visu veidu ūdens un gaisa apkures vecās un jaunās mājās. Garantēts darbs. Kanadas inženieŗu atbildība

A. LAGUNS

964 Bathurst St., Toronto

Tel. ME 6583

ŠUVĒJA

diplomēta Parīzē

Pieņem no plkst. 5.00

209 JOHN St., tel. TR 1595

(Dundas tramv. Beverley piet. v. Pilsētas centrā, Toronto

J. Blumbergs

FRANK VASS, B.A.

ADVOKATS — NOTARS

455 Spadina Ave, Apt., 403

COLLEGE un Spadina ielu stūrī

Tel. birojā — WA 2-4989

Dzīvoklī WA 1-9424

DAVID R. JOSEPHSON

R.O.L.B.E.O.

OPTOMETRISTS

336A BLOOR ST. W., TORONTO (Spadina Rd.) birojā WA 3-3494
Acu pārbaude Recepte

DĀMU FRIZIERSALONS

MODEL

VIJA KRĒMANIS

109 Moberly Ave, Toronto

Tel. GR 0464

Danforth—Woodbine, 2. stāvā

O. E. CARSON

LIMITED REALTORS

1318 Danforth Ave, Toronto Tel. RI 7541

Sniedzu pilnīgu informāciju par visu O. E. Carson biroju sludinātām mājām vietējos laikrakstos.

...Vislielākā nekustamo īpašumu izvēle Toronto

...Palīdzība aizdevumu (mortgage) sagādē... Pakalpojam iemaksu sagādei līdz 2/3 no pilnas iemaksas.

Lūdz zvanīt latviešu pārstāvim darbā RI 7541

OSVALDS INDZERS

MĀJĀS **HA 7881**

AUSTRAS ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792 (pie Grace)

PUĶU VEIKALS *Lotus*

802 BATHURST IELĀ

(iPe Bloor ielas stūŗa)

Tel. KE 3884, Toronto

Krāšņi ziedu sakārtojumi līgavām eiropiešu un kanadiešu stilā

Bagātīgā izvēlē griezti ziedi un istabas puķes. ● Latviešu daiļamatniecības izstrādājumi: keramika, sudraba rotas lietas, kokgriezumi, audumi utt.

Dabūjami latviešu laikraksti

Licencēta auto skola BALTIC

Apmācīšana ar Chervolet — Studebacker — Land Cruiser 3/4 ton. International (šoferiem). Dubultbremzes un sajūgi. Visiem kursantiem garantēju atļaujas

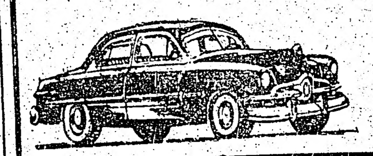

A. MASINGS

26 Woodside Ave, tel. MU 9667

zv. līdz pl. 8 rītā un pēc pl. 9 v.

Paplašināta veikala speciālpiedāvājums

Addison NORGE

REFRIGERATOR

Mēs esam paplašinājuši mūsu veikalu par 50%

Mūsu cenas ir zemākās Toronto pilsētā

- Elektriskie ledusskapji, sākot ar $95
- Guļamistabas iekārta, sākot ar $75.00
- Virtuves iekārta, sākot ar $45.00
- Krēsli
- Galdi
- Tepiķi
- Drēbju skapji
- Plītis
- Veļas mazgājamās mašīnas
- Dīvāni
- Lampas, u. c.

BIROJA MĒBELES

BURLACOFF'S FURNITURE

619 QUEEN ST. W., TORONTO, TEL. EM 8-6812

Tautieši, nemaksājiet velti īres!

JO AR MŪSU AIZDEVUMU SAGĀDI PAR 3% GADĀ UZ 2 GADIEM TAGAD JUMS IR IESPĒJAMS PAŠIEM IEGĀDĀTIES

SAVUS ĪPAŠUMUS

V. PALMA

sniedz pakalpojumus latviešu valodā

MĀJU PIRKŠANAS-PĀRDOŠANAS LIETĀS

RI 3670

G. BATCHELLER, BROKER, 33 FAIRVIEW BLVD.

MŪSU REKLĀMA —

IZDEVĪGS TIRDZNIECISKS DARĪJUMS!

Šinī nedēļā labākais piedāvājums:

HIGH PARK rajonā 6 istabu dubultķieģeļu māja, cietkoka grīdas, eļļas apkure, garāža, kopcena $12.000. Iemaksa $2.000

NUPAT ATVĒRTA MODERNA MAIZES CEPTUVE MONTREĀLĀ

„ESTONIAN BAKERY"

3465 ST. DOMINIQUE ST., TEL. BE 6496, MONTREAL

Ražo un pārdod augstas kvalitātes maizi eiropiešu un kanadiešu gaumē, kā arī konditorejas ražojumus: Kāzu un dzimšanas dienu tortes, vārda dienas kliņģerus, īstu rudzu maizi, saldskābo maizi, kviešu rupjmaizi, tāfelmaizi, kā arī visāda veida konditorejas izstrādājumus un smalkmaizītes.

Pasūtinājumus kāzām, dzimšanas dienām un viesībām veicam ar vislielāko rūpību un visātrākā laikā, arī ārpus Montreālas

Lūdzu piezvaniet un pasakiet savu vēlēšanos, un mēs piegādāsim preces mājās. Pārliecinieties par mūsu augstās kvalitātes ražojumiem un pieņemamām cenām

Augstcienībā īpašnieks PAUL RAAB,
iepriekš BALTIC BAKERY meistars un līdzīpašnieks

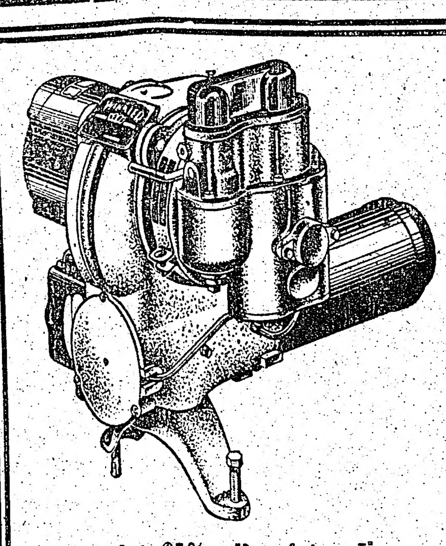

VAI JŪS INTERESĒ APKURES JAUTĀJUMS?

PIEDĀVĀJU

WINKLER

zema spiediena eļļas apkures ierīci — Burneru garantējot 25% eļļas ietaupījumu, kā arī citu labāko firmu apkures. Paskaidrojumus sniedzam pa telefonu vai rakstveidā

GARNEY & Co

15 Barton Ave., Toronto. Tel. ME 2554

Daudz jaunu praktisku padomu sniegs

ROKAS GRĀMATA UN KALENDĀRS

LATVIEŠIEM ASV UN KANADĀ

1955. GADAM

Redaktori: Dr. J. VOLMĀRS, mag. oec. J. KADILIS, mag. iur. A SVENNE

Iznāks oktobra vidū. Pasūtinot tieši apgādā, pasta izdevumi nav jāmaksā un grāmatu saņemsit tūlīt pēc iznākšanas

Cena $1.50

J. KADIĻA APGĀDS

620 W 189th St. New York 33, N.Y., U.S.A.

RUDENS BALLE

piektdien, 8. oktobrī, plkst. 20.00 Poļu zālē

62 Claremont ielā, Toronto

SPĒLĒS IGAUŅU DEJU KAPELLA

PILNA BUFETE — GALDIŅI DEJU ZĀLĒ

VIENINIEKS meklē mēbelētu istabu, vēlams ērtas satiksmes rajonā, vislabāk Westonā — Dundas vai St. Clair tramvaju tuvumā. Zvanīt sestdien no plkst. 2—4 pp. Tel. KE 5393, prasīt pēc Zig. (304)

IZĪRĒJAMS 7 istabu atsevišķs dzīvoklis ar divām saules istabām High Park rajonā. Ļoti izdevīgs 2 ģimenēm. Uz vēlēšanos garāža. Zvanīt Mrs. Boyle, MU 4475, Toronto. (310)

IZĪRĒJAMAS divas istabas un virtuvīte. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā, LY 2526, Toronto. (285)

IZĪRĒJAMS nemēbelēts dzīvoklis — 2 istabas un virtuve otrā stāvā. Vienmēr silts ūdens, virtuvē gāzes plīts. Zvanīt GE 3920, Toronto. (309)

BLOOR — RUNNYMEDE rajonā pieaugušiem izīrējamas jaunremontētas viena vai arī divas istabas (nemēbelētas) un virtuve, otrā stāvā klusā 6 istabu mājā. Vannas istaba lietošanā ar igauņu ģimeni apakšstāvā. Garāža. 58 Lavinia Ave, Toronto, apskatīt pēc plkst. 6 vakarā. (303)

DANFORTH — BROADVIEW izīrējama istaba, ar pansijas un garāžas iespējām. Tel. RI 3398, Toronto. (299)

IZĪRĒJAMAS 2 nemēbelētas istabas un saules istaba ar virtuvi (silts ūdens, izlietne un plīts), un viena atsevišķa mēbelēta istaba, uz vēlēšanos garāža. Laba satiksme un iepirkšanās. Zvanīt GL 6869, Toronto. (297)

IZĪRĒJAMA nemēbelēta vai mēbelēta, gaiša, liela, saules pusē, otrā stāvā, tikko remontēta istaba pārim vai vieniniekam-cei ar vārīšanas iespējām. Parkošanas iespējas. Sunnysidē — King un Queen rajonā. Zvanīt vakaros pēc plkst. 6, tel. ME 5193, Toronto.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām vienai personai. Carlaw — Danforth rajonā. Tel. GL 0586, Toronto. (306)

VAJADZĪGI

MŪRNIEKI

Zvanīt

L. EZERAM

HU 8-2216

Toronto

BĒRNUS UZRAUDZĪBĀ pieņem pa dienu pilsētas centrā. Tel. WA 3-3438. Toronto (311)

BĒRNUS UZRAUDZĪBĀ pieņem par dienu intelliģentā ģimenē, Danforth — Broadview rajonā, Zvanīt RI 6735.

Ja esi vientuļš, tad atsaucies!

Esmu 50 g. v., Tevi vēlos ar nodrošinātu stāvokli, vēlams lauksaimnieku

Rakstīt šī laikr. kantorī 313

Latviešu konditoreja — kafejnīca MARQUIS

Čikāgā, 679 N. MICHIGAN Ave, tel. WH 3-0538

Atvērta no pl. 10 pr. p. — 8 vak., svētdienās no plkst. 12 d. — 8 v.

Garšīgas Rīgas kūkas, tortes, smalkmaizītes lielā izvēlē, kā arī pieņem pasūtinājumus; īstie kaukaziešu šašliki, gaļas pīrāgi.

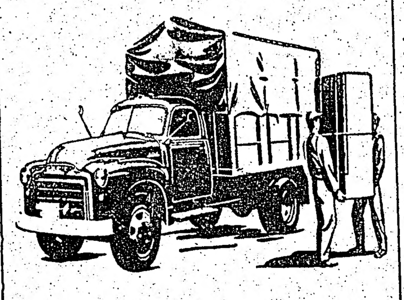

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakalpojumus katrā laikā

ZVANĪT OL 1403, Toronto

LATVIEŠU APTIEKA

19 St. John's Rd. tel. MU 9543, Toronto

(pie Dundas un Clendenan ielas)

Īpašn. ELZA GALDIŅŠ, farm. mag.

Zāles pagatavojam pēc kanadiešu ārstu un eiropiešu receptēm. Krājumā: Medicīniskie preparāti, zāļu tējas, Celsija termometri, elastīgas zeķes, medicīniskas jostas. Sejas un matu kopšanas preparāti, smaržas un odekoloni. Attīsta un kopē filmas. Uz pieprasījumu izsūtām arī uz citām vietām ārpus Toronto

DARBA ZEĶES

Penmans

WARRANTED HIGH GRADE KNIT-GOODS

IZTURĪGI PAPĒŽI UN PIRKSTGALI

NEILONS

Šeit jums ir izdevīgākā iepirkšanās labās kvalitātes dēļ, ipašas ērtības, īpaša cena. Izturīgās Penmans DARBA ZEĶES ir visādos veidos un piemērotas katram darbam

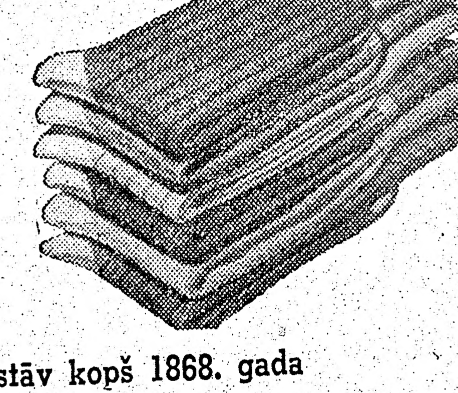

ARĪ VEĻA

VIRSDRĒBES

Pastāv kopš 1868. gada

WS-11-4

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N. Y.

3. oktobrī ar dievgaldu Pļaujas svētku noskaņā, pēc tam draudzes vakars.

Bronksā 175. ielas un Topping Ave stūrī starp Grand Concourse un Webster Ave.

Svētdien, 3. oktobrī, pl. 2 Mūsu Pestītāja baznīcā Port Vašingtonā dievkalpojums ar dievgaldu, māc. F. Treus, sprediķos māc. N. Ozols no Bostonas;

pl. 3 Betlemes baznīcā, Bruklinā, māc. R. Zariņš, ērģelnieks Bruno Skulte;

pl. 6 Sv. Lūkasa baznīcā Nurošellā, māc. A. Ozols, pie ērģelēm Rita Pētersone.

Svētdien, 10. oktobrī, pl. 9,15 Sv. Toma baznīcā Bronksā dievkalpojums ar dievgaldu, māc. A. Ozols, soliste Elija Druva;

pl. 3 p. p. Betlemes baznīcā, Bruklinā, māc. R. Zariņš. Abi dievkalpojumi būs Pļaujas svētku noskaņā.

Dievgaldniekus lūdz pieteikties pie mācītājiem iepriekš.

Jauatnei veltīts dievkalpojums svētdien, 17. oktobrī, pl. 3 p. p. Betlemes baznīcā. Sprediķos teoloģijas students Kristaps Valters, jun.

Jauniešu iesvēte Ticības atjaunošanas svētkos, 31. oktobrī.

Māc. Treus, 101 Fairview Ave, Port Wašington, L.I., N.Y. Tel. PO 7-1690.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archib. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont tel. 7-0136)

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St. Port Arturā, Ont. tel. 40302.

Sestdien, 2. oktobrī, pl. 7 vak. Draudzes bazārs, 195 N. Cumberland St., Port Arturā.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Niagara Falls, 3. oktobrī, plkst. 2 pp. Pļaujas svētku dievkalpojums Jāņa baznīcā, 50 Portage Rd., N., plkst. 1.15 bērniem.

Londonā, 10. okt., plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn. Pļaujas svētku dievkalpojums.

Velandā, 17. okt., plkst. 12.30 pp. Ungāru baznīcā, Pļaujas sv. dievkalpojums.

St. Katarīnā, 17. okt., pl. 2.30 pp. Kristus bazn. Pļaujas svētku dievkalpojums.

Londonā, 24. okt., plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn. dievkalpojums ar Tic. atjaunoš. sv. domu.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th Street, Hamilton, Ontario.

Ceturtdien, 30. septembrī, plkst. 6.30 vakarā jaunatnes sanāksme mācītāja mājā.

Hamiltonā, latviešu draudzei, sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave., S.) svētdien, 3. oktobrī, plkst. 3 pp. Pļaujas svētku dievkalpojums bērniem un plkst. 4 pp. Pļaujas svētku dievkalpojums pieaugušajiem.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA-3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st., tel. WA 4-1563.)

Svētlien, 3. oktobrī, pl. 4 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums. Dziedās draudzes koris. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars ar mācītāja referātu. Tējas galds. Atlikums par labu trūkumcietējiem Vācijā.

Svētdien, 10. oktobrī, pl. 11 dievkalpojums.

Svētdien, 24. oktobrī, pl. 11 dievkalpojums.

Svētdien, 31. oktobrī, pl. 4 p. p. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Dziedās draudzes koris.

Māc. A. Lūsis (50 Dawson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto tel.: OL 8171.

3.oktobrī, plkst. 4 p. p. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu Trīsvienības baznīcā (māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis.).

10. oktobrī, plkst. 4 p. p. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. — māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis. Šis dievkalpojums būs veltīts Rīgas krišanas desmit gadu atcerei.

24. oktobrī, plkst. 4 p. p. bērnu dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Briedis.

31. oktobrī, plkst. 4 p. p. Reformācijas svētku dievkalpojums Trīsvienības baznīcā. (māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis.).

Bramptonā — Latviešu ev. - lut. draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu 17. oktobrī, pl. 1,30 p. p. Grace United baznīcā — māc. A. Briedis.

Šelburnā — Latviešu farmeņu Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu 24. oktobrī, plkst. 2 p. p. Šelburnas United baznīcā — māc. A. Lūsis.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tālr.: DE 6394).

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa, Ont.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C., Vankuverā.

Māc. E. Caune, 10166 - 107 Str. Edmonton, Alta, tel.: 41890.

Sestdien, 10. oktobrī, plkst. 4.00 Pļaujas svētki. Draudzes bazārs.

Kalgarijā, svētdien, 3. oktobrī, plkst. 3.00 p.p. Pļaujas svētki Pirmā luterāņu baznīcā.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave Red Deer, Alberta. Tel. 2918. 218 Selkirk Ave Winnipeg, Man.

Red Dīrā, 3. oktobrī, plkst. 7 vakarā Pļaujas sv. dievkalpojums ar dievgaldu Mt. Calvary baznīcā.

Kalgārijā, 10. oktobrī, plkst. 3 pp. Pļaujas sv. dievkalpojums Mt. Calvary baznīcā, 3 St. un 4 Ave W. stūrī.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 3. oktobrī, plkst. 13 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) Pļaujas svētku dievkalpojums. Piedalīsies viesis prāv. A. Skrodelis. Pēc tam draudzes vakars ar referātu.

Timminsā, svētdien, 10. oktobrī, plkst. 15 lut. baznīcā (Spruce St.) dievkalpojums. Bērniem mācības plkst. 10.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbroke ielu krustojumā.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev. - lut. latviešu dr. Hamiltonā (87 Jackson St., W., Tālr.: JA 82258).

Dievkalpojums svētdien, 3. oktobrī, plkst. 17,30 p. p., Pāvila ev. - lut. baznīcā. Svētdienas skola turpat plkst. 16,30 p. p. Padomes sēde 3. oktobrī pēc dievkalpojuma baznīcā. Dāmu komitejas sēde trešdien, 13. oktobrī, plkst. 7 vakarā mācītāja dzīvoklī.

Pļaujas svētku dievkalpojums Kristus ev. - lut. latviešu draudzē 10. oktobrī, plkst. 17,30.

Kičenerā Pļaujas svētku dievkalpojums Mateja ev. - lut baznīcā 3. oktobrī, plkst. 11 no rīta.

R. BLAUMAŅA — KOPOTI RAKSTI

Cena: I grupa, 5 sējumi, iesieti $18.00
II grupa, 6 sējumi, iesieti $21.00

Apgāds O. Liepiņa un K. Kārkliņa vadībā 11 sējumos sakopojis visus Blaumaņa darbus. Pilnīgākais un lielākais izdevums.

Jaunas, vērtīgas latvju grāmatas

A. Niedras romāns — PIE AZANDAS UPES, ies. $3.50
„...rakstnieces labākā grāmata," saka A. Švābe Latv. Enciklopēdijā
E. Andersones stāsti bērniem — VASARA $1.20
Jūlija Jēgera illustrācijas
A. Vesterlinda romāns, NEMIRSTĪGAIS MOCARTS, ies. $3.40
Starp lielajiem biografiskajiem romāniem Vesterlinda darbs ir viens no visievērojamākiem un pazīstamākiem

$8.10 vietā tikai $6.00

Šīs vērtīgās grāmatas, kopvērtībā par $8.10, jūs varat iegūt tikai par $6.00, pasūtinot un maksājot tieši apgādam līdz 1. novembrim 1954. gadā

Ziemassvētku kartes — par puscenu

Kastīte, 26 kartītes ar apl. $1.65
Kastīte, 19 kart. luksa ar aploksnēm $1.75
Kastīte, 20 kart. luksa ar aploksnēm $2.00
Ziemassvētku papīrs, 20 lielas loksnes $1.25

Kartītes daudzkrāsainā iespiedumā, greznas, katra savādāka
Katrā kastītē kartes latviešu un angļu valodā
Atsevišķi pērkot veikalā šīs kartītes maksā dubulti

Mūsu grāmatas būs arī visās korrektajās grāmatnīcās

LATVJU GRĀMATA,

P.O. BOX 332, WAVERLY, IOWA, U.S.A.

APDROŠINĀŠANA — CEĻOŠANA

Piezvaniet, ja jums vajadzība:
UGUNSGRĒKU, AUTO, VESLĪBAS, NELAIMES, DZĪVĪBAS VAI KĀDA CITA VEIDA APRDOŠINĀŠANA
IZKĀRTO CEĻOJUMUS PA VISU PASAULI AR LIDMAŠĪNU VAI KUĢIEM VAI ARĪ PĀRVEST KĀDU UZ KANADU

O. K. JOHNSON & CO LTD,

697 BAY ST., TORONTO 2, ONT. Tel. EM 6-9488

Ar šo paziņojam, ka izsūtām

PĀRTIKAS PACIŅAS

UZ VISĀM PASAULES MALĀM, KĀ ARĪ AIZ DZELZS AIZKARA

Paciņas izsūtām no mūsu noliktavām Dānijā. Izsūtīšanas notiek caur Kopenhāgenu. Šādā veidā jums atkrīt pārsūtīšanas izdevumi un liekā sarakstīšanās. Saņēmēja paraksts tiks piesūtīts jums atpakaļ.

Mūsu pakalpojums garantēts atkarā no uzdotās adreses pareizuma. Mēs pakalpojam vairākus gadus un esam saņēmuši tūkstošiem pateicības vēstuļu no dzīvojošiem Kanadā un ASV par palīdzību Eiropā palikušiem radiem un paziņām

Pieprasiet katalogu un informāciju

International Gift Parcel Service

1176 Sherbrooke St. Montreal 2, P. Q., Canada

Tel. PL 4181

Populārākā paciņu pārsūtīšanas firma Kanadā

„STUDENTU JOKI" ARĪ KANADĀ

Hamiltonas MakMāstera universitātē sācies jaunais mācību gads. Šogad šai universitātē savas studentu gaitas uzsāk trīs latvieši: Oskars Pētersons no Velandes, kas studēs inženieru zinātnes, Zigurds Andersons no sv. Katarīnas — politiku un tiesību zinātnes, un Vitolds Olševskis no Hamiltonas — inženieru zinātnes. Visās Kanadas universitātēs pirms mācību sākuma notiek tā saucamā jauno studentu ievešana skolā. Jaunos studentus, kurus sauc par „frešmeņiem," studentu gaitās ieved otrā gada studenti, „sofmori." Salīdzinot ar tām tradicijām, kādas valdīja mūsu korporācijās vai vienotnēs, amerikānizētās izdarības ir daudz vulgārākas un mežonīgākas, un maz tur var saskatīt tā sauc. „studentu joku." Ejot vēl drusku tālāk, šīs izpriecas kļūst jau par noziedzīgu huļigānismu, kā tas bija Toronto, kur vajadzēja iejaukties pat policijai.

Labu laiku pirms mācību sākuma jaunie studenti saņem priekšrakstus un informācijas lapas par to, kur, kad un kādos tērpos jāierodas uz tā sauc. „pazemības stundām", lai kļūtu par pilntiesīgu studentu. Šogad studentiem bija jāierodas šādā tērpā — vispirms matiem jābūt nogrieztiem, ne garākiem par pus collu, mugurā jābūt maisam, bet bikšu vietā — satītam bērnu autiņam. Uz pieres ar lūpu zīmuli jābūt uzkrāsotam burtam F. Kājās jābūt dāmu nailona zeķēm, piestiprinātām virs ceļiem. Vienā kājā jābūt melnai, bet otrā brūnai kurpei. Rokā jānes dāmas rokas somiņu, ar zobu suku, kurpju tīrāmiem piederumiem, 6 collos garu mēru un sērkociņiem, roku un kāju nagi jānokrāso sarkani.

VIESI NO LIDOJOŠIEM ŠĶIVJIEM

Vietējais Hamiltonas laikraksts jau laikus brīdināja hamiltoniešus, policiju un ugunsdzēsējus, ka, redzot pilsētā pēc augšminētā apraksta tērptus cilvēkus, nav jādomā, ka lidojošie šķīvji kļuvuši īstenība un tie nolaidušies no Marsa, bet ka te notiks tikai Mac Māstera universitātes jauno studentu pazemības stundas.

Tā pagājušo pirmdien pie universitātes bija sapulcējušies visi jaunie studenti, skaitā turpat pie 250, visi tērpti maisos un bērnu autiņos. Pēc formālitāšu nokārtošanas visi studenti tika sadalīti nelielās grupās, pa 10 katrā. Vispirms turpat universitātes rajonā, parkā, vingrošanas zālē un tuvākā apkārtnē sākās dažāda veida vingrošana, līšana, rāpošana, lēkšana, skriešana ko vien otrā kursa studenti bija spējuši izdomāt. Ja kāds atteicās klausīt kādu rīkojumu vai pavēli, tā vārds tika pierakstīts „nodošanai „goda tiesai". „Goda tiesa" notika pēc nodarbību beigām, kur tika sodīti visi tie, kas bija izvairījušies izpildīt kādu rīkojumu. Pēc nodarbībām pie universitātes visus studentus aizveda mašīnās uz pilsētas centru. Šeit „frošiņi," jaunie studenti, atkal tika sadalīti grupās, un tie veica visdažādākos uzdevumus. Kādai grupai ar zobu sukām bija jāiztīra netīrumi no trotuāra rievām. Kādai citai tāpat jānotīra Karalienes Viktorijas pieminekļa kājas. Bija jāveic arī „individuāli" uzdevumi. Tā Oskaram Pētersonam bija jāsalasa visi netīrumi ielas notekā, ar īso mēru uz trotuāra malas jāizmērī cik garš ir tualetes papīra rullis, un pēc tam tas rūpīgi jāsatin, lai to var nodot atpakaļ veikalā pārdošanai. Bez tam viņam bijis jānotīra satiksmes regulētājam kārtībniekam kurpes un kādai sievietei uz ielas jānokrīt priekšā ceļos, jāatklāj mīlestība un tā jābildina. Visus šos uzdevumus O. Pētersons godam veica. Pēc pāris stundu izālēšanās pa pilsētas centru visi studenti aizbrauca atpakaļ uz universitāti. Nākošā dienā notika tā saucamā „pidžamu parāde."

STUDENTI „PIDŽAMU PARĀDĒ"

Visiem studentiem pl. 6 pp. bija jāierodas pie universitātes, tērptiem pidžamās. Pirms parādes atkal notika dažādas fiziskas nodarbības, kas prasīja ne mazums sviedru, bet 8.00 sākās „parāde" ejot no universitātes līdz Dundasai, kas atrodas apm. 2 jūdzes no skolas. Pa ceļam studentiem bija jādzied un uz pleciem jānes jaunās studentes.

Kad gājiens sasniedza Dundasu, tur uz tirgus laukuma bija jāradies auto ar skaņu platēm un sākās balle.

TOMĀTU KAUJA VAR SĀKTIES

Nākošajā piektdienā pie universitātes uz sporta laukuma notika „tomātu kauja." Apmēram 12 pēdu augsta staba galā bija uzlikta cepure. Viss stabs bija nosmērēts ar darvu, ratu smēru un neiedomājamiem netīrumiem. Ap šo stabu bija sapulcējušies „frošiņi", kuriem bija cepure no staba gala jānoņem. Apm. 20 solus visapkārt frošiņiem bija sastājušies „sofmores." Pēc dotās komandas frošiņiem bija jānoņem cepure no staba, sākoties arī tomātu divkaujai. Protams, tika kaŗots ar veciem un sapuvušiem tomētiem. „Frošiem" bija atļauts lietot kā vairogus mēslu kārbu vākus. Sevišķi precīzi savos tomātu sviedienos bija kanadieši, kas jau no mazām dienām trenējas bezbola bumbas mētāšanā, un te nu bija vieta, kur viņi savas bezbola spējas varēja reiz izmantot. Pēc apm. 8 minūtēm sapuvušo tomātu lietus kauja beidzās, jo „frošiņi" cepuri bija dabūjuši zemē. Jāpiezīmē, ka cepures sasniegšanai nav atļauts lietot nekādus palīglīdzekļus, vienīgi savu kāju un roku spēku. „Frošiņi" izveidoja piramīdi, un tā noņēma cepuri. Ar tomātu kauju arī izbeidzās pazemības stundas un sacensības, bet bez tam vakaru stundās „sofmores" vai vairākās mašīnās, iebāza vieglās mašīnās, aizveda kādas 10 vai vairākas jūdzes no Hamiltonas un tad palaida vaļā.

Manam paziņam, nepazīstot apvidu, nebija laimējies un viņš bija sācis nākt mājās pavisam nepareizā virzienā, līdz beidzot nokļuvis Kičenerā, kur laimīgā kārtā sastapis uz ceļa kādu no saviem bēdu brāļiem, un tā abi laimīgi ar mašīnu atgriezušies Hamiltonā.

J. G.

Dr. A. Šteins praktizēs Kanadā

Dr. Ādolfs Šteins beidzis Latvijas universitātes medicīnas fakultāti 1944. gadā. Bēgļu gaitās 1945. g. 9. maijā viņš nokļūst Zviedrijā, kur iesaistās zinātniskā darbā un praktizē kā ārsts. 1951. g. rudenī Dr. A. Šteins ierodas Kanadā un savu obligāto ārsta prakses gadu nostrādā Kingstonā. Ar šī gada jūlija mēnesi viņš saistījies valsts dienestā Burvašā, Ontario. Dr. Ādolfs Šteins ir aktīvs studentu korporācijas Fraternitas Lataviensis loceklis.

KAS NOTIEK KANADĀ?

Kanadas prese par latviešu māksliniekiem

The Telegram jaunākajā illustrētajā nedēļas pielikumā ievietots atzinīgs apraksts par jaunkanadiešiem. Atzīmēts Halifaksas uzplaukums mākslā līdz ar emigrantu ierašanos. Šinī sakarā minēts arī Marisa Vētras vārds. Laikraksts atzīmē, ka viņš esot nodibinājis Latvijas operu 20 gadu vecumā, Kanadā no vietējiem spēkiem saformējis Jaunskotijas operas ansambli. Alfreds Strombergs diriģējis operas orķestri un organizējis Halifaksas simfonisko orķestri. Tanī pašā laikā Juris Gotšalks un Irēne Apine no Latvijas nacionālā baleta veidojuši Halifaksas konservātorijas baleta skolu. Par Jāni Kalniņu atzīmēts, ka viņš noorganizējis Fredriktaunas privāto orķestri 43 locekļu sastāvā, strādādams kā koŗa diriģents un ērģelnieks baznīcā.

40.000 MAŠĪNU DRŪZMA

Sakarā ar vada iekārtošanu pie Humber upes tilta Consumer Gas uzņēmuma vajadzībām, svētdienas vakarā radās vēl nepiedzīvots satiksmes traucējums. Uz Queen Elizabeth ceļa sadrūzmējās ap 40.000 automašīnas, kuras tikai vairāku stundu laikā nobrauca ceļa gabalu, kas parasti prasa tikai 20 minūtes.

NEMIERI PADOMJU SAVIENĪBAS VERGU NOMETNĒS

Savā laikā Londonas laikr. „Observer" parādījās raksti, ka vienā no lielākajām Padomijas vergu nometnēm pie polārā loka izcēlušies nemieri. Pret saviem apspiedējiem un verdzinātājiem sacēlušies 12.000 ieslodzīto, kas tur pakāpeniski ieslodzīti kopš Otrā pasaules kaŗa sākuma un pēckaŗa periodā. Kādam šo notikumu aculieciniekam, vācu ārstam Jozefam Šolmeram izdevies izkļūt brīvībā. Par saviem pārdzīvojumiem viņš sarakstījis grāmatu — „Vorkuta", kas šoruden Weidenfelda un Nicolsona apgādā iznāks Londonā.

Grāmatas autors studējis medicīnu Bonnā un Bāzelē un kaŗa gados strādājis Rentgenoloģijas un radioloģijas institūtā pie Leipcigas universitātes. Kā speciālists viņš saistīts padomju okupācijas joslas centrālajā veselības pārvaldē. 1949. gadā Dr. Jozefs Šolmers kā „spiegs" notiesāts uz 25 gadiem spaidu darbos un 1950.gadā aizsūtīts uz Vorkutas vergu nometni pie polārā loka. Pēc vairāk kā 3 gadu pavadīšanas šinī nometnē viņam izdevies izkļūt brīvībā un caur Rietumberlīni beidzot sasniegt brīvo pasauli. Par dzīvi šajā lielajā vergu nometnē, uz kurieni izsūtīti arī daudzi baltieši, viņš stāsta:

MGB CEĻOJUMU BIROJS

„Šajos gandrīz četros gados, kuros es skaitījos kā Padomju Savienības „viesis", esmu piedzīvojis daudz neticamu lietu," raksta Dr. Šolmers. „Kā gūsteknis es braucu uz Padomju Savienību. Mans ceļojuma birojs nebija „Intourists", bet gan MGB, Valsts drošības ministrija. Šis „ceļojuma birojs" ir vislētākais visā Padomju Savienībā, tas ir neizkonkurējams; es esmu nobraucis tūkstošiem kilometru, nesamaksādams nevienas kapeikas. Kas grib iepazīties ar Pad. Savienību, kāda tā patiesībā ir, ieteicams ceļot nevis ar Inturistu, bet tikai ar MGB, kas savus viesus vienmēr vada pa vienu un to pašu garlaicīgo ceļu: Ļeningrada - Maskava - Staļingrada u. t. t. Kad sasniedzu Vorkutu pie 68. platuma grada, man līdzi bija vēl dažas Viduseiropas illūzijas. Es esmu ārsts, toreiz domāju, un kā tādam man taču ļaus arī savā speciālitātē strādāt. Bet pie pirmās iepazīšanās ar nometnes kārtību sanitārās daļas priekšniece, arī ārste — majore Trofimoviča — ieknieba man sānos un nozīmēja vidēji smagā darba kategorijā. Savas padomju kollēgas apsveikumu biju citādi iedomājies. Dienu vēlāk stāvēju jau ar kapli rokā un mana norma bija pusotra kubikmetra māla dienā! Es nācu no universitātes un nebiju izglītojies kapla cilāšanai, bet vēl mazāk saspiesta gaisa veserim. Mana sirds kļuva slima. Es zināju tieši tik daudz, cik Trofimoviča nezināja: ka šinī vergu nometnē cilvēki savas sirdis sabeidz ātri vien. Manās kājās bija sakrājies tik daudz ūdens, ka ambulancē nespēju tās izvilkt no zābakiem, lai parādītu Trofimovičai.

— Ņenādo, — viņa teica, — idite na rabotu. (Nevajaga, ejiet darbā).

Vairāk viņa no medicīnas nekā nesaprata. Pamazām es pārliecinājos, ka ar savu sirdi nekur no šīs vietas neaiziešu, gluži kā to bija jau pateicis mans izmeklēšanas tiesnesis Pachanovs Berlīnē mūsu pēdējā sarunā. Viņš toreiz vilka ar savu īso rādītāja pirkstu lielu loku pāri Krievijas ziemeļu piekrastei Āzijā, kas sniedzās apmēram no Vorkutas līdz Sachalīnai, un teica:

„Šeit kaut kur jūs tiksit iznīcināts."

Man klājās sliktāk un sliktāk, es skaidri paredzēju sava apcietinājuma beigas, kas pienāks daudz ātrāk kā nodiktētie 25 gadi. Kaut kam vajadzēja izšķirties. Gāju pie chirurga un sūdzējos par sāpēm kreisajā cirksnī. Cirkšņu vainai ieslodzīto dzīvē bija liela nozīme. Ja kādam gūstekņim tiešām grūti klājās, kā tas bija arī man, varēja ļauties operēties. Ne abus uz reizi — vispirms vienu, ar četrām nedēļām miera slimnieku barakā, un tad, ja vajadzīgs — otro cirksni.

Šādas operāciju sezonas bija aukstākie decembra, janvāra un februāra mēneši. Trofimoviča, protams, zināja, ko dara — viņa bija cirkšņu operācijas aizliegusi. Manā gadījumā resnais chirurgs Levčenko tomēr pastāvēja, ka operācija tūlīt nepieciešama, jo vaina saistīta ar dzīvības briesmām.

Deviņas dienas pēc operācijas Trofimoviča mani gribēja nosūtīt darbā, bet Levčenko atkal paglāba, atsaucoties uz Centrālās sanitārās nodaļas rīkojumu, kurā noteikts, ka pēc cirkšņu vainas operācijas pacientam jāguļ četras nedēļas. Tā pie Levčenko noguļēju visu decembra mēnesi, kad bija pietiekami daudz laika situāciju labi pārdomāt. Agri rītos stāvēju pie loga, kad plkst. 6 vergu brigādes caur nometnes vārtiem tika dzītas darbā. Pie loga karājās termometrs. Tas pārmaiņus rādīja 35, 40, 38, 42, 48 gradi aukstuma. Bieži plosījās sniega vētras. Šajās nedēļās izlēmu savu darba mērķi nometnē, es izšķīros kļūt par — sušiļščiku.

Tas nav tik vienkārši, kļūt par sušiļščiku. Tas ir barakas krāsnkuris. Šādas vietas paredzētas tikai invalidiem, bet vēl paies pusgads dzīvo mironu nometnē, paredzēju, kamēr kļūšu invalids. Līdz tam laikam es strādāšu koku krautuvē un drīkstēšu ar klučiem rīkoties pēc patikas. Bet es varu arī par invalidu nekad nekļūt, jo to mana vēlīgā kollēga Trofimoviča spējīga novērst. Viņa to būtu arī izdarījusi, ja pēkšņi nebūtu pagadījusies Centrālās sanitārās nodaļas kārtējā pusgada inspekcija. Komisijas priekšsēdis bija kāds majors. Izmantodams gadījumu, panācu augstu asins spiedienu, protams, mākslīgi radītu. Majors man noticēja un ieskaitīja invalidos. Es kļuvu par sušiļščiku.

Tas nozīmē iegūt mierīgu un patīkamu darbu. Sušiļščika dzīve ir vienkārša un neprasa domāšanu, jo jāraugās tikai, lai krāsnīs neizdzistu uguns — tas viss. Tā sēdēju savā siltajā kaktā, kad ārā svilpoja vējš, joņoja polārās sniega vētras.

Nākošā numurā — Notverto un atpakaļ atvesto bēgļu eksekūcijas.

PROF. A. DREIMANIM 40 GADU

Neses savū 40. gadu dzimšasas dienu nosvinēja LNAK Padomes priekšsēdis Aleksis Dreimanis. A. Dreimanis dzimis 1914. gada 13. augustā Valmierā. 1938. gadā beidz Latvijas universitāti ar mag. rer. nat. gradu un jau pirms LU beigšanas publicējis zinātnisku darbu, iegūstot arī zelta medaļu studentu darbu sacensībā. A. Dreimanis studiju laikos ļoti aktīvi piedalās arī studentu sabiedriskā dzīvē, darbodamies dabaszinātnieku studentu pulciņā, studentu vienībā Līdums, raksta „Studentā" un citos laikrakstos.

Pēc L. U. beigšanas A. Dreimaņa darbs rit L. U. ģeoloģijas institūtā, kur viņš sākumā ir asistents, vēlāk lektors, privātdocents, kā arī Zemes bagātības pētīšanas institūtā vada Latvijas leduslaikmeta nogulumu pētīšanas darbus. 1944. gadā A. Dreimani iesauc leģionā kā rezerves leitnantu. Kad pienāk pavēle par pārcelšanu uz Vāciju, ģiņš lūdz pulka komandieŗa gādību, lai varētu palikt Kurzemē. Taču pavēle nav atceļama, un īsi pēc sīvajām Ziemassvētku kaujām miglainā janvāŗa rītā kuģis A. Dreimani aizved no dzimtenes krastiem uz Austrumvāciju. No krievu ielenktās Gdiņas izdodas izkļūt pēdējā brīdī, un tad seko pavēle doties uz dienvidiem. Aprīlī viņš ir Alpos, un tur arī pēc kaŗa beigām nokļūst gūstā. Pēc pusotra gada ilga gūsta, kur viņš ir baltiešu pulciņa grupas vecākais, A. Dreimanis atkal satiek savu ģimeni — Gestachtas Saules nometnē. No turienes ik pārdienas sākas braucieni uz Baltijas universitāti Hamburgā, vēlāk Pinebergā, kur jāiekārto ģeoloģijas kabinets un jālasa lekcijas.

1948. gadā Rietumontario universitāte Londonā aicina viņu par mācības spēku. Tur viņš lasa lekcijas, noorganizē leduslaikmeta nogulumu pētniecību, piedalās Kanadas un ASV ģeologu sanāksmēs, publicē vairākus pētījumus. 1950. gadā Ontario plānošanas departaments aicina A. Dreimani par konsultantu gruntsūdeņu jautājumos. Vasarās parasti viņš ir pētniecības darbā, izņemot šo vasaru, kad ģeografijas skolotājiem lasīja lekcijas. Kopš iebraukšanas Kanadā A. darbojas latviešu sabiedriskā dzīvē, gan Londonā, kur ir Londonas latviešu kopas un DV Londonas nod. dibinātāju vidū, tā arī LNAK kopš tās sākumiem. Kā LNAK prdis A. Dreimanis darbojās kopš 1953. gada.

1 no 10 smēķētājiem draud patiesas briesmas

Oklahamas Sitijā notikušajā amerikāņu ārstu kongresā Dr. Oksners apgalvojis, ka līdz 1970. gadam no ik 10 vīriešu kārtas smēķētājiem vienam būšot plaušu vēzis. Pie vīriešiem plaušu vēzis esot izplatītāks tādēļ, ka vīrieši smēķējot ilgāk nekā sievietes. Referents uzsvēra, ka viņš esot izbiedēts par to, kas notikšot ar amerikāņiem pāri desmit gados, ja plaušu vēzis izplatīsies līdzšinējos apmēros. Vēl 1920. gadā tikai 1,1 proc. no visiem vēžiem (vīriešiem) bijis plaušu vēzis. 1948. g. jau 8,3 proc., bet 1970. g., pieaugot līdzšinējos samēros, plaušu vēžu slimnieku skaits jau sasniegs 18 proc. Pāriešana uz filtra cigaretēm esot beznozīmīga, jo filtri kaitīgās vielas neaizturot.

(kk).

SVEICIENS DRAUGAM...

(Pārnesums no 5. lpp.)

mierīgs jaunībā radīto mākslas ideālu iemiesošanas darbs. Gan vēl jaunāki ļaudis par divdesmito gadu ekspresionistiem mēģināja taisīt sacelšanos, kas vairs bija tikai sīki virziņi uz latviskās mākslas fona. Trīsdesmito gadu sākumā Strunkes darbnīcā gandrīz ik nedēļu notika gleznotāju un dzejnieku sanāksmes, kur tika izdebatētas gan mākslas, gan vispārējās kultūras problēmas. Daudzie no toreizējiem runātājiem palika aiz dzelzs priekškara vai ir miruši. Atceros, ka tur kluss, nekurs karsto strīdnieku vidū sēdēja viens no latviskākiem un lielākiem mākslniekiem Ansis Cīrulis, kura māksla bija dziļi nonkurota tautas tradicijās un teiksmās. Daļai jauno mākslinieku bija šī latviskā pasaule palika sveša, tie gribēja gūt panākumus ar kādu no citurienes aizgūtu modernismu, bet Strunke jau bija galīgi nosvēries uz savas individuālitātes saskaņošanu ar tautas garīgo mantojumu, izvairoties tomēr no katra dogmatiska uzskata. Vasaru viņš gandrīz vienmēr dzīvoja Rīgas Jūrmalas Kaugurciemā, kur zvejnieku vidū viņš atrada vielu, motīvus saviem žanriem. Viņa gleznošanas paņēmieni bija kļuvuši reālāki, bet tās stingrās abstraktās formas, kas valdzināja viņa agrīnajā lieliskajā stilā. Bet viņa krāsas arī šajā žanra darbos brīnišķīgi ziedēja, bieži izpauzdamas dvēseles iedzimto lirismu, pat naivitāti, kas sevišķi parādījās viņa akvarelos. Viņš arī neaizmirsa, ka tautas dzīļu tradicijas tāpat pārdzīvojuma gleznieciībai jākļūst mūžīgi dzīvas telainās gaitas. Tā, šķiet, radās viņa Otrā pasaules kaŗa un bēgulības cikls Dievs, tava zeme deg, no kura reprodukcijas vēl vienmēr nevaru par to izteikties kopumā. Šai sakarā viņš citiem gleznotājiem uzrakstījis, uzsaukumu pievērsties tautas tradicijām, kas pasaulē izpelnījās diezgan nevājošus komentārus no tiem, kam gan ir iespēja žurnālistiski rakstīt par visu, bet maza saprašana par mākslas dzīlākiem uzdevumiem.

Vācu laikā Niklāvs Strunke ilustrēja manas Latvju teiksmas. Apcienojot viņu vakaros, viņš sēdēja savā stūrī zem noēnotas spuldzes, ar lielu rūpību zīmēdams teiksmu tēlus. Šai laikā notika vēl daudzas pārrunas viņa darbnīcā, sanāksmes aplaimojošā gaisotnē. 1944. gadā viņš gribēja palikt Rīgā, bet satraucošie notikumi gan, kas krievu tuvošanos, un šis darbs vairs netika atsākts. Bargi notikumi mūs izklīdināja visos pasaules vējos. Lai šie vārdi ir sveiciens lielajam māksliniekam un draugam, kas savās gleznās, savos zīmējumos veidojis latvisko garu pasaulē.

PARTIJU BIROJS IETEIC VĒLĒT, BET NESTĀTIES KANADIEŠU PARTIJĀS

LPPB Kanadā pr. J. Lejiņš, informējot mūsu līdzstrādnieku par biroja darbību un nolūkiem Kanadā, izteicās:

„Latvijas partiju birojs Kanadā 26. septembrī noturēja savu kārtējo pilnsapulci, kurā pieņemtas divas rezolūcijas par mūsu politisko dzīvi trimdā. Partiju birojs, dažu citu organizāciju atbalstīts, pēdējos 3 gadus pētījis Kanadas politisko partiju vēsturi, programmu un faktisko nostāju visos jautājumos, kas varētu interesēt latviešus. Biroju, vismaz daļēji, šim darbam ierosinājuši tautieši, kas arvien pieaugošā skaitā apjautājās, kā viņi vislabāk varētu pakalpot tautas kopībai politiskā laukā. Sarunas ar vietējo partiju vadošām personām sevišķi aktīvas bijušas pēdējā gada posmā. Savu pētījumu rezultātā birojs pieņēmis vairākus atzinumus par latviešu politisko nostāju Kanadā.

1) „Tautību grupas Ziemeļamerikā (Kanadā un ASV) pēc ilgstošas pieredzes atzinušas, ka attiecīgās tautības savus vēlējumus šo tautību galvenā masa aktīvi nesaistās ne ar vienu no vietējām politiskām partijām. Parlaments vai municipālās vēlēšanās katras grupas locekļi balso par tās partijas kandidātiem, kas attiecīgā darbības posmā visvairāk atbalsta šīs tautības ieskatus. Ja vien tautību grupas ir pietiekami disciplīnētas, tad rezultāti ir labi.

Pamatojoties uz teikto, pilnsapulce ieteic Kanadā dzīvojošiem latviešiem visumā palikt ārpus Kanadas politiskajām partijām, bet neiztrūkstoši piedalīties visās vēlēšanās. (Protams, tas attiecas tikai uz tiem, kas jau ieguvuši Kanadas pavalstniecību, — ref.). Pirms katrām vēlēšanām birojs publicēs konkrētu un motīvētu ieteikumu vēlētājiem."

2) „Tomēr jārēķinās ar to, ka arvien radīsies zināms skaits politisku aktīvu latviešu, kas vēlēsies iestāties par biedriem vienā vai otrā Kanadas partijā. Kamēr šādu aktīvo politiķu skaits nebūtu pārāk liels, tas nav uzskatāms par politisku risku un nav pretrunā ar pirmajā rezolūcijā minēto ieteikumu. Taisni otrādi — labākas informācijas un pieredzes iegūšanai ir vēlams, ka ierobežots latviešu skaits ir biedri kādā Kanadas partijā. Šādā gadījumā birojs ieteic izvēlēties vienu no iespaidīgākām Kanadas partijām ar noteikti pretkomūnistisku nostāju."

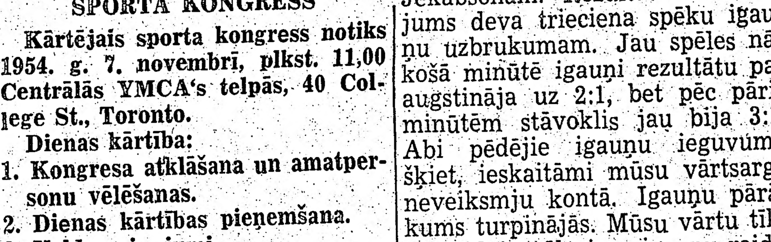

Sporta red. G. Gubiņa vadībā.

SPORTA KONGRESS

Kārtējais sporta kongress notiks 1954. g. 7. novembrī, plkst. 11,00 Centrālās YMCA's telpās, 40 College St., Toronto.

Dienas kārtība:

1. **Kongresa atklāšana un amatpersonu vēlēšanas.**
2. **Dienas kārtības pieņemšana.**
3. **Valdes ziņojumi.**
4. **Revīzijas komisijas ziņojums.**
5. **Valdes vēlēšanas.**
6. **Revīzijas komisijas vēlēšanas.**
7. **Dažādi jautājumi.**

LSAK

LSAK VALDES SĒDE

Nākošā LSAK valdes sēde š. g. 10. oktobrī plkst. 11,00 Centrālajā YMCA'ā.

● Latviešu YMCA's basketbola treniņi notiek sestdienās no plkst. 5.00 p. p. Centrālās YMCA's lielajā vingrotavā.

TRENIŅI SVARU CELŠANĀ

Latviešu labākais svaru cēlējs trimdā — Alfrēds Kārkliņš uzņēmies Toronto Centrālā YMCA'ā vadīt svaru celšanas treniņus. Treniņi notiek pirmdienās un piektdienās no plkst. 8,00 līdz 10 vakarā. Individuāli treniņu telpa pieejama 6 dienas nedēļā no plkst. 9,00 rītā līdz 10,00 vakarā. Tuvākā laikā YMCA paredzējusi iegādāties jaunu svaru celšanas komplektu. A. Kārkliņš, kas ir arī Latviešu YMCA's valdes loceklis, aicina visus, kas vēlas iepazīties ar šo veselīgo sporta veidu, attīstīt savu muskulatūru un event. piedalīties arī sacīkstēs, griezties pēc informācijas pa tālruni — ME - 5343.

ATKAL UZVAR IGAUŅI

Latvieši: Jēkabsons, Alksnis, Lukovskis; Vilks, Litaunieks, Ģīmis; Sproģis, Kudrašovs, Hercbergs, Bušs, Muskats; Rāva, Sudmalis.

Vārti: Hercbergs 14 min. Igauņi — 66., 67. un 69. min. Hercbergs 78. min.

Šoreiz mūsu vienpadsmitam bija vislielākās izredzes laukumu atstāt kā uzvarētājiem. Pirmo puslaiku latviešiem spēlējot pret vēju, cīņa pa lielākai daļai ritēja laukuma centrā. Igauņu citkārt bīstamie uzbrukumi šoreiz bija sasteigti, bez parastās raitās saspēles. Igauņu uzbrukuma līniju teicami paralizēja mūsu aizsardzība, centra pussarga posteni lieliski spēlējot Litauniekam. Labu izdevību vārtu gūšanai neizmantoja Sproģis. Dažas minūtes vēlāk Sproģa centrējumu igauņu vārtu tīklā ieraidīja Hercbergs. Pāris bīstamu momentu bija arī Jēkabsona sargāto vārtu priekšā. Taču viņa laimes un igauņu nelaimes rezultātā vārtu ieguvumi izpalika. Puslaiks beidzās 1:0 mūsu vienpadsmita labā.

Otrā puslaikā, igauņiem gan spēlējot pret samērā spēcīgu pretvēju, noteikti izpaudās to tehniskais pārākums, un spēle risinājās latviešu laukuma pusē. Mūsu uzbrucēji igauņu 16 m laukuma robežās nonāca reti. Spēles 66. minūtē, tiesnesis mūsu soda laukumā bija saskatījis Alkšņa pārkāpumu, piešķirot igauņiem 11 m brīvsitienu. Zemais, precīzais raidījums nebija pa spēkam Jēkabsonam. Rezultāta izlīdzinājums deva trieciena spēku igauņu uzbrukumam. Jau spēles nākošā minūtē igauņi rezultātu paaugstināja uz 2:1, bet pēc pāris minūtēm stāvoklis jau bija 3:1. Abi pēdējie igauņu ieguvumi, šķiet, ieskaitāmi mūsu vārtsarga neveiksmju kontā. Igauņu pārākums turpinājās. Mūsu vārtu tīklā ielidoja vēl viens igauņu raidījums, ko tiesnesis tomēr neatzina, jo bija saskatījis aizmuguri. Pēdējās 15 minūtes jau atkal ritēja izlīdzināta spēle, brīžiem pat ar mazu latviešu pārsvaru. Spēles 78. minūtē latviešu labā otrus vārtus ieguva Hercbergs, un spēle beidzās 3:2 igauņu labā.

Kaut gan cīņa skatītājiem brīžiem bija neinteresanta, tā tomēr bija viena no labākām, ko mūsu vienpadsmits rādījis šajā sezonā. Pēc ilga laika atkal apmierināja uzbrukuma piecnieks, kuŗa saspēle bija jau diezgan saskaņota. Šķiet, Kudrašova īstā vieta ir malējā uzbrucēja postenis. Viņa centrējumi un izrāvieni deva ļoti daudz. Saspēlei daudz deva arī Hercberga spēle centrā un Buša novietošana pusuzbrucēja postenī. Hercbergs labi prot izveidot bīstamas situācijas, precīzi bumbu izspēlējot blakus spēlētājiem. Bušam ir pusuzbrucējam nepieciešamais ātrums un cīņas griba. Labā malā apmierināja Muskats, kam tomēr nepieciešams lielāks ātrums. Ātrums un droša bumbas kontorle trūkst Sproģim. Stabila bija pussargu līnija — Vilks, Litaunieks, Ģīmis. Litaunieks labi pārvalda augstās bumbas un bija neatsveŗams igauņu uzbrukumu paralizēšanā. Ik spēlē progresējis Ģīmis, kas nenoliedzami veidojas par enerģisku un talantīgu spēlētāju. Pussargu līnija nav īstā vieta Vilkam, kaut gan viņš spēlē vairāk kā apmierinoši. Šķiet, labs papildinājums viņš būtu uzbrucēju līnijai, ko vēlētos redzēt šādu — (no kreisās malas) Kudrašovs, Vilks, Hercbergs, Bušs, Muskats.

Ierindā nebija Raits, kas savainojis kāju un Blaubergs. Abi pazīstami kā labi un rutinēti cīnītāji. Viņu līdzdalība šai spēlē varbūt būtu devusi labākus panākumus. Aizsardzībā apmierināja Alksnis un Lukovskis, tāpat arī vārtu vīrs Jēkabsons. Pēdējā darbībā gan dažbrīd jāvēlas lielāka noteiktība.

Ar šo draudzības spēli beigušās mūsu futbolistu šīs sezonas „starptautiskās" sacensības. Tačču kuplam latviešu futbola mīlotāju pulkam vēl būs izdevība redzēt divas „pašu māju" spēles. 2. Kanadas latviešu futbola meistarības izcīņai pieteiktas Toronto DV un TLSK vienības, kas sacentīsies divās spēlēs. Pirmā cīņa paredzēta 10. oktobrī. (Paziņojums par spēles vietu un laiku sekos).

Šai sakarā der atcerēties, ka pagājušā gadā Kanadas latviešu meistarnosaukumu izcīnīja DV vienpadsmits, kas pēc 2:2 neizšķirti nospēlētās pirmās sacensības, ar 7:1 uzvarēja otrā TLSK. Toreiz pirmā spēlē kluba vārtus sargāja Harijs Lazdiņš, viens no mūsu teicamākiem Latvijas izlases beigu vīriem.

High Park rajonā
PĀRDODAMA
7½ istabu māja labā stāvoklī, silta ūdens-eļļas apkure, garāža. Apkārtnē 6 dažādas skolas. Cena $19.500 uz vienu obligāciju
280 Clendenan Ave. Toronto
Mr. G. McLEAN

Kungu un dāmu drēbnieks
A. SILAVS
634 Ontario St., Toronto
Tel. WA 4-8855
Uzvalki un kostīmi, sākot ar $55

AR $3.000 IEMAKSU
6 istabu ķieģeļu māja ozolkoka grīdas. Pilna cena $11.000.
Zvanīt MO 2414, HU 9-7564
J. P. LANGAN REALTOR
184 RUMSEY RD. TORONTO

ĀBOLUS un KARTUPEĻUS,
kā arī latviešu gaumē
MARINĒTUS GURĶUS
piegādā katrā mājā.
Pasūtinājumus pieņem vakaros
GE 5688. K. PRĪVERTS
Toronto

A. VAN GIEZEN, REALTOR
Member of Toronto Real Estate Board
956 DANFORTH AVE. TORONTO. Tel. HA 2193
LATVIEŠU PĀRSTĀVIS
NIKOLAJS GEGERIS
Tel. mājā GE 9742
Mums ir piemērotas mājas lielām vai mazām ģimenēm:
COOCSVELLE — GERRARD rajonā liela 6 istabu mūra māja, dēriga izīrēšanai. Iemaksa $3.500, pilna cena $12.500
NGSTON RD. — VICTORIA PK. rajonā 6 istabu māja. Prasītā cena $9.900.